Provincie West-Vlaanderen

Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
Telefoon (050) 40 31 11
Telefax (050) 40 31 00

Provinciehuis Boeverbos - Filiaal
Koning Leopold III-laan 31
8200 Sint-Andries
Telefoon (050) 40 34 61
Telefax (050) 40 31 01

Provinciehuis Abdijbeke
Abdijbekestraat 9
8200 Sint-Andries
Telefoon (050) 40 31 11
Telefax (050) 40 31 00

Provinciehuis Burg
Burg 4, 8000 Brugge
Telefoon (050) 40 56 11
Telefax (050) 40 56 00

Proosdij
Burg 2, 8000 Brugge
Telefoon (050) 40 56 11
Telefax (050) 40 56 01

OND1

Provincie West-Vlaanderen

week van de zee

Provincie West-Vlaanderen

2000

week van de zee

inhoudstafel

voorwoord	1
wat is de 'Week van de Zee'	2
'Week van de Zee' - editie 2000	4
voor het basisonderwijs	6
het resultaat van samenwerking	7
educatieve materialen	8
vorming en begeleiding	10
er is ook een aanbod	11
belangrijke adressen	14
aanbod Blankenberge	21
aanbod Bredene	28
aanbod Brugge	34
aanbod De Haan	43
aanbod De Panne	48
aanbod Knokke-Heist	53
aanbod Koksijde	63
aanbod Middelkerke	72
aanbod Nieuwpoort	78
aanbod Oostende	82
formulieren	105

week van de zee

beste leerkracht,

*De **"Week van de Zee"** is een begrip geworden aan de kust. De voorbije jaren ging dit initiatief enkel door voor het basisonderwijs in de kustgemeenten en duizenden kinderen namen reeds deel.*
Het provinciebestuur neemt in 2000 opnieuw het initiatief om samen met de gemeenten en tal van organisaties en medewerkers de 'Week van de Zee' te organiseren. Ditmaal ook in samenwerking met andere gemeenten uit West-Vlaanderen.

*Deze aandachtsweek voor de natuur en het milieu aan de hele kust vindt plaats **van 28 april tot 7 mei 2000**. Kinderen van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs van de **kustgemeenten en verschillende gemeenten uit het West-Vlaamse hinterland** krijgen de kans om de natuur en het milieu aan en rond de zee te ontdekken en te beleven.*

*Zee, strand en duinen,... zijn de ideale plaatsen om met kinderen van **het basisonderwijs** de natuur en het milieu te leren beleven. Dit biotoop herbergt namelijk een groot aantal bijzondere planten en dieren. De band tussen mens en natuur is er ook zeer duidelijk. Alles is dus voorhanden om de eindtermen en ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie (niet enkel natuur) concreet invulling te geven.*

*Tijdens de 'Week van de Zee' trekken leerkrachten met hun klas naar het strand en de duinen. Daar staat het veldwerk centraal. Veldwerk staat voor leren in de werkelijkheid over die werkelijkheid. Kortom, het beleven en het doen zijn de belangrijkste elementen van de 'Week van de Zee'. **'Ontwikkelingsgericht'** werken heet dit.*

*Leerkrachten krijgen hiervoor ondersteuning. Er zijn enkele **boeiende pakketten** met educatieve materialen ter beschikking. Zo is er een leskoffer rond het thema 'de zee', de zogenaamde **'Zeekoffer'**. Hij bevat zoekkaarten, loepjes, zeefjes, borsteltjes, leuke opdrachten, enz... Er is ook het speelse **Flar- en Florapad**, het pakket **Boreas** voor kleuters en het expressieve pakket **Duinpoëziepad**. Verder is er **een strandzoekkaart**, een zee-memo-spel **'Zeeyoti'**, een cassette met een lesbundel **zeeliedjes**, ...*

Wij wensen u nu alvast een actieve en leerrijke week toe.

De Stuurgroep 'Week van de Zee'

wat is de 'Week van de Zee' ?

voorgeschiedenis en situering

In 1996 ontstond binnen de provinciedienst natuur- en milieueducatie de idee om een 'Week van de Zee' te organiseren. De 'Week van het Bos' is reeds alom gekend. West-Vlaanderen heeft echter niet zoveel bos. Er is wel 67 km kust, strand en duinen. Biotopen met een te weinig gekende rijkdom aan planten en dieren. Een onuitputtelijke bron voor boeiende en actieve **natuur- en milieueducatie** (NME). Er werd op de eerste plaats aan het onderwijs gedacht, want veel scholen trekken jaarlijks naar zee op schoolreis of voor zeeklassen.

Tussen droom en werkelijkheid stonden echter ook toen heel wat praktische bezwaren. De jonge dienst NME had de handen vol met activiteiten en projecten. Het was duidelijk dat voor de 'Week van de Zee' moest samengewerkt worden met andere partners... In 1996 werd Horizon Educatief boven de doopvont gehouden. Jonge onderwijzers met oog en hart voor de zee en wat er rond leeft, startten met een educatief centrum aan de middenkust.

Vlug kwam de idee van de 'Week van de Zee' weer op de proppen en het enthousiaste team van Horizon Educatief zag het wel zitten om hier gezamenlijk de schouders onder te zetten. Met de provinciedienst NME werd afgesproken het project te lanceren aan de **middenkust**. De eerste stappen werden gezet in een samenwerkingsverband waar nog tal van partners zouden bijkomen.

Het initiatief was **vernieuwend** en **eigentijds**. Het project werd ondersteund door de Koning Boudewijnstichting, die de bedoeling had een 10-tal projecten te ondersteunen in Vlaanderen onder het thema 'Puzzel een project'. Het beantwoordde dan ook volledig aan de gestelde eisen en selectiecriteria,

Het project 'Week van de Zee 1997' richtte zich op de eerste plaats naar het **onderwijs**. Duizenden leerlingen namen deel aan tientallen activiteiten van diverse aard. Maar niet alleen voor het onderwijs, ook voor het grote publiek was er een rijk

aanbod. Enkel met verschillende partners is een dergelijk project mogelijk. Zij werken samen om tot een gezamenlijke planning en uitvoering te komen. Dit moet dubbelwerk, overlapping van initiatieven en verspilling van middelen vermijden. Dat bedoelen we precies met **netwerkontwikkeling**. Met projecten als de 'Week van de Zee' wil de provincie de netwerkvorming op het vlak van natuur- en milieueducatie in de provincie verder stimuleren. Op die manier ontstaat een netwerk van deskundige professionelen én vrijwilligers die elkaar leren kennen en tot betere coördinatie en afstemming komen. Overheden en particuliere organisaties kunnen hierdoor elkaar vinden in een goed functionerend partnerschap.

In 1998 werd het initiatief verder gezet: nu met alle kustgemeenten. 15.000 leerlingen namen deel aan een 800-tal activiteiten. Een aantal nieuwe educatieve materialen werden ontwikkeld en geïntroduceerd. 500 leerkrachten volgden vorming en leerden met de nieuwe materialen en methodieken werken. Ook in de media was er een goede respons.

1999: de tweede editie voor alle kustgemeenten werd met evenveel succes als de vorige afgerond. Duizenden kinderen waren weer op de been in één van de tien kustgemeenten en ze konden naast het werken met het zeemateriaal genieten van een gevarieerd educatief aanbod per gemeente en zelfs over de gemeentegrenzen heen en dit dank zij o.a. het gratis tramvervoer van "De lijn".
Dat de leerkrachten zelf op stap gingen met de Zeekoffer werd nu meer en beter opgevolgd. Voor de leerkrachten, die voor het eerst deelnamen, was er wel nog ondersteuning van zeeanimatoren. Kinderen ervoeren en beleefden actief de zee, het strand en de duinen en dit door waar te nemen met al hun zintuigen.

In de loop van de edities '98 en '99 werd het steeds duidelijker dat de niet kust-gemeenten ook vragende partij zijn om aan het project 'Week van de Zee' deel te nemen. Voor de editie 2000 kan alvast de helft van de provincie instappen. Het is duidelijk dat ook in 2000 duizenden kinderen aan de slag zullen zijn aan het strand en in de duinen.

'Week van de Zee' editie 2000

Vanuit de ervaringen en leerpunten van de vorige edities gebeurt de editie 2000 binnen hetzelfde kader:

algemene doelstellingen

- de zee, het strand en de duinen onder de aandacht brengen van de bevolking in het algemeen en het onderwijs in het bijzonder; met bijzondere aandacht voor de relatie tussen de mens en de zee in al zijn facetten.
- natuur- en milieueducatie in de kuststreek stimuleren en verankeren; d.w.z. initiatieven, projecten en voorzieningen ondersteunen die bij de bevolking in het algemeen en het onderwijs in het bijzonder de kennis, de waardering en de zorg voor het kustmilieu bevorderen.
- onder natuur- en milieueducatie wordt verstaan de ecologische en maatschappelijke vorming waardoor mensen op een meer duurzame manier met natuur en milieu leren omgaan. Dit betekent dat natuur- en milieueducatie - zoals elke vorm van opvoeding - een langdurig proces is, waarbij kennisvergaring, waarneming en (natuur)beleving elkaar telkens weer afwisselen en versterken.
- de netwerkvorming in de sector van de natuur- en milieueducatie bevorderen: dit betekent het overleg, de afstemming en de samenwerking tussen verschillende actoren, zowel van de overheid als privaat, op gang brengen, uitbreiden en bestendigen.

specifieke doelstellingen

Natuur- en milieueducatie richt zich naar veel verschillende doelgroepen. Omwille van de beperktheid in mogelijkheden en middelen; en het feit dat de 'Week van de Zee' als initiatief nog zeer jong is, werden voor het project 'Week van de Zee - editie 2000' een aantal keuzes gemaakt. Daardoor zijn er enerzijds een aantal beperktheden o.a. inzake doelgroepen en locaties en anderzijds bestaat er een garantie voor een kwalitatief hoogstaand programma-aanbod en een gerichte aanpak.

Gemaakte keuzes:

☑ inzake **tijdstip:**
de 'Week van de Zee 2000' vindt plaats van 28 april tot en met 7 mei 2000.

☑ inzake **doelgroep:**
de 'Week van de Zee 2000' is een initiatief dat zich richt op de doelgroep *basisonderwijs* in de gemeenten die samen met het provinciebestuur West-Vlaanderen een samenwerkingsakkoord inzake natuur- en milieu-educatie afsloten.

☑ inzake **locatie:**
de 'Week van de Zee 2000' wordt georganiseerd samen met en in de 10 *kustgemeenten*.

☑ inzake **werkvorm:**
tijdens 'Week van de Zee 2000' ligt het accent op *veldwerk*: met leerlingen naar het strand en de duinen om ter plekke ervaringsgericht actief te zijn; waarnemen en beleven staan centraal.

☑ Inzake het **aanbod** en de programmatie van de 'Week van de Zee 2000' hanteren we volgende principes:

- het accent ligt op het maximaal uitrusten en ondersteunen van leerkrachten om zelf met hun klas aan veldwerk te kunnen doen
- er is geen algemeen thema
- er wordt een activiteiten-aanbod gedaan naar het basisonderwijs toe; dit betekent dat een pakket van activiteiten en projecten wordt aangeboden waaruit de scholen zelf kunnen kiezen

week van de zee

voor het basisonderwijs

voor leerkrachten en door leerkachten

Wat willen leerkrachten inzake natuur- en milieueducatie?

- goed uitgewerkte projecten en lesmogelijkheden die concreet bruikbaar zijn in de eigen klas
- niet bedolven worden onder projecten en initiatieven allerhande, van diverse organisaties, verenigingen en overheden
- goede ondersteuning bij natuur- en milieueducatie, met goede lesmaterialen en deskundige begeleiding.

Dit alles wordt aangeboden in de 'Week van de Zee'.

Dit project wenst het schoolteam van de basisschool te ondersteunen bij het realiseren van verschillende **eindtermen** en **ontwikkelingsdoelen** en wil vooral de beoogde doelstelling omtrent het leergebied **wereldoriëntatie** (o.a.domein natuur) helpen bereiken.

Via het aanbod van de 'Week Van De Zee' verwerven kinderen kennis en inzicht in zichzelf, in hun omgeving en in hun relatie tot die omgeving, verwerven zij vaardigheden om in interactie te treden met die omgeving en worden zij gestimuleerd tot een positieve houding ten aanzien van zichzelf en hun omgeving. Het helpt kinderen bij het ontwikkelen van een basishouding van openheid en respect ten aanzien van natuur, mens en maatschappij en het ontwikkelen van basisvaardigheden om zelfstandig met informatie te leren omgaan. Er wordt **'ontwikkelingsgericht'** gewerkt.

Leren tijdens de 'Week Van De Zee' is vooral gestoeld op **ervarend leren** waarbij het dynamisch-affectieve voorrang krijgt t.o.v. het cognitieve en motorische.
Het waarnemen (zien, horen, voelen, ruiken, smaken) als voornaamste troefkaart samen met alle vormen van expressie (lichamelijk, verbaal, beeldend, muzikaal) zal samen met de kinderen verwerkt worden op zowel dynamisch-affectieve als cognitieve wijze.

week van de zee

het resultaat van samenwerking

partners

De grootste partner vormt het **basisonderwijs**. Zonder de enthousiaste inzet en medewerking van tientallen leerkrachten, directies, pedagogische begeleiders en inspectie, kan de 'Week van de Zee 2000' geen succes worden.

De provincie is initiatiefnemer van de 'Week van de Zee'. Uitvoerder is de provincie**dienst natuur- en milieueducatie**. Prioritaire partners zijn de **gemeentebesturen** van de 10 kustgemeenten en ook van de gemeenten die een samenwerkingsverband NME afsloten. De gemeente heeft immers een wezenlijke taak inzake natuur- en milieueducatie op lokaal niveau. Omwille van het streekgericht karakter van goede NME en het feit dat veel gemeenten inzake NME nog weinig traditie, mankracht en middelen hebben, is samenwerking en ondersteuning hier geboden. Met iedere gemeente werd een samenwerkingsovereenkomst gemaakt inzake de praktische organisatie en de inzet van mankracht en middelen.
Het engagement van de gemeenten situeert zich hoofdzakelijk op het vlak van de promotie van het initiatief; het ten laste nemen van de kosten van de vorming van de leerkrachten van hun gemeente en het bieden van logistieke steun.

Ook het **vrijwilligerswerk** met o.a. het CVN, Centrum Voor Natuur-en Milieueducatie vzw, speelt een belangrijke rol, o.a. voor de vorming van 'natuurouders' en 'natuuranimatoren'.
Horizon Educatief vzw is een prioritaire partner voor de organisatie en uitwerking aan de Middenkust en de invulling van VLOED 2000 en ZEESPIEGEL (zie verder).
Daarnaast verleenden tal van overheden en natuur- en milieu-organisaties hun steun en medewerking, vooral in het activiteiten-aanbod (zie verder).

structuur

Het project 'Week van de Zee '2000' wordt begeleid door een aantal **werkgroepen:** het provincieteam NME, de stuurgroep NME basisonderwijs, overleg kustgemeenten, NME-overleg oostkust, middenkust en westkust.
Het centrale secretariaat is de provinciedienst NME in het provinciehuis Boeverbos. De organisatie en planning per streek gebeurt vanuit een NME-streeksteunpunt.

week van de zee

educatieve materialen

Voor de 'Week van de Zee' zijn tal van educatieve materialen voor het onderwijs beschikbaar. Telkens werd daarbij bijzondere aandacht geschonken aan de nieuwste verwachtingen inzake didactiek, leerplannen, eindtermen en ontwikkelingsdoelen.

de doe-pakketten ...

Voor de 'Week van de Zee' werden een aantal educatieve pakketten gemaakt die de leerkracht in staat stellen actief en ontwikkelingsgericht met zijn klas aan de slag te gaan aan de kust. De pakketten zijn ontworpen om op een aangename manier aan **veldwerk** te doen bij de unieke biotopen zee, strand en duin.
De leerkrachten die deelnemen aan VLOED krijgen gratis de bundel van het pakket waarrond ze vorming volgden.

de Zeekoffer

Dit is de zeeleskoffer voor de **tweede en derde graad** basisonderwijs, het werkinstrument voor veldwerkactiviteiten rond zee, strand en duin. Deze doe-koffer bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zeekijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij de golfbrekers. De koffer biedt zeker mogelijkheden om ruim een week aan de slag te gaan. In iedere kustgemeente staan er voldoende ter beschikking. Een kijkje nemen kan nu al!

het Flar- en Florapad

Voor de **eerste graad** basisonderwijs werd een pakket samengesteld met een combinatie van een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel rond zee, strand en duin.

Boreas

Voor het **kleuteronderwijs** is er Boreas. Genoemd naar de Griekse god van de noordenwind. Het is een creatief en speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen waarnemen, observeren, beleven ... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven. Dit pakket weet ook zeker de allerkleinste kleuters te boeien.

Duinpoëziepad

Een willekeurige tocht door de duinen en aan het strand waarbij kinderen worden uitgedaagd tot lezen, ervaren, denken, schrijven, voelen, ... Kinderen worden geconfronteerd met een brede waaier van 'zeepoëzie', waarbij ze de zee, het strand en de duinen in woorden omgetoverd ervaren. **Expressief werken**, associatie-oefeningen, geleide opdrachten en tal van boeiende en creatieve impulsen...

Zeeliedjes

De 'Week van de Zee' is een feest. Bij deze uitbundigheid horen liedjes en gezang. Leuke, inhoudelijk sterke, kinderliedjes rond het thema 'Zee'. De lesbrochure biedt een pak tips om dit in klas creatief aan te pakken.

GRATIS voor elke deelnemende klas... (bestelformulier achteraan)

cassette zeeliedjes

De zeeliedjes staan **op cassette**. Elke deelnemende klas kan deze cassette gratis aanvragen.

GRATIS voor elk deelnemend kind ... (bestelformulier achteraan)

strandzoekkaart

Met deze zoekkaart kunnen kinderen van de **tweede en de derde graad** veel dingen die ze vinden op het strand op naam brengen.

zeeyoti

Een heus memo-spel rond de zee en, ... Gratis voor iedere deelnemende leerling van het **kleuteronderwijs en de eerste graad** basisonderwijs!

En nog ter ondersteuning:

logo

week van de zee

Van 27 april tot 8 mei 2000

vlaggen

De 'zeevlag' is een witte vlag met logo in het blauw. Deze kan wapperen aan iedere deelnemende school, organisatie, gemeentebestuur, instelling.... Het is een vlag zonder jaartal en is dus meerdere jaren bruikbaar.

affiches

er is een groot en een kleiner model beschikbaar.

Een lijst met alle beschikbare materialen voor het basisonderwijs achteraan in deze bundel.

week van de zee

vorming en begeleiding ... op VLOED en ZEESPIEGEL

waarom vorming?

Het doel van de 'Week van de Zee' is dat leerkrachten vooral zelf met hun leerlingen actief zijn. Daarom werd de mogelijkheid geboden om zich hiertoe te vormen. **'VLOED' is een halve dag vorming voor leerkrachten** basisonderwijs met voorstelling van het onderwijsaanbod van de 'Week van de Zee- 2000'. Leerkrachten maken kennis met het aanbod van de 'Week van de Zee': de bedoeling, de werkwijze en de beschikbare materialen.

Deze vorming is er op gericht de leerkrachten met enkele nieuwe methodieken (vooral 'veldwerk') vertrouwd te maken, zodat zij tijdens de 'Week van de Zee' met hun klas op het strand, aan de zee en in de duinen actief en 'doegericht' kunnen ontdekken, waarnemen, experimenteren en actief beleven.De Zeekoffer, het Boreaspakket en het Flar- en Florapad worden voorgesteld aan zee, op het strand of in de duinen. De leerkrachten kunnen zelf actief het aanbod uitproberen.

Voor de editie 2000 wordt er 3 maal VLOED georganiseerd: op 20 en 27 november 1999 en op 16 februari 2000 telkens in Duin en Zee te Oostende.

Voor de leerkrachten die reeds tijdens vorige edities VLOED volgden (kustgemeenten) is er een geheel nieuw vormingsaanbod: **'ZEESPIEGEL'**. Op 23 februari 2000 kunnen de leerkrachten kennis maken met andere werkvormen en nieuwe verfrissende ideeën opsteken.

week van de zee

er is ook een aanbod

In de 'Week van de Zee' gaat het om leerkrachten die *zelf* met hun klas naar strand en duin trekken om daar *zelf* met hun leerlingen aan veldwerk te doen met het accent op ervaringsgericht leren.

Toch is er daarnaast nog een 'Aanbod' waarbij leerkrachten met hun klas kunnen intekenen op een activiteit. De selectie van dit aanbod gebeurde op basis van twee criteria:

- de activiteit moest steeds gecombineerd worden met een veldwerkactiviteit en
- moest op zichzelf ook doe- en ervaringsgericht zijn.

De verschillende mogelijkheden worden gebundeld in deze brochure (met het aanbod in de tien kustgemeenten). Voor deze activiteiten dient te worden ingeschreven.
De meeste aangeboden activiteiten beantwoorden aan de gestelde criteria. Wat niet belet dat er af en toe eentje is tussen geglipt waarover kan gediscussieerd worden.

Deze brochure werd toegestuurd aan alle leerkrachten die VLOED volgden. De directies van de verschillende scholen krijgen eveneens een exemplaar opgestuurd via hun gemeentelijke milieudienst.
De brochure bestaat uit twee delen. Een algemeen deel en een deel met alle informatie over het aanbod.

Hierna volgt het aanbod in de 10 kustgemeenten.

Let wel: Het aanbod is tweedelig:
- gratis activiteiten in combinatie met het gebruik van de educatieve materialen.
- 'te betalen activiteiten': moeten aangevraagd worden op het vermelde contactadres.

De hoofdbedoeling van de 'Week van de Zee' is leerkrachten kansen bieden om zèlf met de klas aan de slag te gaan.

reservering

Het reserveren van een activiteit en/of het uitlenen van lesmaterialen vindt uitsluitend plaats via het inschrijvingsformulier. Dat formulier vind je achteraan in deze bundel, in vijfvoud. Met deze bundel kunnen dus ook andere leerkrachten van je school inschrijven.

BELANGRIJK ! : De inschrijvingsformulieren moet je *faxen of sturen naar het adres van de kustgemeente in kwestie: zie adressenlijst bladzijde 14 en 15.*

U ontvangt zo spoedig mogelijk bericht of er kan ingegaan worden op uw wensen. *(gewenste data / aanwezigheid koffers / beschikbaarheid gidsen en animatoren)*
Het reserveren vindt plaats in volgorde van binnenkomst van de inschrijvingsformulieren. Wie vlug beslist maakt dus de meeste kansen.

Belangrijk: soms staat een code bij een activiteit (vb BR03 - strandlabo). Gelieve op het inschrijvingsformulier duidelijk deze code te vermelden. Zo wordt u nog sneller bediend en verloopt de reservatie een stuk vlotter.

ophalen en terugbrengen van de koffers/ lesmaterialen

Het materiaal dat u wenst te **ontlenen** bevindt zich tijdens de Week van de Zee op de uitleenplaats van de gemeente (zie adressenlijst **bladzijde 14 en 15**). **Na bevestiging** van uw reservatie kunt u het materiaal daar ophalen.

Bij het **terugbrengen** wordt het materiaal door de verantwoordelijken en de school gecontroleerd.
Als u het lesmateriaal wil **inzien** of bespreken kunt u telefonisch een afspraak maken. U kunt het materiaal ter plaatse gebruiken, desgewenst met uitleg van een educatief medewerker of een natuuranimator.

het gebruik

Alle brochures bij de materialen mogen gekopieerd worden. U kunt eenvoudig een eigen pakketje samenstellen en dit vermenigvuldigen.
Beschadiging en/of verlies van educatief materiaal wordt aangerekend aan de school.

voorbereiding

Het aanwenden van de lesmaterialen en het inspelen op het activiteiten-aanbod vergt wat voorbereiding.
VLOED 2000 is dan ook een niet te missen onderdeel als voorbereiding op de Week van de Zee 2000.

Volgt u VLOED 2000 dan krijgt u de kans om uitgebreid kennis te maken met het materiaal. De opdrachtvelden uit de lesbundel eens goed doornemen voor de activiteit aan zee, verdient aanbeveling (zie bladzijde 10).

enthousiasme werkt aanstekelijk

We verwachten van de leerkracht **een goede participatie** binnen de aangevraagde activiteiten.

evaluatie

Het project 'Week van de Zee' groeit jaarlijks. Om de verwachtingen en de reacties van de leerkrachten zelf te kunnen volgen, hechten wij belang aan de evaluatie van de verschillende activiteiten. We staan open voor opbouwende kritiek omtrent het gebruik van de materialen, de vorming die wordt opgezet en omtrent de (gewenste) begeleiding bij de verschillende activiteiten.
Neem daarom even de tijd en stuur uw opmerkingen, suggesties en bedenkingen naar: Dienst NME - WEEK VAN DE ZEE - Koning Leopold III-laan 41-8200 Sint-Andries.

bijkomende informatie

Met specifieke vragen kunt u steeds terecht bij de gemeentelijke contactadressen of de provinciale verantwoordelijken.
(zie lijstje met de adressen op pagina 14 tot en met 17).

doelgroepen

Om het u als leerkracht gemakkelijk te maken duiden we bij elke activiteit uit het aanbod de verschillende graden aan met kleine pictogrammen. De pictogrammen verwijzen dan naar de jongste kleuters, de oudste kleuters, de eerste graad, de tweede graad en derde graad.

→ **derde graad**

→ **tweede graad**

→ **eerste graad**

→ **oudste kleuters**

→ **jongste kleuters**

belangrijke adressen

kustgemeenten

GEMEENTE + POSTCODE Contactpersoon Inschrijven en afhalen	Adres	Telefoon Fax
BLANKENBERGE - 8370		
Contactpersoon en inschrijven:	**Alain Mengé** - J.F.Kennedyplein 1	050/42 99 42 F:050/42 90 29
Afhalen materialen:	Strandreddingsdienst (ter hoogte van de kerkstraat)	
BREDENE - 8450		
Contactpersoon:	**Inez De Meyer** - Centrumplein 1	059/33 91 91
Inschrijven en afhalen materialen:	**Bart Vandervorst** - Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee Fortstraat 128 - Oostende	059/32 21 83 F:059/32 19 50
BRUGGE - 8000		
Contactpersoon en inschrijven:	Groendienst - **Yan Verschueren** Buiten de Smedenpoort2	050/31 98 03 F:050/31 64 92
Afhalen materialen:	Strandtent- Zeebrugge Badengebouw -	
DE HAAN - 8420		
Contactpersoon:	**Dave Hendrickx** - Leopoldlaan 24	059/24 21 24 F:059/24 21 23
Inschrijven:	**Bart Vandervorst** - Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee Fortstraat 128 - Oostende	059/32 21 83 F:059/32 19 50
Afhalen materialen:	Strandtent - ter hoogte van de sanitaire post - zeedijk- De Haan	

DE PANNE - 8660		
Contactpersoon en inschrijven:	**Valerie Vandenbussche** - Zeelaan 21	058/42 97 69 F:058/42 16 17
Afhalen materialen:	Containerpark-Loskaai 12	058/42 97 29
KNOKKE HEIST - 8300		
Contactpersoon:	**Siska Willems**- A. Verweeplein 1	050/63 01 98 F:050/63 02 19
Inschrijven:	**Roland Schils** - Zeedijk Knokke 660	050/63 03 80 F:050/63 03 90
Afhalen materialen:	Strandtent-Heldenplein Heist	
KOKSIJDE - 8670		
Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen:	**Nathalie Haentjens** - Zeelaan 44	058/53 30 04 F:058/53 30 83
MIDDELKERKE - 8430		
Contactpersoon en inschrijven:	**Bart Vandervorst** - Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee - Fortstraat 128 Oostende	059/32 21 83 F:059/32 19 50
Afhalen materialen:	Calidris - Strandlaan 1	058/23 95 35
NIEUWPOORT - 8620		
Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen:	**Johan Dewilde** - Kinderboerderij De Lenspolder- Elf Juliwijk 1	058/23 69 86 F:058/23 69 86
OOSTENDE - 8400		
Contactpersoon, inschrijven en afhalen materialen:	**Bart Vandervorst** - Horizon-Educatief Openluchtcentrum Duin en Zee Fortstraat 128	059/32 21 83 F:059/32 19 50

week van de zee

andere adressen

Provinciedienst natuur- en milieu-educatie
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
e-mail: nme @west-vlaanderen.be

Wim Mestdagh (Coördinator NME)
tel: 050/40 32 81
fax: 050/40 34 03
e-mail: wim.mestdagh@west-vlaanderen.be

Geert Verbeure (Coördinator Week van de Zee)
tel: 050/40 32 82
fax: 050/40 34 03

Steunpunt NME Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels
Leen Demarez
Korte Meerstraat 6
8900 Ieper
tel: 057/22 90 92
fax:057/21 72 89
e-mail: ldemarez@skynet.be

Steunpunt NME Westhoek
Katrien Hindryckx
Woumenweg 100
8600 Diksmuide
tel: 051/51 93 53
fax: 051/51 93 51
e-mail: katrien.hindryckx@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Noord
Tom Vermeersch
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries
tel: 050/40 35 42
fax: 050/ 40 31 41
e-mail: tom.vermeersch@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Zuid- West Vlaanderen
Steunpunt NME Roeselare- Tielt
Elly Debever
Orangerie Broel
Dam 71
8500 Kortrijk
tel: 056/24 99 92
fax: 056/24 99 90
e-mail: elly.debever@west-vlaanderen.be

Horizon Educatief vzw
Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128
8400 Oostende
tel: 059/32 21 83
fax: 059/ 32.19.50
e-mail: horizon.educatief.vzw@skynet.be

Centrum Voor Natuur en milieu-educatie CVN- vzw
Kristien Van Hoorebeke
Ganzenplein 5A
8000 Brugge
tel/fax: 050/33 35 10

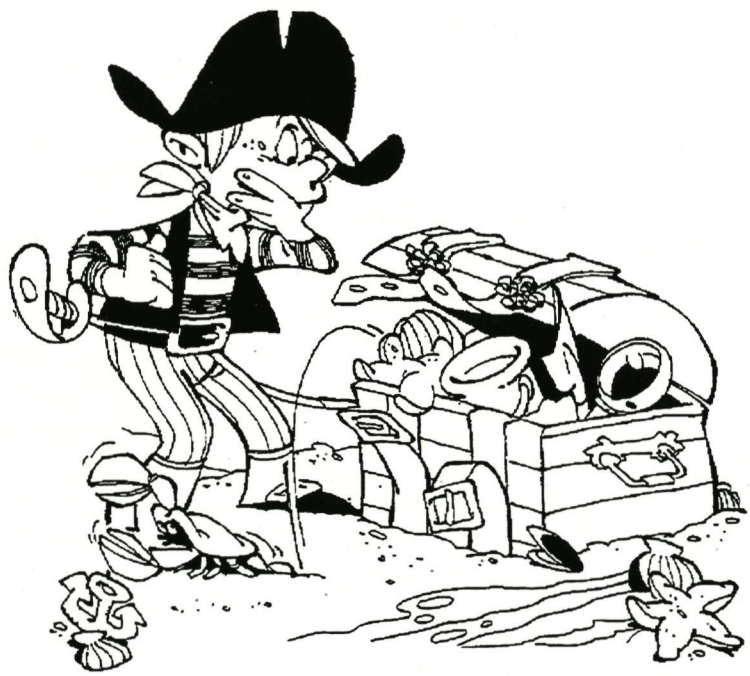

week van de zee

aanbod editie 2000

hierna volgt het aanbod alfabetisch per kustgemeente

week van de zee

het halve dagje voor de kleuters

inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook de allerkleinsten mogen tijdens de Week van de Zee eens de deur uit.
De provincie heeft een gloednieuw pakket klaar voor de kleuters. Boreas heet het. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.
Blankenberge organiseert tijdens de Week van de Zee **2** keer een speciale halve dag voor kleuters. Deze halve dagen staan volledig in het teken van de natuur voor de kleuter. Alle Boreas-pakketten staan klaar om mee te nemen.

code

BL01

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

klasgroep

data

Op dinsdag 2 mei 2000

duur

De activiteit duurt ongeveer twee en een half uur.
In de voormiddag van 9.30 tot 12.00 uur.
In de namiddag van 13.30 tot 16.00 uur

plaats

We spreken af aan de Strandreddingsdienst van Blankenberge. Je kunt ons bereiken onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat.

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig. De activiteit wordt niet begeleid. Mits betaling kan een natuuranimator deze activiteit begeleiden (zie Blankenberge 7 blz. 27).

week van de zee

één en twee: een halve dag aan zee

inhoud

De leerlingen van het eerste en tweede leerjaar worden uitgenodigd om mee te doen aan een leuke wandeling langs een speels natuurleerpad. Flar en Flora, de zee-kabouters en de hoofdrolspelers, nemen de kinderen van de eerste graad mee op een strand- en duinenwandeling.
Deze dag zet de focus op de eerste graad!

code

BL02

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Het educatief materiaal 'Flar en Flora' kan elke dag tijdens de Week van de Zee ontleend worden (niet op woensdagnamiddag). Er zijn 2 pakketten per halve dag ter beschikking (d.i. twee klassen per halve dag). Alle materiaal staat gebruiksklaar op het strand.

duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur. In de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur. In de namiddag van 13.30 tot 15.30 uur.

plaats

We spreken af aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge. Je kunt ons bereiken onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat.

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Een emmertje en laarsjes zijn op het strand best bruikbaar. Vergeet ze dus niet. Mits betaling kan een gids deze activiteit begeleiden (zie Blankenberge 7 blz 27).

week van de zee

omgaan met de gevaren van de zee

inhoud

Tijdens de zomermaanden wagen sommigen zich in het diepe van de zee. Niet zonder gevaar. De verandering van de stroming of de geniepige onderstroom verrassen sommige overmoedige zwemmers. Gelukkig is de Strandreddingsdienst nooit veraf.
De Blankenbergse strandredders hebben reeds jaren ervaring. Zij geven de kinderen dan ook graag een woordje uitleg over de veiligheid in en om de zee. Wat betekent de groene wimpel? Waarop let je als de rode wimpel wappert? Hoe kunnen kinderen zelf ervaren hoe een reddingsactie in z'n werk gaat? Ze krijgen de kans om bijvoorbeeld zelf een reddingsvest aan te trekken.

code

BL04

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

1 klasgroep per sessie, eventueel kunnen 2 klassen van eenzelfde school samen een sessie bijwonen (max. 50 leerlingen)

data

Mogelijk tijdens alle dagen van de Week van de Zee (niet op woensdagnamiddag). Er is telkens 1 sessie in de voormiddag en 1 sessie in de namiddag.

duur

Ongeveer anderhalf uur. In de voormiddag van 10.00 tot 11.30 uur. In de namiddag van 13.30 tot 15.00.

plaats

We spreken af aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge. Je kunt ons bereiken onderaan de King Beach, ter hoogte van de Kerkstraat.

week van de zee

steek je licht op, in een vuurtoren

inhoud

Welke functie heeft een vuurtoren vandaag de dag? Wat was de rol van een vuurtoren vroeger? De antwoorden op deze vragen kom je zeker te weten op deze activiteit. In de vuurtoren krijg je uitvoerig uitleg over de rijke geschiedenis van de vuurtorens aan onze kust. Je krijgt bovendien de unieke kans om de vuurtoren te beklimmen: een belevenis op zich. De vuurtoren van Blankenberge is de enige vuurtoren aan onze kust die kan bezocht worden.
In de vuurtoren is een vereniging actief. De leden nemen je klas mee op verkenning in en rond het gebouw. Kinderen kunnen zelf enkele zeemansknopen leren leggen. De mastworp, de paalsteek, de platte knoop of de achtknoop, je leert het allemaal.
Aan de zee is er steeds wind. De wind is er niet weg te denken. Op de vuurtoren staat een beaufortmeter. Wat kun je doen met dit instrument? Wat is de schaal van beaufort? Wat gebeurt er met de zee als de wind harder blaast? Wat is bijvoorbeeld drie beaufort? Hoe ziet de zee eruit met drie beaufort? Eb en vloed: wat is dat en hoe komt dat? Je komt het die dag allemaal te weten.

code

BL05

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en medemens
- mens en techniek
- mens en ruimte

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Mogelijk tijdens alle dagen van de Week van de Zee (niet op woensdagnamiddag). Er is telkens 1 sessie in de voormiddag en 1 sessie in de namiddag.

duur

De activiteit duurt ongeveer anderhalf uur. In de voormiddag van 10.30 tot 12.00 uur. In de namiddag van 13.30 tot 15.00 uur.

plaats

De vuurtoren staat op het begin van de zeedijk (Zeedijk 1) in Blankenberge, vlak bij de jachthaven.

opmerking

De kinderen dienen schrijfgerief (papier, potlood) mee te brengen.

week van de zee

faldido op stap met de koffer

inhoud

De oudsten van het basisonderwijs kunnen tijdens de Week van de Zee natuurlijk ook gebruik maken van de Zeekoffer. Heel wat mensen kennen de Zeekoffer al. Speciaal voor de Week van de Zee werd hij vernieuwd en aangepast.
Het is de doe-koffer voor de tweede en de derde graad. Hij bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zeekijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers. De koffer biedt mogelijkheden om ruim een week aan de slag te gaan. Veel plezier!

code

BL07

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Elke dag tijdens de Week van de Zee kun je de koffer één halve dag ontlenen (niet op woensdagnamiddag).
De koffers staan gebruiksklaar op het strand.

duur

Eén halve dag.

plaats

Je kunt de koffer na inschrijving afhalen aan de Strandreddingsdienst op het strand van Blankenberge.

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Mits betaling kan een gids deze activiteit begeleiden (zie Blan. 7 blz. 27).

week van de zee

voor vroege vogels!

inhoud

'The early bird, catches the worm'. Een Engels spreekwoord maakt veel duidelijk. Vroege vogels hebben vaak geluk. Ook jij kunt met je leerlingen van dit *geluk* proeven tijdens een heuse vroege ochtendwandeling. Nooit hoor je zoveel verschillende vogels zingen, nooit zie je de zon zo prachtig stralen aan een licht-mistige ochtendhemel. Met de wandeling in Blankenberge kun je het zelf meemaken. ***Op woensdag 3 mei 2000 en vrijdag 5 mei 2000 opent het reservaat de Fonteintjes rond een uur of zes speciaal zijn deuren***.
Een ervaren natuurgids neemt de kinderen mee op een plezante en vooral leerrijke tocht. Ze krijgen uitleg over de vogels die vroeg in de ochtend te horen zijn. Na het prachtige vogelconcert kunnen de kinderen misschien zelf al één of meerdere vogelgeluiden op naam brengen.

code

BL03

doelgroep

bestaansdimensie

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en esthetiek
- mens en ruimte

aantal deelnemers

klasgroep

data

Op woensdag 3 mei 2000.
Op vrijdag 5 mei 2000.

duur

Twee uur. We starten stipt om 6.00 uur in de ochtend.

prijs

Voor deze activiteit betaal je 1.500 F.

plaats

De plaats van afspraak zal vermeld staan op de bevestiging die je nog van ons ontvangt.

opmerking

Alle kinderen doen best hun laarzen aan. Je weet maar nooit waarlangs onze tocht ons brengt. Kinderen kunnen hun (extra) ontbijt gerust meenemen. Met zorg voor het milieu stoppen we onze boterhammen in een brooddoosje! De school kan eventueel zorgen voor een deugddoende warme chocolademelk.

week van de zee

natuuranimatoren

inhoud

De volgende activiteiten :

- het halve dagje voor de kleuters
- één en twee een halve dag aan zee
- faldido op stap met de koffer

zijn activiteiten die doorgaan zonder begeleiding.

aanvragen animatoren

Groepen die een natuuranimator wensen om deze activiteit te begeleiden, kunnen dit mits betaling van 1.500 BEF per animator en per dagdeel.

Natuuranimatoren kunnen aangevraagd worden bij :

Ilse De Beuckelaer

tel. (050) 41.66.99

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-Educatie

data

Iedere dag

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuuranimator ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-Educatie

data

iedere dag

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen werken rond in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De natuuranimator /leerkracht wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon educatief in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-Educatie

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

doelgroep

duur

± 25 min.

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen

data

Iedere dag

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-Educatie

week van de zee

het menu van de Paelsteenpanne

inhoud

Wandeling in het duinenreservaat 'Paelsteenpanne'. Daar waar de natuurbeheerder de duindoornstruiken heeft teruggedrongen, ontstaat een prachtige plantengroei. Kom je mee een kijkje nemen?
Na deze natuurwandeling waarin we de natuur ervaren als een bron van vreugde, schoonheid en verbondenheid, is het tijd voor een kort spelmoment: 'duinen beleven'.

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming tegen vijanden en aan hun omgevingsinvloeden.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en ruimte
- mens en medemens
- mens en zingeving

in de klas

Brochure 'het menu van de Paelsteenpanne' is verkrijgbaar bij Horizon Educatief vzw.

doelgroep

Eerste, tweede en derde graad

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Tramhalte 42 Renbaan Bredene *(afspraakplaats)*

data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uurof in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF per sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

week van de zee

voor dag en dauw...

inhoud

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen.
In de Paelsteenpanne en in de domeinbossen van de Haan genieten we van de stilte van de morgen.
We laten de geluiden van de natuur op ons indringen.
Nooit hoor je zoveel verschillende vogels zingen als tijden het dauwtrappen. Een ervaren natuurgids neemt de kinderen mee op een plezierige en leerrijke tocht. En wie weet, herken je al een of meerdere vogelgeluiden.

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Brochure ter beschikking bij Horizon Educatief vzw

aantal deelnemers

Klasgroep

doelgroep

Derde graad

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Paelsteenpanne Bredene – Tramhalte Renbaan

data

Meimaand 2000 van 6.00 uur tot 8.00 uur.

kostprijs

1500 Bef / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Natuurreservaten Middenkust

week van de zee

het halve dagje voor de kleuters

inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook de allerkleinsten mogen tijdens de Week van de Zee eens de deur uit.

De provincie heeft een gloednieuw pakket klaar voor de kleuters. **Boreas** heet het. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.

De natuuranimatoren zijn steeds bereid om je met het Boreas-pakket op weg te helpen.

doelgroep

kleuters

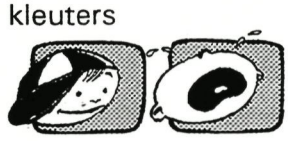

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Op 2,3,4 en 5 mei 2000 in de voormiddag. Op 2,4 en 5 mei 2000 in de namiddag

duur

Anderhalf uur.
In de voormiddag van 9.30 tot 11.00 uur. In de namiddag van 13.30 tot 15.00 uur

plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

week van de zee

één en twee: een halve dag aan zee

inhoud

Flar en Flora, de zee-kabouters, nemen de kinderen van de eerste graad mee op een speelse ontdekkingstocht op het strand en in de duinen.

De activiteit vangt aan met een poppenkastvoorstelling, die verzorgd wordt door een natuuranimator. Daarna begeleidt de leerkracht zelf zijn of haar klas op de rondgang langs het pad.

code

BR02

doelgroep

eerste graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Op 2, 3, 4 en 5 mei 2000 in de voormiddag en op 2, 4 en 5 mei 2000 in de namiddag.

duur

De activiteit duurt ongeveer twee uur. In de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur. In de namiddag van 13.30 tot 15.30 uur

plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

week van de zee

Faldido op stap met de koffer

inhoud

De tweede en de derde graad van het basisonderwijs kunnen natuurlijk ook gebruik maken van de Zeekoffer. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers.

Zijn doe-koffer bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Zeefjes, loepjes, zeekijkers, determineerkaarten... het zit er allemaal in. Veel plezier! Een bezoek achteraf aan de zeetent is een aanrader

code

BR09

doelgroep

tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Elke dag.

duur

Een halve dag.

plaats

Je kunt de koffer na inschrijving afhalen aan de Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij het Badengebouw)

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van provinciedienst natuur- en milieu- educatie

week van de zee

voor vroege vogels!

inhoud

'The early bird, catches the wurm'. Een Engels spreekwoord maakt veel duidelijk. Vroege vogels hebben vaak geluk. Ook u kunt met uw leerlingen van dit *geluk* proeven tijdens een heuse vroege ochtendwandeling. Nooit hoor je zoveel verschillende vogels zingen, nooit zie je de zon zo prachtig stralen aan een licht-mistige ochtendhemel. Met de wandeling in het duinreservaat de Fonteintjes te Zeebrugge kun je het zelf meemaken.

Een ervaren natuurgids neemt de kinderen mee op een plezante en vooral leerrijke tocht. Ze krijgen uitleg over de vogels die vroeg in de ochtend te horen zijn. Na het prachtige vogelconcert kunnen de kinderen misschien zelf al één of meerdere vogelgeluiden op naam brengen.

code

BR03

doelgroep

Tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en esthetiek
- mens en ruimte

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Woensdag 3 mei 2000.

duur

Twee uur. We starten stipt om 6.00 uur in de ochtend.

plaats

Parking einde zeedijk te Zeebrugge.

opmerking

Alle kinderen doen best hun laarzen aan. Je weet maar nooit waarlangs onze tocht ons brengt. Kinderen kunnen hun (extra) ontbijt gerust meenemen. Met zorg voor het milieu stoppen we onze boterhammen in een brooddoosje! De school kan zorgen voor een deugddoende warme chocolademelk (thermosflessen).

week van de zee

strandlabo en schelpenspel

(enkel aanvullend op het gebruik van de Zeekoffer)

---

inhoud

Op deze activiteit zoeken en verzamelen de kinderen allerlei organismen en aanspoelsels aan de waterlijn en op het strand tijdens de strandactiviteit met de zeekoffer.

Een kruier heeft vooraf een aantal levende diertjes, zoals krabbetjes en garnalen, verzameld in een aquarium in de zeetent. Alle vondsten kunnen er met microscopen en reuzenloepen onderzocht en op naam gebracht worden.

We spelen achteraf een 'schelpen herkennen' spel. De kinderen leren spelenderwijs een pak veelvoorkomende schelpen kennen en volgens hun kenmerken sorteren.

Op de strandactiviteit met de Zeekoffer begeleidt de leerkracht zelf zijn klas.
Het aanvullende labo-onderzoek en schelpenspel gebeuren onder begeleiding van een natuuranimator.

code

BR04

doelgroep

tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en techniek
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

2, 3,4 en 5 mei : in de voormiddag en 2,4 en 5 mei 2000 in de namiddag

duur

Strandlabo en Schelpenspel : elk ongeveer een half uur.
Het tijdstip van deze activiteiten wordt ter plaatse afgesproken bij aflevering van de Zeekoffer (aanvang om 9.30 uur en om 13.45 uur).

plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

week van de zee

week van de zee

een lekker zeebriesje...

inhoud

Aan zee blaast de wind bijna altijd. Op het strand van Zeebrugge ontdekken kinderen zowat alle facetten van deze bijzondere natuurlijke kracht.

Zo kunnen ze de windsnelheid meten, de windrichting bepalen, met een kompas leren werken...

Weet je klas dat met windmolens elektriciteit kan worden opgewekt? Eén windmolen kan honderd huishoudens van elektriciteit voorzien. Windenergie is bovendien een duurzame en rendabele energiebron. Een bezoek aan het windmolenpark van Interelectra op de oostelijke havendam is een mooie aanvulling van deze activiteit.

code

BR05

doelgroep

tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en techniek
- mens en ruimte

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Van 2, 3, 4 en 5 mei 2000 in de voormiddag en 2,4 en 5 mei 2000 in de namiddag.

duur

Ongeveer 1 uur. In de voormiddag telkens van9u30 tot 11u30. In de namiddag telkens van 13.30 tot 14.30 uur of van 14.45 tot 15.45 uur.

plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

opmerking

Alle benodigde materiaal wordt voorzien door de stad.

week van de zee

van laag tot hoog in de kustzone

(aanbevolen als onderdeel van een volle dagactiviteit)

---

inhoud

De zee ligt laag, de duinen hoog. De polder achter de duinen ligt dan weer enkele meters lager. Een logische zaak, denk je. Maar de hoogteverschillen zijn vrij groot.

Tijdens deze activiteit meten de kinderen het hoogteprofiel op van de laagwaterlijn tot aan de duintoppen of eventueel tot aan de polder achter de duinen.

Hoeveel bedraagt het verschil tussen hoog en laag water? Hoe hoog zijn de hoogste toppen van de duinen? Liggen de polders echt lager dan de zee? Hoe belangrijk zijn de duinen wel voor de bescherming van het land tegen de zee?

Deze activiteit verloopt onder begeleiding van een natuuranimator. Het is aanbevolen om deze activiteit te doen als onderdeel van een volle daguitstap (vb. met gebruik van de Zeekoffer o.l.v. de leerkracht).

code

BR07

doelgroep

derde graad.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en esthetiek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Op 2, 3, 4 en 5 mei 2000 in de voormiddag.

duur

Ongeveer anderhalf uur. Telkens van 9.30 tot 11.00 uur.

plaats

Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij Badengebouw).

week van de zee

spaar water voor later

inhoud

Water is niet steeds zomaar water. We kennen bruin water, helder blauw water, troebel water,... Soms zien we in sommige beken of kanalen zelfs groen of schuimend water. Verschillende waterlopen hebben verschillende kenmerken. Op zowat iedere plaats heeft water een andere kwaliteit. De rol van de mens in de waterkwaliteit in niet onbelangrijk.

Tijdens de Week van de Zee kunnen de kinderen van jouw klas zelf experimenteren met verschillende proefjes en opdrachten. Hoe kun je water zuiveren? En wat kunnen we zuiver water noemen? Wat gebeurt er als je een beetje afwasmiddel toevoegt aan zeewater? Of wat gebeurt er als je olie toevoegt? De kinderen komen het allemaal te weten tijdens deze boeiende activiteit van de dienst Leefmilieu van de stad Brugge.

code

BR08

doelgroep

derde graad.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

2, 4, 9 en 11 mei 1999.

duur

Ongeveer anderhalf uur. Tijdens de namiddag van 13.30 tot 15.30 uur.

plaats

We spreken af aan de Zeetent op het strand van Zeebrugge (bij **Badengebouw**)

uitwerking

Dienst leefmilieu stad Brugge

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Afhalen en terugbrengen
Strandtent ter hoogte van sanitaire post,
Zeedijk De Haan- Centrum

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuurgids ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Afhalen en terugbrengen
Strandtent ter hoogte van sanitaire post Zeedijk De Haan-centrum

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen werken rond in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De begeleider wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

plaats

Afhalen en terugbrengen
Strandtent ter hoogte van sanitaire post
Zeedijk De Haan- Centrum

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doen en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

duur

± 25 min.

doelgroep

Oudste kleuters → derde graad

duur

± 25 min.

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen

data

Iedere dag

plaats

Afhalen en terugbrengen
Strandtent ter hoogte van sanitaire post
Zeedijk De Haan- Centrum

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

week van de zee

natuureducatieve wandelingen

inhoud

De grote diversiteit aan biotopen (zee, strand, duinen, duinbossen, polders, de natuurreservaten De Kijkuit en De Zandpanne), de unieke ligging, de gemakkelijke bereikbaarheid van de gemeente en de jarenlange ervaring van gediplomeerde gidsen zorgen er voor dat een begeleide wandeling steeds een unieke ervaring is.
Afhankelijk van de gekozen plaats zal de gids een uitgestippeld pad volgen doorheen de verschillende biotopen. Rechtstreeks contact met de natuur door waarneming, ervaring en beleving staan bovenaan het lijstje van de gids.

keuze

Strandverkenning De Haan
duinverkenning De Haan
duinbossen De Haan
natuurreservaat "De Kijkuit"
natuurreservaat " De Zandpanne"
of een combinatie

doelgroep

werkelijkheidsdomein

- mens en natuur
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

2,3,4 en 5 mei

duur

In de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur.
In de namiddag van 13.30 tot 15.30 uur

plaats

Strand- en duinverkenning, duinbossen en natuurreservaat "De Kijkuit" : strandtent ter hoogte van sanitaire post De Haan-centrum, Zeedijk-De Haan

Natuurreservaat "De Zandpanne" : hoek Wenduinesteenweg – Zwarte Kiezel

prijs

1500 BEF /sessie

uitwerking

Milieudienst De Haan in samenwerking met de v.z.w. Natuurreservaten – Afdeling De Haan

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

extra

Je kiest voor begeleiding natuuranimator 'zee'
- reserveren via milieudienst
- natuuranimator zorgt voor materiaal, vergoeding 1000 BEF te betalen aan de animator na de activiteit
- afspraakplaats strand De Panne 'De Rampe', Bortierlaan
voormiddag 09.30 tot 11.30, namiddag 13.30 tot 15.30

plaats

Afhalen en terugbrengen Containerpark De Panne waarborg 1000 BEF

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuuranimator ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad Basisonderwijs

plaats

Afhalen en terugbrengen Containerpark De Panne
waarborg 1000 BEF.

extra

Je kiest voor begeleiding animator 'zee'
- reserveren via milieudienst
- animator zorgt voor materiaal, vergoeding 1000 BEF te betalen aan de animator na de activiteit
- afspraakplaats strand De Panne 'De Rampe', Bortierlaan
voormiddag 09.30 tot 11.30, namiddag 13.30 tot 15.30

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen verdiepen zich in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De natuurgids/leerkracht wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

Plaats

Afhalen en terugbrengen materialen Containerpark De Panne Waarborg 1000 bfr.

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

extra

Je kiest voor begeleiding natuuranimator 'zee'
- reserveren via milieudienst
- animator zorgt voor materiaal, vergoeding 1000BEF te betalen aan de animator na de activiteit
- afspraakplaats strand De Panne 'De Rampe', Bortierlaan
VM - 09.30 tot 11.30, NM -13.30 tot 15.30

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties.
De leerkracht die vloed heeft gevolgd kan hiermee werken.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

duur

± 25 min.

doelgroep

aantal deelnemers

Maximum 60 kinderen

data

Iedere dag 2,3,4 en 5 mei mits reservatie en waarborg

plaats

Afhalen terugbrengen Containerpark De Panne
Reserveren 058/42 97 29

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

Landelijke zeilwagenfederatie; initiatielessen zeilwagenrijden

Adres: Dynastielaan 18, 8660 De Panne
Contactpersoon: Benny Dezeure
Contactnummer: 058/41 57 47
Doelgroep: Derde graad, **alleen** zeilen kan slechts vanaf 14 jaar.
Data: telefonisch af te spreken
Prijs: 290 BEF/uur/wagen (2pers)
Duur van de activiteit: 1u30
Materiaal: regenkledij(zeilwagens rijden door plassen),eventueel handdoek.

Educatieve Natuurwandelingen begeleid door natuurgidsen;

vb. Staatsnatuurreservaat "Houtsaeger"
Staatsnatuurreservaat "de Westhoek"
Strandwandelingen/schelpenwandelingen
Gemeentelijk reservaat "Oosthoek"
Calmeynbos
Cabourduinen
Voor de reservatie van natuurwandelingen begeleid door gidsen kunt u steeds terecht bij de toeristische dienst van de gemeente De Panne, Zeelaan 21,
tel.:058/42 97 25
fax: 058/42 16 17
Prijs: 1500BEF/ halve dag max. 2u30 , max. 50 personen.
E-mail: toerisme@depanne.be

Bezoekerscentrum"De Nachtegaal"

Het ecologisch aspect van kust en duinen zal hier toegelicht worden met o.a. een natuur-educatieve tentoonstelling, een veldklas, een documentatiecentrum en een mediatheek. In de buurt zal een natuur-educatief leerpad aangelegd worden.
Het gebouw wordt opengesteld vanaf 1 juli 2000 maar het labo is reeds beschikbaar voor de scholen.
Adres: Olmendreef 2, De Panne
Contactpersoon: Lieven Lanszweert
Contactnummer: 058/42 21 51
Fax: 058/42 21 52
E-mail: Lieven.Lanszweert@lin.vlaanderen.be. of
natuur.nachtegaal@lin.vlaanderen.be.
Doelgroep: Derde graad + hoger onderwijs
Data: telefonisch af te spreken
Prijs: af te spreken met organisatie

week van de zee

het halve dagje voor de kleuters

inhoud

Het verkennen van de natuur en het milieu aan de kust is geen zaak voor grote jongens en meisjes alleen. Ook de kleinsten mogen tijdens de Week van de Zee eens de deur uit.
De provincie heeft een gloednieuw pakket klaar voor de kleuters. Boreas heet het. Het is genoemd naar de Griekse god van de noordenwind en omvat een speels doe-pakket met een windscherm. Achter dit windscherm kunnen de kinderen de natuur waarnemen, observeren, beleven,... en leren ze hun belevingen uitdrukken. Boreas is hét pakket om de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie concreet invulling te geven.
Knokke-Heist organiseert tijdens de Week van de Zee een speciale halve dag voor kleuters. Deze halve dag staat volledig in het teken van de natuur voor de kleuter. Om het de leerkracht gemakkelijk te maken staan dan alle Boreas-pakketten ook gebruiksklaar op het strand.

doelgroep

code BKH01

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Op dinsdag 2 mei 2000: 2 groepen in de voor -en namiddag
Op donderdag 4 mei 2000: 2 groepen in de voor-en namiddag
Op vrijdag 5 mei 2000: 2 groepen in de voor -en namiddag

duur

De activiteit duurt ongeveer twee en een half uur.
In de voormiddag van 9 tot 11.30 uur.
In de namiddag van 13.30 tot 16.00 uur

plaats

We spreken af aan de Zeetent op het sportstrand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist).

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Wil je een *natuuranimator tegen een vergoeding van 1.500 BEF per halve dag, dan vermeld je dit duidelijk op je inschrijvingsformulier*. **Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.**

week van de zee

één en twee: een halve dag aan zee

inhoud

De leerlingen van het eerste en tweede leerjaar worden uitgenodigd om mee te doen aan een leuke wandeling langs een speels natuurleerpad. Flar en Flora, de zee-kabouters en de hoofdrolspelers, nemen de kinderen van de eerste graad mee op een strand- en duinenwandeling.
Om het je klas gemakkelijk te maken stippelt de gemeente het pad uit en zetten ze jou en je kinderen al een heel eind op weg. Deze dag zet de focus op de eerste graad!

code

BKH02

doelgroep

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Op dinsdag 2 mei 2000: 3 groepen tijdens de voor -en namiddag.
Op donderdag 4 mei 2000: 3 groepen tijdens de voor -en namiddag.
Op vrijdag 5 mei 2000: 3 groepen tijdens de voor -en namiddag.

duur

De activiteit duurt ongeveer twee en een half uur. In de voormiddag van 9.30 tot 12.00 uur. In de namiddag van 13.30 tot 16.00 uur

plaats

We spreken af aan de Zeetent op het strand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist).

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig. Wil je een *natuuranimator tegen een vergoeding van 1.500 BEF per halve dag, dan vermeld je dit duidelijk op je inschrijvingsformulier.*
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.

week van de zee

speelse wandeling in het Zwin

inhoud

Je krijgt de kans om een unieke wandeling mee te maken in het bekendste natuurgebied van Vlaanderen. En niet zomaar een wandeling. Ervaren gidsen doen voor de Week van de Zee een extra inspanning. Ze hebben voor jou en je klas een speciaal pad uitgewerkt, dat afwijkt van de normale gidsbeurt. Zo'n kans krijg je zelden!

code

BKH03

doelgroep

eerste, tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en esthetiek
- mens en ruimte
- mens en medemens

kostprijs

De toegangsprijs bedraagt per kind 85 BEF; gratis voor de leerkracht.
De gidsbeurt kost 850 BEF per wandeling en per groep.
Wil je een gids, dan vermeld je dit duidelijk op je inschrijvingsformulier.
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Elke dag tijdens de Week van de Zee.

duur

De wandeling duurt anderhalf uur. We starten telkens om 9.00 uur, 11 uur, 13 uur en 15 uur.

plaats

We spreken telkens af aan de ingang van het natuurgebied Het Zwin

opmerking

Je kan dit combineren met een halve dag-activiteit op het strand om zo een dagprogramma te maken.
Voor meer inlichtingen kan je contact opnemen met Lena van het Zwin op het tel. nr. 050/60.70.86.

week van de zee

zoektocht in een museum

inhoud

Even een moment waarop je wil uitblazen? Het museum Sincfala is dan de ideale plaats om naar toe te gaan. Er staat een permanente tentoonstelling opgesteld omtrent de heemkunde, visserij, landbouw, ambachten, toerisme, dagelijks leven,... van Knokke-Heist. Ter gelegenheid van de Week van de Zee wordt een programma uitgewerkt voor alle leeftijden. Zingen en dansen met de kleutertjes, zoektochten en kwissen voor de grotere kinderen.
Op die manier wordt een museumbezoek een hele belevenis.

code

BKH04

doelgroep

kleuters, eerste, tweede en derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Max. 30 per keer

data

Dagelijks open

duur

Ongeveer anderhalf uur. In de voormiddag open van 10 tot 12.00 uur. In de namiddag open van 14.00 tot 17.30 uur - afwijkingen zijn mogelijk.

plaats

Het museum vind je in de Pannenstraat 140 te 8301 Knokke-Heist; voor bijkomende inlichtingen kan je terecht bij Rita Peckelbeen op het tel. nr. 050/63.08.72.

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.

Kostprijs

Gratis

week van de zee

de vissers achterna

inhoud

Zelf visser spelen voor één dag. Het kan! Met een bezoek aan de de vismijn, het nautisch centrum, een echte vissersschuit en de zeevisserijschool leer je enkele bijzondere aspecten kennen van het leven op zee. Je klas wordt speciaal voor Week van de Zee meegenomen langs alle plaatsen waar de vissers ook komen.
In de visserijschool krijg je de instrumentenzaal, het elektrisch labo, de matrozenzaal en de zeekaartenklas te zien.

code

BKH05

doelgroep

zesde leerjaar

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en techniek
- mens en medemens

aantal deelnemers

1 klas per bezoek

data

Vrijdag 5 mei 2000

duur

Je zal al vroeg uit de veren moeten zijn !!! Afspraak om 7 uur aan de vismijn in Zeebrugge. De activiteiten zullen een hele voormiddag in beslag nemen, dus zeker tot 12 uur.

plaats

We spreken af bij de vismijn in Zeebrugge: Noordzeestraat 201 aan de hoofdingang. Hier word je opgewacht door Jan Staelens van het Provinciaal Maritiem Instituut.
De klas moet in de loop van de voormiddag vervoerd worden van en naar verschillende plaatsen. Als je met een bus naar zee komt, is het aangewezen de bus ter plaatse te houden.

opmerking

Laarzen en warme kleding.

kostprijs

Gratis

week van de zee

fietstocht
langs kust en polder

inhoud

Fietsen en natuur gaan hand in hand. Fietsen is de oplossing voor korte afstanden. Ook in de natuur van Knokke-Heist is de fiets het verplaatsingsmiddel bij uitstek. Deze activiteit combineert beiden optimaal. Je kinderen kunnen tijdens een prachtige fietszoektocht het waardevolle cultuurlandschap van de Zwinstreek leren kennen. De ganse tocht staat in het teken van het ontstaan van het Zwin. De tocht brengt ons langs de verschillende kanalen, grachten en langs de dijken die de ganse streek beschermden tegen het water van de zee.

code

BKH6

doelgroep

derde graad

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte

aantal deelnemers

klasgroep

data

Op 2, 4 en 5 mei 1999, telkens in de voor -en namiddag.

duur

De activiteit duur ongeveer twee uur
Tijdens de voormiddag telkens van 9.00 tot 11.00 uur
Tijdens de namiddag telkens van 13.30 tot 15.30 uur

plaats

We spreken af aan de Zeetent op het sportstrand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist)

opmerking

Bij slecht weer regenkledij voorzien.

kostprijs

1.500BEF voor de gids die de groep begeleidt.
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.
Je kan eventueel fietsen huren via de dienst voor toerisme - contactpersoon Roland Schils tel. 050/630.380. De richtprijs is 300 BEF per persoon per halve dag.

week van de zee

faldido op stap met de koffer

inhoud

De oudsten van het basisonderwijs kunnen tijdens de Week van de Zee natuurlijk ook gebruik maken van de Zeekoffer. Heel wat mensen kennen de Zeekoffer al. Speciaal voor de Week van de Zee werd hij vernieuwd en aangepast.
Het is de doe-koffer voor de tweede en de derde graad. Hij bevat een pak materialen en werkmiddelen om de natuur en het milieu aan de zee te verkennen en te beleven. Borsteltjes, zeefjes, loepjes, zeekijkers,... het zit er allemaal in. Faldido, de zeerover, neemt de kinderen mee op een boeiende tocht langs de duinen en de zee, op het strand en voorbij golfbrekers. De koffer biedt mogelijkheden om ruim een week aan de slag te gaan. Veel plezier!

code

BKH07

doelgroep

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Elke dag tijdens de Week van de Zee kun je de koffer een halve dag ontlenen.

duur

Eén halve dag.

plaats

Je kunt de koffer na inschrijving afhalen aan de Zeetent op het sportstrand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist)

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Wil je een *natuuranimator tegen een vergoeding van 1.500BEF per halve dag, dan vermeld je dit duidelijk op je inschrijvingsformulier.*
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.

week van de zee

een half dagje sporten op het strand

inhoud

De West-Vlaamse scholen die naar Knokke-Heist komen voor een leerzame brok milieu-educatie, kunnen zelf een dagvullend programma samenstellen.
De sportdienst van Knokke-Heist staat klaar op het strand met *sportmonitoren en een goedgevuld sportprogramma*.
De leerlingen zullen ingewijd worden in beachvolley, beachsocker en beachpaletten. Op aanvraag kan ook initiatie gegeven worden in een aantal watersporten.

code

BKH08

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Dinsdag 2, donderdag 4 en vrijdag 5 mei in de voor -of de namiddag.

duur

Min. 2.30 uur

plaats

Aan de Zeetent op het sportstrand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist)

opmerking

Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Aangepaste kledij voorzien.
Voor meer inlichtingen kan je terecht bij Frank Daese op het tel. nr. 050/630.481.

kostprijs

3.000 BEF per groep van 25 kinderen.
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.

week van de zee

een half dagje knutselen op het strand

inhoud

De West-Vlaamse scholen die naar Knokke-Heist komen voor een milieu-educatieve activiteit kunnen zelf een dagvullend programma samenstellen.
De jeugddienst van Knokke-Heist staat klaar op het strand met *jeugdmonitoren en workshops*.
De dagen en uren zijn voor verandering vatbaar, doch er wordt per workshop een minimum van 3 uren werktijd vereist!
Verandering van dagen en uren moet je minimum 3 weken op voorhand melden.
Alle workshops worden door gediplomeerde lesgevers met de nodige didactische materialen en een gegronde inleiding gestart.

Code	**BKH09**
Titel activiteit	"Collage van fantastische vissen"
Doelgroep	Kleuters
Omschrijving	De kleutertjes zullen a.d.h.v. diverse schelpen een fanatstische vis op een stuk karton lijmen. Voor het lijmen start, wordt een dunne laag witte en blauwe verf als achtergrond op het karton geschilderd. De kleutertjes worden ertoe aangespoord hun ideeën zo vlot mogelijk in concrete vormen om te zetten, zonder hun eigen creatieve inbreng te verwaarlozen natuurlijk.
Data	Dinsdag 2 mei en vrijdag 5 mei in de voormiddag van 9.00 u tot 12.00 u

Code	**BKH10**
Titel activiteit	"Onderwaterwereld in plakkaatverf"
Doelgroep	1° en 2° leerjaar
Omschrijving	Naar aanleiding van een bepaald verhaal (sprookje, mythe,...) zullen de kinderen een groot schilderij creëren. Alle zeedieren - zowel reëel als gefantaseerd - mogen in het schilderij verwerkt worden. De aandacht wordt niet enkel op kleur en compositie gericht, maar vooral op de eigen creatieve inbreng.
Data	Donderdag 4 mei in de voormiddag van 9.00 u tot 12.00 u.

Code	**BKH11**
Titel activiteit	"Zeefiguren in ijzerdraad en gips"
Doelgroep	3° en 4° leerjaar
Omschrijving	Door gemakkelijk te plooien ijzerdraad worden diverse zeefiguren gevormd. Nadien wordt elke figuur omwonden met gipsverband. Wanneer het gips bijna droog is, kunnen details worden gevormd / vervormd. Een verrassende workshop!
Data	Donderdag 4 mei in de namiddag van 13.00 u tot 16.00 u.

Code	**BKH12**
Titel activiteit	"Driedimensionele zeedieren in rubber"
Doelgroep	5° en 6° leerjaar
Omschrijving	Schuimrubber is een materiaal dat kan vergeleken worden met dik papier of karton in felle kleuren. Het knipt en lijmt vlot, is waterbestendig en plooibaar. Bedoeling is om onze fantasie de vrije loop te laten zonder de basisbegrippen uit het oog te verliezen nl. Kleur en combinatie, driedimensionaal inzicht in combinatie met een hoogst persoonlijke inbreng!
Data	Dinsdag 2 mei in de namiddag van 13.00 u tot 16.00 u.

aantal deelnemers Klasgroep

data Dinsdag 2, donderdag 4 en vrijdag 5 mei.

duur Eén halve dag.

plaats Aan de Zeetent op het sportstrand aan het Heldenplein van Knokke-Heist (deelgemeente Heist)

opmerking Alle benodigde materiaal voor de activiteit is ter plaatse aanwezig.
Aangepaste kledij voorzien.
Voor meer inlichtingen omtrent deze activiteit kan je tercht bij Kathy Ackaert op het tel. nr. 050/630.809.

kostprijs 250 BEF per kind per workshop (alles inbegrepen)
Overschrijven op rek. 068-2142555-46 van Toerisme Knokke-Heist. Duidelijk school, klas en datum vermelden op de overschrijving.

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Zelf op pad: Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde waarborg 1000 BEF.

extra

Je kiest voor begeleiding door natuuranimator 'zee'
- reserveren milieudienst Koksijde(inschrijvingsformulier)
- de animator zorgt voor het materiaal
- afspraak op het strand te Sint.-André, G. Scottlaan, Oostduinkerke - VM 9.30 - 11.30 -- NM 13.30 - 15.30
- vergoeding 1000BEF . te betalen aan de animator na activiteit

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu- educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuurgids ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Zelf op pad : Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde Waarborg 1000 BEF.

extra

Je kiest voor begeleiding door natuuranimator 'zee'
- reserveren milieudienst Koksijde(inschrijvingsformulier)
- de animator zorgt voor het materiaal
- afspraak op het strand te Sint.-André, G. Scottlaan, Oostduinkerke - VM 9.30 - 11.30 -- NM 13.30 - 15.30
- vergoeding 1000 BEF. te betalen aan de animator na activiteit

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon educatief in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen verdiepen zich in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De natuuranimator/leerkracht wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

Doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Tweede graad → derde graad

Plaats

Zelf op pad : Afhalen en terugbrengen Milieudienst Koksijde Waarborg 1000 BEF.

extra

Je kiest voor begeleiding door natuuranimator 'zee'
- reserveren milieudienst Koksijde(inschrijvingsformulier)
- de animator zorgt voor het materiaal
- afspraak op het strand te Sint.-André, G. Scottlaan, Oostduinkerke - VM 9.30 - 11.30 -- NM 13.30 - 15.30
- vergoeding 1000 BEF. te betalen aan de animator na activiteit

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

data 2,3,4 en 5 mei

week van de zee

het zeezeil

---

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

duur ± 25 min.

doelgroep

duur ± 25 min.

aantal deelnemers maximum 60 kinderen

data 2 3 4 en 5 mei

plaats Zelf op pad afhalen terugbrengen Milieudienst Koksijde (mits waarborg 1000 BEF).

uitwerking Horizon educatief in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

week van de zee

VARIA

Natuureducatief aanbod - gratis deelname.

- **Bezoekerscentrum Doornpanne** - I.W.V.A., Doornpanne 1 (ODK) - 8670 Koksijde
  Water komt uit de kraan, zoveel is duidelijk. Maar welk verhaal gaat hieraan vooraf ? Welke bewerking ondergaat het opgepompte water uit de Doornpanne-duin ? Een bezoek aan de pompgebouwen met een bezoek aan het bezoekerscentrum De Doornpanne, al dan niet gevolgd door een natuurwandeling in het natuurgebied 'De Doornpanne'
  1. Bezoekerscentrum Doornpanne (2°, 3° basisonderwijs)
  2. Wandeltochten in het natuurgebied de Doornpanne (1°, 2°, 3° basisonderwijs).

  Groepen en scholen kunnen gratis een gidsbeurt in het natuurgebied de Doornpanne aanvragen. Ook een gratis bezoek aan het bedrijf behoort tot de mogelijkheden. Tel. 058/52.15.55 - fax 058/52.16.04

Gemeentelijk uitleenpunt educatieve materialen

Gemeentelijke milieudienst, Gemeentehuis Annex, Zeelaan 44, 8670 Koksijde-dorp. Tel : 058/ 53 30 97
naast Politiebureau Fax : 058/ 53 30 83
Openingsuren tijdens de week : 8 u - 12 u en 13.15 u - 17.00 u
behalve op vrijdag : 8 u - 12 u en 13.15 u - 15.45 u.

Culturele musts, bezienswaardigheden en musea

Voor meer info of reservaties : tel. : Toeristische Dienst 058/ 53 21 14

KOKSIJDE

- **Abdijhoeve Ten Bogaerde** (1184) Ten Bogaerdelaan.
  met monumentale schuur (67,50 m-22,50 m) van 1600 tot 1627 omgevormd tot kleine abdij. Landbouwschool sedert 1950. In 1993 werd het voormalig kerkgebouw gerestaureerd en omgevormd tot cultureel centrum. (Beschermd Monument bij Kon. Besl. v. 29.1.1952). Tel. 058/31.49.95

- **Zuid-Abdijmolen**. (J. Van Buggenhoutlaan).
  De Lootvoetmolen uit Houtem-Veurne (1773) aldaar afgebroken in 1951-52 werd hier, op de oude "meulewal", opnieuw gebouwd (inhuldiging: 19.4.1954). Volledig gerestaureerd in 1984. Kunstschilder Jean Luypaert (1893-1954) had er zijn atelier. (Beschermd monument bij Kon. Besl. v. 15.10.1974).

-Inkom : 20 fr

april-september	maandag tot vrijdag	10.30 - 12 u 16 - 17u.
	zaterdag	10.30 - 12u
	zondag	15.30 - 17u
Buiten seizoen	enkel voor groepen op aanvraag	

- **Het Militair vliegveld**
  Definitief aangelegd in 1940. Als Belgische vliegbasis uitgerust in 1946. Op 1.4.1961 oprichting van de Heliflight. 17.5.1967: Centrum voor Militaire Vorming tot 1994. Vliegveld aan de Ten Bogaerdelaan; kazerne: R. Vandammestraat, 100 (omtrek vliegveld 15 km), tel. 058/53.22.11. Thuisbasis van het 40ste Smaldeel (Seaking). Fotograferen verboden. Air Show : 1 & 2 juli 2000
  Groepsbezoek op aanvraag: tel.: 53.22.50

- **St.-Pieterskerk**. dorp (1845)
  Neo-gotische kerk. Merkwaardig meubilair. (Beschermd Monument bij Min. Besl. v. 7.3.1983)

- **Onze-Lieve-Vrouw ter Duinenkerk**. (J. Van Buggenhoutlaan)
  In 1999 werd de kerk voor enkele maanden gesloten wegens herstellings- en vernieuwingswerken. De binnen en buitenverlichting werd volledig gemoderniseerd, evenenals de klankinstallatie. De kerk bezit 1285 nieuwe stoelen. Een der modernste kerken in België, een kathedraal van het licht (1958-1965), gebouwd naar de plannen van architect J. Lantsoght uit Brugge, hoogte 40 m (punt van het kruis). Dakbekroning door kunstsmid Antoon Viaene. Hoofdaltaar en Christusfiguur door M. Witdouck, 752 m2 glasramen in abstracte stijl ontworpen door J. Lefèvre en Fr. Kinnen uit Luxemburg. Betonglas van de ingangsdeuren (210 m2) werk van Gabriël Loire uit Chartres. Wijwatervat in keramiek door R. Vandeweghe. Zuster Brigitte Loire uit Chartres beitelde het Onze-Lieve-Vrouwbeeld.
  Paastriduüm en kerstretabel van Wim Van Peteghem.

- **Bedevaartkapelletje Baaltjes Kruis** (J. Van Buggenhoutlaan).
  In 1819 gebouwd door de vijf laatste monniken der abdij. (Beschermd Monument bij Min. Besl. v. 21.8.1984)

- **Clercqskapelletje**. (midden 19de eeuw), Svinkxstraat.
  (Beschermd Monument bij Min. Besl. v. 24.9.1984)

- **Monumenten** :
  Gedenkteken ter herinnering aan de gesneuvelde Koksijdenaars (1929), Hegerplein - Dorp.
  Gedenkteken ter ere van de 8.000 Franse Zouaven, gesneuveld op Belgisch grondgebied tijdens Wereldoorlog I (1934). Zouavenplein.
  Gedenkteken aan de geallieerde vliegeniers (1951). Rotonde, J. Van Buggenhoutlaan.
  Gedenkteken ter nagedachtenis van de omgekomen Zeelieden (1951), Zavelplein.

- **Militaire begraafplaatsen**
  Het Frans Militair Kerkhof, 132 gesneuvelden van de divisie Grossetti en de marinebrigade Ronarch (1914-17); het Ereplein van de Koksijdse Oud-Strijders, beide nabij het kerkhof te Koksijde-dorp. Het Brits Militair Kerkhof, 1.665 gesneuvelden, waaronder 154 uit Wereldoorlog II, R. Vandammestraat.

- '**De bronzen fontein - de Waterjuffer'**, Zeelaan Koksijde-dorp, gemeentehuis (1992) - Fernand Vanderplancke

- **'Als de schelphoeder, je bent als een schelp gesloten en stil, gesloten en stil'** , Zeelaan/Hegerplein, Koksijde-dorp (1996) Eddy Walrave

- **'De bronzen fontein - Waterspel'**, Bad Schallerbachplein, Koksijde-bad (1996) - Fernand Vanderplancke

- '**De poort'**, Zeelaan (1999)

OOSTDUINKERKE

- **Nationaal Visserijmuseum** - Pastoor Schmitzstraat, 4 (dorp), tel. 058/51.24.68
  Enig in zijn soort in België. Vissersherberg, vissershuis, een unieke serie maquettes van vissersschepen vanaf de jaren 800 tot heden. Schilderijen van kunstschilders die rond 1900 te Oostduinkerke hebben gewerkt: Artan, Farasyn, Boudry.

-Inkom :	Volwassenen . 80 fr	kinderen -12 j.: 30 fr	groepen / 3de leeftijd / studenten : 50 fr.
-Openingsuren :	juli - augustus	dagelijks open	10 - 12 u - 14 - 18 u.
	buiten seizoen	maandag gesloten	10 - 12 u - 14 - 18 u.

  Mogelijkheid tot nuttigen van een middagmaal : Vissersherberg De Peerdevisser (binnenplaats Visserijmuseum) tel. 058/51.32.57.

- **De wereldberoemde garnaalvissers te paard**.
  Oostduinkerke is de enige plaats in de wereld waar het garnaalvissen te paard beoefend wordt. De dienst Toerisme beschikt over een kalender met data en uren van het garnaalvissen te paard tijdens de paasvakantie en vanaf juni tot september.
  Buiten deze periode kan contact opgenomen worden met de voorzitter van de 'De Paardenvissers' Eddie D'Hulster
  058/ 51 36 66 - kostprijs : 2000,- per paardenvisser.

- **De garnaalvissers te voet**.
  Garnalen kruien te voet. Hard labeur, maar niet alledaags. Informeer vooraf bij de Provinciale dienst Natuur- en Milieueducatie (050/ 40 32 82) naar hun 'strandzoekkaart'. Hèèl nuttig bij het onderzoeken van de vangst !
  'De Spanjaardbank', voorzitter Johnny Popieul : 058/ 23 74 52. - kostprijs : 500,- per kruier.

- **Bezoekerscentrum Doornpanne** - I.W.V.A., Doornpanne 1 (ODK) - 8670 Koksijde
  Zie blz 6 Koksijde
- **Florishof**; Koksijdesteenweg 72, tel. 058/51.12.57.
  Privé-museum - folklore en oude ambachten.

-Inkom :	Volwassenen : 70 fr	kinderen -12 j.: 50 fr	groepen: 60 fr.
-openingsuren :	Pasen tot 15 september	dinsdag gesloten	10 - 12 u - 13 - 18 u.
	buiten seizoen en vakanties	open tijdens het weekend.	
	Hele jaar door dienen groepen van minimum 15 personen voorafgaandelijk aan te vragen.		

- **Moderne St.-Niklaaskerk**. (1952-1955) gebouwd door de Brusselse architekt Jan Gilson. Het Kristusbeeld aan de voorzijde van de toren (38 m) meet 13,50 m en weegt 4 ton, ontworpen door de beeldhouwer Arnost Gause.
- **Vernieuwd gemeentehuis**: door architect Degeyter (1960)
- **Oorlogsmonument van Oscar Jespers**-Polderstraat
- **Kerkhof**: A. Gerylstraat. Grafgedenkteken van Louis Artan de Saint Martin (1837-1890) door Horta
- **Hugo Verriestgedenkteken** van Mark de Bruyn - Hugo Verriestlaan
- **Militaire begraafplaatsen**: het Brits Militair Kerkhof 1940-1945, 180 gesneuvelden, - Kerkhofstraat, 22
- **Beeld 'De zee verticaal'**, Oostduinkerke-bad, Zeedijk (1977) - Paul Baeteman
- **Beeld 'Geboorte'**, Oostduinkerke-bad, hoek Lehoucklaan/Reginalaan (1990) - Stefaan Depuydt
- **Beeld 'De fietsende strandvisser'**, Oostduinkerke-bad, Zeedijk (1997) - Margriet Van Nuffel
- **Beeld 'Dansende meisjes'**, Oostduinkerke-dorp, Oud-Gemeentehuis (1997) - Piet Florizoone
- **Beeld 'Tegenwind'** , Oostduinkerke-bad, Fabiolaplein (1999) van Gerrit Germonpré

SINT-IDESBALD

- **Paul Delvauxmuseum**, Delvauxlaan, 42, Sint-Idesbald - tel.: 058/52.12.29 - 51.09.08 fax 52.12.73
  De unieke verzameling schilderijen van deze internationaal bekende schilder Paul Delvaux (°23/09/1897 - † 20/07/1994) toont de bewondering van de kunstenaar voor de gratie van het vrouwelijk naakt en zijn weemoedig verlangen naar treinen en stations.

-Inkom :	Volwassenen : 190 fr	kinderen -10 j.: gratis	groepen vanaf 20 personen : 150 fr.
	Geleid bezoek op afspraak (± 1u 15min.) : 1.500 fr		
-Openingsuren :	april tot en met juni + september	maandag gesloten	10.30 - 17.30u
	juli - augustus	dagelijks open	10.30 - 17.30u
	oktober tot december	do., vrijd., zat. en zo.+ feest- en vakantiedagen	10.30 - 17.30u
	januari tot en met maart	gesloten tot aan de Paasvakantie	

  Het museum beschikt over een cafetaria met terras - tel.: 058/52.04.09

- **'T Krekelhof**, Rariteitenkabinet - Ambachten-museum, Koninklijke Baan 237, (naast hotel Soll Cress) tel. 058/51.23.32, Taverne 1900, tel. 51.12.38
  Het raarste rariteitenkabinet staat in Koksijde. Van in de kelder tot op de bovenverdieping maakt men een nostalgische ontdekking doorheen grootmoeders tijd. De grootste collectie vleesmolens (2.500) !
  Hulde aan de vroegere keuterboer uitgewerkt in 19 thema's en aanverwante beroepen, met bijgaand molenafspanning-

Taverne anno 1900 (met streekbieren en -specialiteiten),. Hier belandt de bezoeker in de huiskamer van de keuterboer. Alles is antiek, zelfs de plankenvloer, tafels en stoelen. Het buitenterras biedt plaats aan een honderdtal bezoekers, voor de kinderen is er een heuse speeltuin
Ongeveer 100 meter gangen, volgehangen met rariteiten. Op de eerste en tweede verdieping slenter je door "winkelstraatjes" die 24 ambachten uit de vorige eeuw herbergen waaronder de diamantslijper, dierenarts, apotheker, horlogemaker (2000 wekkers!), schoenlapper, smid, melkerij, wassalon, brouwerij, maalderij, boerderij, enz....allemaal uniek!!

-Inkom :	Volwassenen . 120 fr + streekbiertje	kinderen -10 j.: 65 fr + frisdrank	groep > 15 : 95 fr + streekbiertje.
-Openingsuren :			
Museum	elke dag van 11 tot 19u./ weekend van 10 tot 19u. maandag en dinsdag gesloten op reservatie altijd open voor groepen		
Taverne 1900	elke dag van 11 tot 19u. maandag en dinsdag gesloten.		

- **Museum Taf Wallet,** Cultureel Centum Taf Wallet, Veurnelaan 109, Sint-Idesbald.
  Taf Wallet (° 1902) is een eminente kunstenaar die ontegensprekelijk behoort tot de rijke galerij kunstschilders die Sint-Idesbald zijn artistieke faam hebben gegeven en geven. Het museum is een hulde aan het werk van deze tijdgenoot en vriend van Paul Delvaux.
  Achter zijn post-impressionistische techniek komt de filosofie van het goede leven - tafel en wijn - en van de landschappen bijna tastbaar tot uiting in de compositie, de stillevens, de zeegezichten omrand met licht, zand en zout.

  Open : weekends, vakanties en feestdagen van 14 - 18u., gesloten : maandag

  Info, bezoeken op aanvraag en reservaties voor groepen : dienst toerisme en cultuur, 058/53.30.56, fax 058/52.25.77.

- **Keunekapel**. (1906), Christiaenlaan 40, tel.: 52.18.27,
  Schilderachtige eerste kapel van Sint-Idesbald, nu tentoonstellingszaal. Volledig gerestaureerd in 1989 (Beschermd Monument bij Min. Besl. v. 7.11.1985).

- **Beeld, De Lente G. Grard** (1979) bij feestzaal Kerkepanne, Strandlaan.128. St.-Idesbald.
- **Borstbeeld van G. Grard** door Francine Van Mieghem (1994) Grardplein.
- **Standbeeld ter ere van Sint-Idesbald** (1953), Koninklijke Baan.
- **Beeld 'Ochtendglore'**, Sint-Idesbald, hoek Strandlaan/Nazylaan (1997) - Fernand Vanderplancke

WULPEN

- **St.-Willibrorduskerk** (11e-12e eeuw). Dorpsplaats.
  Door brand vernield en in 1877 wederopgebouwd door architect Brinck (Toren geklasseerd bij Min. Besl. v. 20.2.1939).
- **St.-Willibrordusverering** - St.-Willibrorduspuntje. Bedevaart op 2de Sinksendag.

- **Bekend landgoed:** Allaertshuizenstraat. De Allaertshuizen - oude abdijhoeve.

- **Oorlogsmonument**. IVe legerafdeling (1914-1918), Veurnekeiweg.

- **Artistieke Rustbank** (1983) Dorpsplaats. Volksschrijver E.H. Jules Leroy (1858-1938)

- **Folklore:** Groot Landelijk Feest op 15 juli 2000
  Humoristisch theatertoernooi op 16 juli 2000

NATUURRESERVATEN

KOKSIJDE
- De Doornpanne (157ha)
- Hoge Blekker (21ha 25a) 33 m, hoogste duin van de Vlaamse kust, met oriëntatietafel
- Het Schipgat (56ha 25a)

OOSTDUINKERKE
- Hannecartbos (58 ha)
- De Doornpanne (157 ha)
- Karthuizerduinen (24 ha)
- Oostvoorduinen (26 ha)
- Plaatsduinen (34 ha 25 a)
- Ter Yde (69 ha)
- Witte Burg (7,5 ha)
- Zeeberm (26 ha 45a)

SINT-IDESBALD
- De Kerkepanne (28 ha 25 a)
- De Noordduinen (73 ha 25 a)

NATUURWANDELINGEN

KOKSIJDE
Een natuurgids kan gereserveerd worden bij de Dienst Toerisme Koksijde tel.: 058/53.30.55.
- Doornpannewandelpad : vertrek hoek Zeelaan/Panoramalaan (Hoge Blekker)
- Schipgatwandelpad: vertrek Zeedijk/Zouavenplein.

OOSTDUINKERKE
- **Geleide natuurwandelingen**
  - buiten het seizoen, 1.500 fr. voor 2 uur, aan te vragen bij:

Dienst Toerisme Koksijde - tel.: 058/53.30.55

Mw. Rosa Maes, 's Heerwillems, 2, Veurne tel. 051/55.54.33
Juf. Gerarda Note, Svinkxstraat, 22A, Koksijde - tel. 058/51.76.41
Gilbert Bijnens, Albert I Laan 64x/2b, 8620 Nieuwpoort - tel: 058/24.01.48

- Bezoekerscentrum Doornpanne - I.W.V.A., Doornpanne 1 (ODK) - 8670 Koksijde
  Wandeltochten in het natuurgebied de Doornpanne

Groepen en scholen kunnen gratis een gidsbeurt in het natuurgebied de Doornpanne aanvragen. Ook een gratis bezoek aan het bedrijf behoort tot de mogelijkheden. Tel. 058/52.15.55 - fax 058/52.16.04

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Calidris - Middelkerke

data

2,3,4 en 5 mei 2000

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuurgids ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Calidris- Westende (Middelkerke)

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen werken rond in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De begeleider wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

plaats

Calidris - Westende (Middelkerke)

data

2,3,4 en 5 mei 2000

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

duur

± 25 min.

doelgroep

duur

± 25 min.

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen

data

Iedere dag van 13.00 uur tot 13.25 uur

plaats

Calidris - Westende (Middelkerke)

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

week van de zee

de Warandeduinen

inhoud

Jong en kalkrijk, zo zijn de Warandeduinen. Met gespierde verrassingen. Het kleinood Kalkbedstro, *(uitgestorven in Nederland)* bloeit binnen de Warandeduinen met velden tegelijk. Wilde asperge wordt geacht rechtop te groeien. In Middelkerke groeit een zeldzame liggende variant.
Onlangs werd het reservaat bijna verdubbeld in oppervlakte. Tweemaal meer ruimte voor twee bedreigde vlindersoorten: Heidevlinder en Bruin blauwtje.
Bloemrijke duinweiden, een amfibiënpoel, blauwe zeedistel, ...een reuze ontdekking.

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt aan hun voeding, aan bescherming en aan hun omgevingsinvloeden.

doelgroep

Eerste en tweede graad Basisonderwijs

duur

Twee uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Middelkerke halte 24 Krokodil

data

Alle schooldagen van mei 2000

week van de zee

voor dag en dauw

inhoud

Een vroege ontdekkingstocht langs zee, strand of duinen. Dauwtrappen in de stilte van de morgen, naar vroege vogels luisteren, de planten en bomen zien wakker worden. Een unieke, deugddoende, uitdagende ervaring.

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Brochure ter beschikking

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

doelgroep

Derde graad basisonderwijs

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Warandeduinen tramhalte Krokodil

data

Alle schooldagen van mei 2000.

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Natuurreservaten Middenkust

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste kleuters

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Kinderboerderij "de Lenspolder"
afhalen en terugbrengen van 09u tot 11u.30
van 13u tot 16u.30
Waarborg 2000 BEF per set

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuuranimator ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Kinderboerderij "De lenspolder"
afhalen en terugbrengen van 09u tot 11u.30
van 13u tot 16u.30
Waarborg 2000 BEF per set
1000 BEF. voor de poppen

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen verdiepen zich in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De natuurgids/leerkracht wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

plaats

Kinderboerderij "De lenspolder"
afhalen en terugbrengen van 09u tot 11u.30
van 13u tot 16u.30
Waarborg 2000 BEF per set

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst natuur- en milieu-educatie

data

2,3,4 en 5 mei

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven.
Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

doelgroep

duur

± 25 min.

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen

data

Iedere dag

plaats

Kinderboerderij "De lenspolder"

uitwerking

Horizon educatief in opdracht van provinciedienst NME.

week van de zee

de kleuren van de zee

inhoud

De mensen konden vroeger aan de kust vliegen. Dat is zeker. Tenminste volgens drie oude heren. Niemand weet het nog, zo lang geleden.
Zij weten het wel, ze zweefden over een zee vol golvende kleuren en legden hun impressies vast. Misschien geloof je niet in het vliegen over het kleurenlandschap? Maar vast staat dat het in de week van de zee echt kan, maar dan alleen in tuigen!
Zelf vliegen, kleuren ontdekken is iets voor je dromen, iets om 's ochtends weer te vergeten. Maar sommige dromen zijn zo moeilijk los te laten. Een verhaal dat bulkt van originaliteit, muziek en drama. De natuur beleven, op verhaal komen, een vleugje muziek, stemming en feest...het smaakt beslist naar meer.

doel

Genieten van een fijn en speels verhaal die bewogen wordt gebracht. Geconcentreerd luisteren en dramatisch verwerken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en het muzische
- mens en technologie
- mens en ruimte
- mens en medemens

doelgroep

aantal deelnemers

Hoe meer zielen, hoe meer vreugd.

data

Meimaand 2000: van 9.00 uur tot 9.25 uur
of van 13.00 tot 13.25 uur stipt.

duur

± 25 minuten

plaats

Op het binnenplein van Duin en Zee Fortstraat 128
Oostende (*tramhalte 43)*

kostrpijs

Gratis – Inschrijven noodzakelijk

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

001

OOSTENDE 1

week van de zee

James & Co

inhoud

Een schildershoed, een verfkwast en een palet...
met deze attributen zwerven we door Ensors inspiratiebron.
Genieten, observeren met de ogen van een kunstenaar.
Maar het blijft niet bij kijken, de schildersezels staan al klaar.

doel

Waardering opwekken voor de wereld van de zee.
Belangstelling tonen voor het verleden, heden en de toekomst van de visserij.
Landschapsverkenning en beeldende vorming.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en het muzische
- mens en technologie
- mens en ruimte
- mens en tijd

in de klas

Binnen de lessen beeldende vorming kunnen kinderen in klasverband aan een beeldproject werken.
De resultaten worden tentoongesteld binnen het educatief centrum. Suggesties op aanvraag.

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

duur

± 2 uur

plaats

Vanuit het Crea-atelier het 'tij op Duin en Zee
Fortstraat 128 Oostende (tramhalte 43)

kostprijs

2000 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief vzw

code

JA2

week van de zee

het zeezeil

inhoud

Werken met het zeezeil is op verhaal komen. Wilde zee, een briesje, de ontstaansgeschiedenis van onze kust, doe en beleven. Het 'zeezeil' biedt mogelijkheden om met een grote groep kinderen te spelen.
Dit niet-competitieve spelen prikkelt niet enkel de fantasie maar bieden op alternatieve wijze fraaie spelsituaties. Samen zijn we sterk voor het Noordzeewerk.

doel

De relatie tussen zee en klimaat beschrijven en beleven. Algemene bewegingsvaardigheid ontwikkelen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en ruimte
- mens en medemens
- mens en mobiliteit

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen / jongeren / animator

doelgroep

duur

± 25 min.

aantal deelnemers

maximum 60 kinderen

data

Meimaand 2000: in de namiddag van 13.00 tot 13.25 uur

plaats

Binnenplein Openluchtcentrum Duin en Zee
Fortstraat 128 Oostende(tramhalte 43)

kostprijs

Gratis – inschrijven noodzakelijk!

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

ZE3

week van de zee

natuur op je bord

inhoud

Tijdens een wandeling verzamelen we de eetbare planten en bessen van het seizoen. Deze worden verwerkt in héérlijke seizoenpannenkoeken, een pure winterposteleinsoep of naar-nog-smakende-duindoornbessen-beignets. Elk seizoen smaakt bij ons anders.

doel

In een verzameling van planten gelijkenissen en verschillen ontdekken. Ordenen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud

duur

± 2 uur

doelgroep

Oudste kleuters ➔ eerste graad Basisonderwijs

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

- Duinen ter hoogte van het Openluchtcentrum Duin en Zee Fortstraat 128 (tramhalte 43)
Afspraakplaats kinderkeuken 'de Zandtaart' / Duin en Zee

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot11.30 of in de namiddag van 13.30 tot 15.30

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

NA4

week van de zee

smullen van marinekunst

inhoud

Oostende was voor James Ensor bizar intrigerend, voor Spilliaert inspirerend.
Voor kinderen een verbazingswekkende ontmoeting met de wereld van de moderne kunst.
Wie weet ben jij wel een marineschilder?
Soms is de zee, wild, omstuimig ... soms is de zee als een stil meer met een drijvend sloepje. Na een uurtje ontdekken volgt een fijne verwerking in het kinderatelier.
De geknutselde werkjes kunnen achteraf mee naar huis worden genomen.

doel

beeldende vorming

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en ruimte
- mens en samenleving
- mens en tijd

bijkomende opties

Na een uurtje ontdekken volgt een fijne verwerking in het kinderatelier. De geknutselde werkjes kunnen achteraf mee naar huis worden genomen.

in de klas

Brochure ter beschikking

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Meimaand 2000
van 10.00 uur tot 12.00 uur.

plaats

P.M.M.K. Romestraat 11 Oostende

kostprijs

50 BEF / leerling

uitwerking

P.M.M.K. Oostende - Horizon Educatief v.z.w.

code

SM5

OOSTENDE 5

week van de zee

vliegerfeest

inhoud

Zowel aan onze Vlaamse kust als binnen de oosterse cultuur bestaat een grote traditie in vliegeren. Op diverse eilanden in Indonesië komt een rijke, maar ook verschillende cultuur van siervliegeren voor, vaak met een religieuze traditie.
Ook wordt vliegeren als vechtsport beoefend, het zogeheten vechtvliegeren. Er bestaat zelfs een vorm waarin je zorgen van je af kunt zetten.
Vlieg je er eens in ?
Na een sessie vliegeren, weet je alles af van het thema 'wind'.

doel

Plezier en voldoening vinden in het beeldend vormgeven. Beeldinformatie uit de vliegers zoeken en begrijpen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en het muzische
- mens en techniek
- mens en ruimte

in de klas

Brochure ter beschikking

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

De Dageraad op het Openluchtcentrum Duin en Zee te Oostende Fortstraat 128 (tramhalte 43)

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep + 200 BEF / lln / set

code

VL6

week van de zee

woeste Willem

inhoud	Tussen duin en zee woont Woeste Willem. Willem is zeerover. Of eigenlijk : Willem was zeerover, want hij is met pensioen. Woest is een echte barbaar. Hij zwaait met z'n armen en lacht: "Hoepel op, landrotten". Maar Willem is ook dol op vliegeren, schatkisten, zeemeerminnen en dolle pret op het strand.
doel	Avontuur en spel staan centraal
bestaansdimensies	● mens en natuur ● mens en samenleving ● mens en ruimte ● mens en medemens
in de klas	Brochure ter beschikking
duur	± 2 uur
doelgroep	
aantal deelnemers	Klasgroep
plaats	Strand ter hoogte van het Openluchtcentrum Duin en Zee, Fortstraat 128 (tramhalte 43)
data	Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur
kostprijs	1500 BEF / sessie / klasgroep
uitwerking	Horizon Educatief v.z.w.
code	**WO7**

week van de zee

Mercator

inhoud

Droom jij er ook van om matroos te worden en de zeven wereldzeeën te bevaren? Dan kun je met ons mee! Tenminste als je niet te snel zeeziek wordt. Maar niet iedereen kan zomaar matroos worden. Eerst moet je de boot heel goed leren kennen. We nemen een kijkje aan boord van de Mercator.
De jonge leerling-officieren krijgen leuke opdrachten en maken zo kennis met de eigen wereld van de zee.
De beste stuurlui staan *niet altijd* aan wal !

doel

Belangstelling tonen voor het verleden van het schoolschip. Het leefpatroon aan boord van een schip meebeleven.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en tijd
- mens en ruimte

in de klas

Brochure ter beschikking

doelgroep

Basisonderwijs

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Mercator ter hoogte van het stadhuis te Oostende

data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uurof in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep + 40 BEF per leerling

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

MR8

week van de zee

Simon de strandjutter

inhoud

De zee rolt het strand op en fluistert de wonderlijkste verhalen. De vloedlijntrappers vertoeven op de vloedlijn en laten ons de gehemen van de zee ontfutselen. Onder begeleiding van Simon de strandjutter wordt veldwerk opgezet. Kijken en luisteren ontspinnen een brokje ontstaansgeschiedenis. Speuren, tasten en benoemen, de kinderen gaan als echte professoren aan de slag.
In groepjes gaat men via een binoculair de vondsten in detail bekijken, beschrijven en tekenen.
Ook het determineren van schelpen aan de hand van een computerprogramma komt aan bod.
En verder: opzoekwerk in vakliteratuur ; observeren van een mini-zeewereld *(nagebootst in een aquarium)*, ...

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen en deze waarnemingen op een systematische wijze ordenen en noteren.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en technologie
- mens en muzische

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Openluchtcentrum Duin en Zee Fortstraat 128 Oostende natuuratelier 'de Strandjutter' *(tramhalte 43)*

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30.

kostprijs

1500 BEF / sessie/ klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

SI1

week van de zee

in de zee woont de maan

inhoud

In een bijzondere speelse omgeving worden kinderen warm gemaakt voor beeldende kunst en poëzie rond het thema zee. Op blote voetjes stappen de kinderen naar een watertapijt op een reuzenzeilboot. Rondom bemerkt men verschillende gedichten die in opdracht geschreven zijn door Ed Frank en Riet Wille.
Op de achtergrond hoor je de ruisende wind en de klotsende zee. De zee, het strand, de lucht en de maan als elkaars echo vormen het uitgangspunt voor het project.
De zee wordt uitgenodigd om in taal en kunst bij ons te wonen. Een speelse creatieve binnenactiviteit die de zee tot leven roept. Kom jij!

doel

Het zintuigelijk beleven van beeldende kunst gaat hand in hand met het ontdekken van het ritme en de inhoud van poëzie. Creatief linken van licht, woord, kunst, materiaal aan het biotoop.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en samenleving
- mens en muzische
- mens en ruimte
- mens en medemens
- mens en mobiliteit

aantal deelnemers

Klasgroep

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30

doelgroep

duur

± 2 uur

plaats

Duinengebied ter hoogte van het openluchtcentrum Duin en Zee, Fortstraat 128 Oostende (tramhalte 43).
Afspraakplaats: natuuratelier 'de Strandjutter'.

kostprijs

1500 BEF / klasgroep / sessie

uitwerking

Rasa v.z.w. – Horizon Educatief v.z.w.

code

IN2

week van de zee

kruidje-roer-me-niet

inhoud	Het verzamelen van kruiden kan een hele plezante bezigheid zijn. Tijdens een primitieve expeditie speuren we naar de geheime wereld van kruiden. We zoeken hun geheimen en hun honderd jaar oude verhalen. Onder de vlier ontdekken we de geheimzinnige kracht van deze struik. Doen en beleven.
doel	Gericht waarnemen met alle zintuigen. Kennis van de kracht van kruiden.
bestaansdimensies	● mens en natuur ● mens en levensonderhoud
in de klas	Brochure ter beschikking
duur	± 2 uur
aantal deelnemers	Klasgroep of max 20 kinderen / jongeren / animator
doelgroep	
aantal deelnemers	Klasgroep
plaats	Omgeving openluchtcentrum Duin en Zee, Forstraat 128, Oostende (tramhalte 43) Afspraakplaats: kinderkeuken 'de Zandtaart' op Duin en Zee
data	Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur
kostprijs	1500 BEF / sessie/ klasgroep
uitwerking	Horizon Educatief v.z.w.
code	**KR3**

week van de zee

duinpoëziepad

inhoud

De zee en het strand deden menig dichter in de pen kruipen. Een tocht door de duinen tot het strand zet onze ogen en oren open voor deze inspiratiebron.
We tasten poëzietekstjes af, springen creatief om met taal en wagen ons aan het schrijven van een eigen stukje poëzie over water, wind en wolken...

doel

Door het opzoeken van de natuur met alle zintuigen het inlevingsvermogen in poëzie vergroten. Naast dit leesplezier ook eigen schrijfkriebels en het verwoorden van gevoelsmatige indrukken stimuleren.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en muzische
- mens en ruimte

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden in de klas, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure.

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Duinengebied ter hoogte van het openluchtcentrum Duin en Zee, Fortstraat 128 Oostende,(tramhalte 43) Afspraakplaats aan de verdwaalpaal.

data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provincie-dienst voor Natuur- en Milieu-educatie

code

DU4

week van de zee

ruimtevreters

inhoud

'Ruimtevreters' probeert een hulp te zijn bij het kritisch bekijken van de eigen leefomgeving. Het hele aanbod kadert op deze wijze binnen de lessen W.O. Toch bevat het voldoende elementen en oefeningen om er ook andere vakken bij te betrekken. Na een korte sketch wordt de groep door de minister ingedeeld in kleinere groepen: landbouwers, industriëlen, recreanten, makelaars en milieu-activisten. Elke groep probeert volgens bepaalde opdrachten stukken terrein te 'veroveren'.
Via dit duinenspel proberen we de leerlingen te sensibiliseren voor het behoud van de natuur en de open ruimte aan onze kust. Het spel schept bijzonder veel sfeer en leert kinderen kritisch observeren.
Als naverwerking klimmen de kinderen het duin op, vanwaar ze een schitterend overzicht hebben zee, strand, polders en hinterland. Meteen ervaren ze hoe de verschillende elementen uit het spel reeds hun invloed hebben op het ons omringende landschap.

doel

Kritisch concrete inrichtingselementen onderscheiden, beleven en bespreken.

werkelijkheidsdomein

- mens en natuur
- mens en ruimte

aantal deelnemers

Klasgroep

doelgroep

duur

± 2 uur

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

plaats

Duinengebied, Openluchtcentrum 'Duin en Zee'
Forstraat 128 Oostende. (tramhalte 43)

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

RU5

week van de zee

windpainting

inhoud

Vanuit het waarnemen van de samenstelling van de natuur, haar leven en sterven, geometrische aspecten, lijnen ontstaan een zee aan ideeën, eureka's, plannen en dromen.
Met natuurlijke pigmenten laten we de wind golven op het strand. Licht en schaduw laten we spelen, aanspoelsels worden anders door onze handen.
Onze creaties zetten we vast met behulp van een fotodoos.

doel

De wind en bodem ervaren als vormgevende factor.
De zee benaderen vanuit een kunstig oog.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en het muzische
- mens en technologie
- mens en ruimte

in de klas

Brochure ter beschikking

doelgroep

duur

± 2 uur

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur, naargelang de getijden.

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Openluchtcentrum Duin en Zee, Forstraat 128
(tramhalte 43)

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

WI 6

week van de zee

Testerep

inhoud

Het verhaal van Wolf en Froto inspireert ons om hutten te bouwen. Een inlevingssessie die ons het leven van de eerste kustbewoners wat meer doet begrijpen. Dit spel garandeert een onbegrensde speelcreativiteit, waarbij kinderen en jongeren zich vrij kunnen uitleven. Langs deze weg pogen we het gevoel van de natuur weer te krijgen door een sprong in de tijd. Actief verleden?

doel

Inzicht verwerven in de ontstaansgeschiedenis van onze kust.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en ruimte
- mens en tijd

in de klas

Brochure beschikbaar, Horizon eductief

aantal deelnemers

Klasgroep

doelgroep

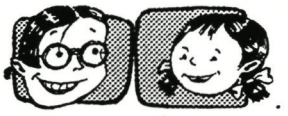

duur

± 2 uur

plaats

Openluchtcentrum Duin en Zee Oostende
Fortstraat 128 (tramhalte 43)

mogelijke data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur
of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

TE7

week van de zee

het duinbos proeven

inhoud

Bomen, struiken, kruidachtige planten en dan nog al die dieren! Wat is een duinbos rijk aan leven ! Maar hoe leer je al die boeiende levens kennen ?
Dat kan alleen met een gids van vlees en bloed. Op stap dus met een natuurgids in de beboste domeinduinen van de Haan, of ervaringsgericht werken met de duinboskoffer. Koning Zomereik weet er alles van.

doel

Het duinbos benaderen via onze vijf zintuigen.
Het duinbos ervaren als een ecosysteem dat functioneert.
Observatie van het ecosysteem.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

De bosbrieven bevatten een waaier aan verwerkingsmogelijkheden.

aantal deelnemers

Klasgroep

doelgroep

duur

± 2 uur

plaats

- Domeinbossen De Haan
- Afspraakplaats: Rijkswachtkazerne *(Driftweg-Koopmanlaan)*

data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

DB8

week van de zee

vechten voor vis

inhoud

Vier windstreken – werelddelen – uithoeken van de aarde: Peru, Vietnam, Senegal, India en Vlaanderen.
Ze hebben de zee gemeen, die geeft en neemt.
In Negombo, een klein vissersdorp, voelen de bewoners zich bedreigd in hun bestaan en hun werk, door de vissersschepen van de grote mogendheden. Ze besloten een viscoöperatie op te zetten om de concurrentie beter aan te kunnen. Vlaamse vissers streven op basis van ecologische en economische motieven om weer op een kleinschalige manier te gaan vissen. Ook in India worden de kustwateren leeggegevist. Via het spel 'vechten voor vis' ontstaan er inzichten in complexe vragen.

doel

Illustreren hoe door technologische en veranderende behoeften de arbeidsmarkt en -situaties veranderen
Illustreren dat welvaart zowel over de verschillende landen in de wereld als in Vlaanderen ongelijk verdeeld is.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en zingeving
- mens en het muzische
- mens en technologie
- mens en ruimte
- mens en medemens
- mens en mobiliteit

duur

± 2 uur

doelgroep

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Theaterzaal 't plein Openluchtcentrum 'Duin en Zee'
Forstraat 128 (tramhalte 43)

data

Mei 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur
of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. – Algemeen Bestuur van de Ontwikkelingssamenwerking.

code

VV9

week van de zee

golfbreker

inhoud

De golfbrekers dienen om de kracht van de golven te breken. Tussen en onder die stenen leven allerlei dieren die daar bescherming zoeken. Tijd voor een groot speurwerk. Tevens meten we het profiel van de golfbreker op en maken we een synthese van het veldwerk.
We roefelen in de golfbrekerkoffer en verdiepen ons in het Noordzeeleven.

doel

Gericht waarnemen van de golfbreker met alle zintuigen en deze waarnemingen op een systematische wijze noteren.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en techniek
- mens en ruimte

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden in de klas, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide brochure. Zelf een radioprogramma 'Golfbreker' samenstellen, met weetjes rond de kust. Wie speelt Martin?

doelgroep

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Strand ter hoogte van Duin en Zee te Oostende
Forstraat 128 (tramhalte 43).

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur, naargelang de getijden

kostprijs

1500 BEF / klasgroep / sessie

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

G10

week van de zee

Tuur de garnaal

inhoud	Korren en kruien in het ondiepe water is net als schatten zoeken op een zolder: je weet nooit vooraf wat je zult vinden. De garnaalkruier helpt iedereen alvast bij het onderzoek. De gevangen buit wordt daarna op naam gebacht en de lekkere garnaaltjes worden in de kinderkeuken gekookt.
doel	Gericht waarnemen met alle zintuigen.
bestaansdimensies	● mens en natuur ● mens en ruimte
in de klas	Brochure is beschikbaar
duur	± 2 uur
doelgroep	
duur	± 2 uur
aantal deelnemers	Klasgroep
plaats	Op het strand ter hoogte van het openluchtcentrum Duin en Zee, Forstraat 128 (tramhalte 43).
data	Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uur of in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30 uur, naargelang de getijden.
kostprijs	1500 BEF / sessie / klasgroep
uitwerking	Horizon Educatief v.z.w.
code	**TU1**

week van de zee

leven in en rond de Spuikom

inhoud

We trappen met de fiets naar de Spuikom.
De gids wacht ons op met een bakfiets. Daarin zit al het nodige materiaal om veldwerk te verrichten. We worden ingedeeld in groepjes van professoren en assistenten. Elk groepje heeft een invulblad waarop een geheime **code** moet ingevuld worden : H2O. 'O' wil zeggen dat er zuurstof in het water zit. Gelukkig maar ! We onderzoeken het water (zuurstof, helderheid, diepte, hardheid, watertemperatuur, zuurtegraad, fosfaten en nitraten). We bespreken de Spuikom als schelpdierwater en oppervlaktewater.
Met een waterkijker pogen we iets te zien onder de spiegel van de Spuikom. De levende parameters omhelsen de planten, de oester, de aanpassingen van dieren en planten aan het water. We houden een conferentie zoals echte professoren dat doen. In laatste instantie bekijken we het landschap aan de Spuikom.

doel

Gericht waarnemen met alle zintuigen.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en samenleving
- mens en technologie
- mens en ruimte

in de klas

Brochure ter beschikking

doelgroep

duur

± 2 uur

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Afspraakplaats: BLOSO-centrum "Spuikom"
Vicognedijk 31, Oostende

data

Meimaand 2000: in de voormiddag van 9.30 tot 11.30 uurof in de namiddag van 13.30 uur tot 15.30.

kostprijs

1500 BEF / sessie / klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.

code

LS2

week van de zee

Boreasset

inhoud

Boreas biedt de beleefwereld zee, strand en duinen aan, verpakt in een stevige windjas, om te voelen, te proeven, te zien, te horen, te ruiken.
We maken kennis met de wind die heftig trekt aan je kleren, of zachtjes over je haren aait.
Experimenteren, onderzoeken en vooral veel spelen.
Feest aan zee.

doel

Illustratie van een voedselketen. Bij organismen kenmerken aangeven waaruit hun aangepastheid blijkt.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en het muzische
- mens en technologie
- mens en ruimte

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Oudste en jongste kleuters

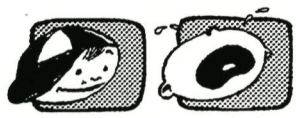

aantal deelnemers

Klasgroep

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende Duin en Zee, Forstraat 128, (tramhalte 43)

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdarcht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-educatie

data

Iedere dag

code

BO 3

week van de zee

Flar- en Floraset

inhoud

Een muzikaal poppenspel, een kleine waarnemingstocht en een verrassend spel binnen de wereld van zee, strand en duin.
De wereld van het strand en het tapijt van de duinen wordt samen met Flar en Flora onbegrensd en speels ervaren. De kinderen voelen, ruiken, horen, zien en proeven,...en ontfutselen zo de geheimen van de natuur. Gaandeweg groeit hun betrokkenheid met wind en water. Door de inbreng van de natuuranimator ontdekken kinderen de samenhang en de relaties op het strand en in de duinen.
Iets voor prinsen en prinsessen!

doel

Een houding bijbrengen van zorg en respect voor de natuur. Dieren en planten ordenen aan de hand van eenvoudige, zelfgevonden criteria.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

doelgroep

Eerste graad

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende Duin en Zee, Fortstraat128 (tramhalte 43)

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w.in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-educatie

data

Iedere dag

code

FF4

week van de zee

de zeekoffer van Faldido

inhoud

Centraal staat de experimenteerkoffer van de ietwat naïeve zeerover 'Faldido'. De koffer bevat heel wat impulsen om zich te verdiepen in het Noordzeeleven.
De kinderen verdiepen zich in een belangrijk element uit hun omgeving: zee en strand.
Via een pakket van speelse opdrachten komen heel wat biologische en fysiologische aspecten aan bod. De natuuranimator wakkert de nieuwsgierigheid bij de kinderen aan en leert ze de juiste vragen te stellen.

doel

Het strand- en zeemilieu met alle zintuigen waarnemen en deze waarnemingen systematisch noteren. In het strandmateriaal die ze zelf samengebracht hebben gelijkenissen en verschillen ontdekken.

bestaansdimensies

- mens en natuur
- mens en tijd
- mens en levensonderhoud
- mens en samenleving
- mens en esthetiek
- mens en techniek
- mens en ruimte
- mens en medemens

in de klas

Voorbereidingsmogelijkheden, inhoud van de sessie en mogelijke naverwerking werden opgenomen in een uitgebreide lesbrochure.

plaats

Afhalen en terugbrengen Horizon Educatief v.z.w te Oostende Duin en Zee, Fortstraat 128 (tramhalte 43)

doelgroep

Tweede graad → derde graad

aantal deelnemers

Klasgroep

uitwerking

Horizon Educatief v.z.w. in opdracht van de provinciedienst Natuur- en Milieu-educatie

code

ZK5

week van de zee

editie 2000

inschrijvingsformulieren
bestelformulier gratis materialen
prijslijst brochures en publicaties
bestelformulier brochures en publicaties

week van de zee

inschrijvingsformulier aanbod 2000

INVULLEN PER KLAS IN HOOFDLETTERS A.U.B.
EN VERZAMELEN PER SCHOOL
ENKEL STUREN NAAR DE GEKOZEN KUSTGEMEENTE
(adressen blz. 14-15)

TEGEN 21 MAART 2000

uw gegevens:

stempel van de school

School:	
Afdeling:	
Naam en voornaam leerkracht:	
Straat:	Nummer:
Postcode	Gemeente:
Telefoon:	
Fax:	

Ik kom met een klas van (aantal kinderen): .....

O jongste kleuter O oudste kleuter

O eerste graad O tweede graad O derde graad

❑ **Ik verklaar hierbij deel te nemen aan het activiteiten-aanbod van de 'Week van de Zee' 2000 en kies voor volgende activiteiten:**

VOORMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

NAMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

Datum: **Handtekening leerkracht:** **Handtekening directeur:**

week van de zee

inschrijvingsformulier aanbod 2000

INVULLEN PER KLAS IN HOOFDLETTERS A.U.B.
EN VERZAMELEN PER SCHOOL
ENKEL STUREN NAAR DE GEKOZEN KUSTGEMEENTE
(adressen blz. 14-15)

TEGEN 21 MAART 2000

uw gegevens:

stempel van de school

School:		
Afdeling:		
Naam en voornaam leerkracht:		
Straat:		Nummer:
Postcode	Gemeente:	
Telefoon:		
Fax:		

Ik kom met een klas van (aantal kinderen): .....

O jongste kleuter O oudste kleuter

O eerste graad O tweede graad O derde graad

❑ **Ik verklaar hierbij deel te nemen aan het activiteiten-aanbod van de 'Week van de Zee' 2000 en kies voor volgende activiteiten:**

VOORMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	
tweede keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	
derde keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	

NAMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	
tweede keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	
derde keuze:	Naam van de activiteit:				Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid	

Datum: **Handtekening leerkracht:** **Handtekening directeur:**

week van de zee

inschrijvingsformulier aanbod 2000

INVULLEN PER KLAS IN HOOFDLETTERS A.U.B.
EN VERZAMELEN PER SCHOOL
ENKEL STUREN NAAR DE GEKOZEN KUSTGEMEENTE
(adressen blz. 14-15)

TEGEN 21 MAART 2000

uw gegevens:

stempel van de school

School:	
Afdeling:	
Naam en voornaam leerkracht:	
Straat:	Nummer:
Postcode	Gemeente:
Telefoon:	
Fax:	

Ik kom met een klas van (aantal kinderen): .....

O jongste kleuter O oudste kleuter

O eerste graad O tweede graad O derde graad

❑ **Ik verklaar hierbij deel te nemen aan het activiteiten-aanbod van de 'Week van de Zee' 2000 en kies voor volgende activiteiten:**

VOORMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

NAMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

Datum: **Handtekening leerkracht:** **Handtekening directeur:**

week van de zee

inschrijvingsformulier aanbod 2000

INVULLEN PER KLAS IN HOOFDLETTERS A.U.B.
EN VERZAMELEN PER SCHOOL
ENKEL STUREN NAAR DE GEKOZEN KUSTGEMEENTE
(adressen blz. 14-15)

TEGEN 21 MAART 2000

uw gegevens:

stempel van de school

School:	
Afdeling:	
Naam en voornaam leerkracht:	
Straat:	Nummer:
Postcode	Gemeente:
Telefoon:	
Fax:	

Ik kom met een klas van (aantal kinderen): .....

O jongste kleuter O oudste kleuter

O eerste graad O tweede graad O derde graad

❑ **Ik verklaar hierbij deel te nemen aan het activiteiten-aanbod van de 'Week van de Zee' 2000 en kies voor volgende activiteiten:**

VOORMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

NAMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

Datum: **Handtekening leerkracht:** **Handtekening directeur:**

week van de zee

inschrijvingsformulier aanbod 2000

INVULLEN PER KLAS IN HOOFDLETTERS A.U.B.
EN VERZAMELEN PER SCHOOL
ENKEL STUREN NAAR DE GEKOZEN KUSTGEMEENTE
(adressen blz. 14-15)

TEGEN 21 MAART 2000

uw gegevens:

stempel van de school

School:	
Afdeling:	
Naam en voornaam leerkracht:	
Straat:	Nummer:
Postcode	Gemeente:
Telefoon:	
Fax:	

Ik kom met een klas van (aantal kinderen): .....

O jongste kleuter O oudste kleuter

O eerste graad O tweede graad O derde graad

❑ **Ik verklaar hierbij deel te nemen aan het activiteiten-aanbod van de 'Week van de Zee' 2000 en kies voor volgende activiteiten:**

VOORMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

NAMIDDAG

eerste keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
tweede keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid
derde keuze:	Naam van de activiteit:			Code:
	Datum 1:	Datum 2:	Datum 3:	O begeleid O niet begeleid

Datum: **Handtekening leerkracht:** **Handtekening directeur:**

week van de zee 2000

bestelformulier gratis materialen

INVULLEN IN HOOFDLETTERS A.U.B.

VOOR 10 APRIL 2000 STUREN OF FAXEN
NAAR: PROVINCIEDIENST NME
Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
Tel: 050/403282 - Fax 050/403403

Schoolgegevens:

School:	
Afdeling:	
Naam en Voornaam directeur:	
Straat:	Nummer:
Postcode: Gemeente:	
Telefoon:	
Fax:	

neemt deel aan de Week van de Zee 2000 en bestelt hierbij:

	omschrijving pakket	aantal exemplaren
•	**STRANDZOEKKAART** tweede en derde graad *(1 per deelnemend kind van deze graden)*	.....
•	**ZEEYOTI** kleuters en eerste graad *(1 per deelnemend kind van deze graden)*	.....
•	**ZEELIEDJES** alle graden (max. 1 per deelnemende klas)	.....

De directie **LEVERING GEBEURT VIA DE GEMEENTE !**

Naam en handtekening:

week van de zee

provinciedienst NME publicaties basisonderwijs

	BEF	EUR
GANZENBORD - milieu-ganzenbord	10	0,2479
"INEKE EN DE LAATSTE TWEE TROLLEN" afvalverhaal voor kinderen van 9 tot 14 jaar	50	1,2395
"DE GROENE 62 De Eerste Stappen " - werkboek voor volwassen mentaal gehandicapten, basisonderwijs en basiseducatiegroepen	40	0,9916
KABOUTERPAD - kleuteronderwijs	40	0,9916
OP STAP MET DE BOSKOFFER - lager onderwijs	40	0,9916
OP STAP MET DE BOSKOFFER in de BOSSEN te Anzegem, Avelgem, Spiere-Helkijn en Zwevegem -	40	0,9916
DE ZEEKOFFER VAN FALDIDO - tweede en derde graad	40	0,9916
BOREAS - creatief en speelspakket met gerichte doe-opdrachten rond zee, strand en duin - kleuters	40	0,9916
FLAR EN FLORAPAD - combinatie van een poppenspel, een waarnemingstocht en een spel rond zee, strand en duin - eerste graad	40	0,9916
DUINPOEZIEPAD - tweede en derde graad	40	0,9916
STRANDZOEKKAART - tweede en derde graad	20	0,4958
ZEEYOTI - zeememospel	20	0,4958
ZEELIEDJES - cassette + werkmapje	80	1,9831
VENSTER OP HET LANDSCHAP - lesbrieven bij de landschapskoffer	40	0,9916
KRIEBEL IN DE PALINGBEEK - lesbrieven bij het educatief aanbod lager onderwijs - provinciedomein De Palingbeek	40	0,9916
STIENE HET SCHAAP - lesbrieven bij het educatief aanbod kleuteronderwijs - provinciedomein De Palingbeek	40	0,9916
WATERKRONKELS - pakket rond water en waterkwaliteit - derde graad	100	2,4790
ER-VAREN OP WEST-VLAAMSE RIVIEREN EN KANALEN - werkboek voor derde graad	70	1,7353

ALGEMEEN		
PROV. MILIEUBELEIDSPLAN 1999-2002	250	6,1973
Tijdschrift NATUUR EN MILIEU INFO	gratis	
Brochure FIETSEN EN WANDELEN IN WEST-VLAANDEREN	gratis	
ECOTEAMPROGRAMMA - basisinformatie	gratis	
Brochure DUURZAAM BOUWEN EN VERBOUWEN	gratis	
VAN OVERTUIGEN NAAR OVERLEGGEN onderzoeksrapport over vernieuwende NME-projecten	gratis te bestellen bij het distributie-centrum van de Koning Boudewijn Stichting 070/23 37 28	

AFFICHES	
Smerig-Dank je - A2.	Gratis
Smerig-Dank je 4-talig - A2.	Gratis
Dank je - A3	gratis
Dank je 4-talig - A3	gratis
Hou het net (Hondepoep) - A4	gratis
Hou het net - 4-talig (Hondepoep) - A4	gratis
Wees een 'bekerhouder'	gratis
Spaar nog wat water voor later	gratis
Ledig	gratis
Win het afvalgooi-toernooi	gratis
Hou je plas in de pas	gratis
Maak de buur het leven niet zuur	gratis
Allen daarheen: Opvangtehuis voor zwerfvuil	gratis

STICKER 'SMERIG - DANK JE' - 4-talig	10	0,2479

Provincie West-Vlaanderen
DIENST NATUUR- EN MILIEU- EDUCATIE

bestelformulier publicaties

Bestelformulier enkel opsturen naar :

Provincie West-Vlaanderen
Dienst Natuur- en Milieu-Educatie
Koning Leopold-III-laan 41
8200 Sint-Andries
of faxen op nummer 050/40 34 03

Invullen in HOOFDLETTERS a.u.b.

Uw gegevens

Naam:

School: (indien leerkracht)

Functie:

Straat: Nummer:

Postcode: Gemeente:

Telefoon:

Fax:

Uw bestelling

bestelt hierbij:

en schrijft ..... Bfr. over op rekening **091-0098036-95** van Provincie West-Vlaanderen, 8200 Sint-Andries. Na ontvangst van de betaling wordt uw bestelling u toegestuurd.

Datum: **Handtekening:**

week van de zee

START 29 APRIL 2000
MIDDELKERKE

PARCOURS

Windpainting
Derde graad
4

Woeste Willem
Eerste graad
3

Woeste Willem
Eerste graad
5

VLIEGERS
Een vliegerfestijn van en voor allen.

Boreas
Oudste kleuters
2

Flar en Flora
Tweede graad
6

Smullen van Marinekunst
Tweede graad
1

Kleuren van de zee
Eerste graad
7

STRAND
Middelkerke

Dijk

Dijk
Verwelkoming

Dijk

Parking

Casino
8
optreden percussie

Parking

Casinoplein

Put
Tent
Percussie
Derde graad
8

UITLEG: zie ommezijde

Korte uitleg bij de werkvormen die aan de gang zijn.

1. ***Smullen van Marinekunst*** *(tweede graad)*

Muzisch creatief bezig zijn met het schilderen van wat de zee en, het strand te bieden hebben. Het oog en hart van deze jonge mensen met penseel en verf op doek zetten. Het waarnemen omgezet in kunst.

2. ***Boreas*** *(oudste kleuters)*

Rond, bij, onder, boven en naast een windscherm krijgen de allerkleinsten de kans om expressievol de zee en het strand te ontdekken met al hun zintuigen. Daarbij geholpen door Boreas, de god van de noordenwind.

3. ***Woeste Willem*** *(eerste graad)*

Willem de zeekapitein leert kinderen de geheimen van het strand en de zee kennen. Hun gevoelens uiten rond zee en strand. Exploreren en experimenteren op tocht met Willem en een grote draagtas vol spanning en avontuur.
Zullen zij die grote schat mee naar huis nemen?

4. ***Windpainting*** *(derde graad)*

De zee, als bewegend gegeven, is een eindeloze inspiratiebron. De lichtzinnige architect "wind" bouwt de vreemdste dingen. Met natuurlijke pigmenten laten de oudste kinderen de wind spelen met het zand op het strand. Door licht en schaduw krijgen aanspoelsels een andere dimensie. Kunst van en door wind en zand.

5. ***Woeste Willem*** *(eerste graad)*

Net als bij punt 3 gaan de kinderen verkennend op stap. Dit maal met een andere Willem, op zoek naar de grote schat. Misschien vinden zij hier een extra sleutel tot het oplossen van het grote Woeste Willem geheim.

6. ***Flar en Flora*** *(tweede graad)*

Flar en Flora wijzen kinderen de weg langs een natuurleerpad. Zij hebben elk een tasje mee, vol materialen en leuke opdrachten. Zo worden ze op een speelse manier, via zintuiglijke waarnemingen, enkele nieuwe ontdekkingen bijgebracht.

7. ***Kleuren van de Zee*** *(eerste graad)*

Twee strandcabines onthullen hun kleurige geheimen. Een reuzeleuke vertelling leert kinderen alle kleuren van zee, strand en duinen ontdekken. Voor deze geheimen moeten ze mee op stap met vertelster Kleur, die hen laat meevaren op haar kleurige golven.
Zin in de geheimen van de kleuren van de zee?

8. ***Percussie*** *(derde graad)*

Geluiden van djembé's uit de verre Ivoorkust, door kinderen geoefend, om de zee en het strand te beleven, vol ritme en gevoel. Deze ervaring presenteren zij graag aan alle aanwezigen, in een ritmisch/muzikaal spektakel.

week van de zee

Het provinciebestuur van West-Vlaanderen,
de gemeentebesturen van de 10 kustgemeenten,
het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie v.z.w., en
Horizon-Educatief v.z.w.
heten u welkom op de

Start van de 'Week van de Zee 2000'

Programma

15.45 uur: Bijeenkomst van de genodigden op de zeedijk aan het Casino van Middelkerke.

16.00 uur: Kennismaking op het strand met werkvormen die door het basisonderwijs tijdens de 'Week van de Zee' worden gebruikt.

17.00 uur: Verwelkoming door de heer Frank Verlinde, burgemeester van Middelkerke.

Toespraak door de heer Jan Durnez, gedeputeerde voor Milieu, Natuur en Jeugd.

Korte toelichting van het project 'Week van de Zee' door Wim Mestdagh, coördinator provinciedienst natuur- en milieueducatie.

Officiële opening van de 'Week van de Zee' door de heer Paul Breyne, Gouverneur van West-Vlaanderen.

Receptie aangeboden door de provincie West-Vlaanderen.

Tijdens de receptie hebt u de gelegenheid om de verschillende educatieve materialen van de Week van de Zee te bekijken.

Met dank aan het gemeentebestuur van Middelkerke en zijn diensten voor de logistieke ondersteuning van dit startmoment.

week van de zee

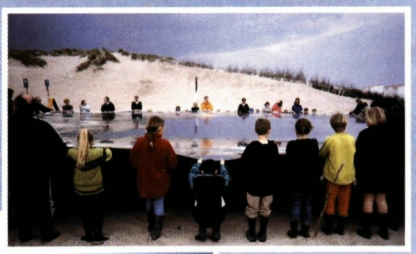

HORIZON EDUCATIEF

Provincie West-Vlaanderen

cvn

De Panne · Koksijde · Nieuwpoort · Middelkerke · Stad aan Zee Oostende · Gemeente Bredene · De Haan · Blankenberge · Stad Brugge · Knokke-Heist

Meer inlichtingen: provinciedienst natuur- en milieueducatie - telefoon (050) 40 32 82 of bij de gemeentelijke milieudiensten

VU: Hilaire Ost, Provinciegriffier, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries - Layout en druk: Grafische Dienst - Provincie West-Vlaanderen

Voor informatie kan je terecht op volgende adressen:

Dienst Natuur- en Milieu-Educatie

Wim Mestdagh - coördinator
Geert Verbeure - basisonderwijs - MOP - Week van de Zee
Christine Van Rie - secundair onderwijs - provinciedomeinen
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
tel: (050)40 32 81 - 40 32 82 - 40 32 51
fax: (050)40 34 03
e-mail: wim.mestdagh@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Westhoek
Katrien Hindryckx
Provinciehuis Esenkasteel
Woumenweg 100 - 8600 Diksmuide
tel: (051)51 93 50
fax: (051)51 93 51
e-mail: katrien.hindryckx@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels
Leen Demarez
Korte Meersstraat 6 - 8900 Ieper
tel: (057)22 90 90
fax: (057)21 72 89
e-mail: ldemarez@skynet.be

Steunpunt NME Noord
Tom Vermeersch
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41 - 8200 Sint-Andries
tel: (050)40 35 42
fax: (050)40 31 41
e-mail: tom.vermeersch@west-vlaanderen.be

Steunpunt NME Zuid-West-Vlaanderen
Steunpunt NME Roeselare-Tielt
Elly Debever
Orangerie Broel
Dam 71
8500 Kortrijk
tel: (056)24 99 99
fax: (056)24 99 90
e-mail: elly.debever@west-vlaanderen.be

Provincie West-Vlaanderen
Milieu, Ruimtelijke Ordening en Natuur

DIENST NATUUR- EN MILIEU- EDUCATIE

januari 2000

De dienst natuur- en milieu-Educatie (NME) van de provincie maakt, o.a. vanuit streeksteunpunten, werk van:

- de ondersteuning van NME in het onderwijs:
  - via het ontwikkelen en aanbieden van lesprojecten en veldwerkkoffers
  - via het organiseren van vorming en bijscholing voor leerkrachten
  - via campagnes als MOP-Milieuontmoetingsprogramma en de 'Week van de Zee'
- de uitbouw van lokale netwerken van deskundigen en voorzieningen: vorming en bijscholing van gidsen, natuuranimatoren en natuurouders, ter beschikking stellen van materialen via uitleenpunten
- ondersteuning van gemeenten, via samenwerkingsverbanden, bij het ontwikkelen en het nemen van NME-initiatieven
- ondersteuning van EcoTeams; medewerking aan milieucampagnes
- organiseren en stimuleren van overleg en samenwerking per streek
- deskundigheidsbevordering
- uitgave van Natuur en Milieu Info met de NME-kalender van West-Vlaanderen
- educatieve uitbouw van de provinciedomeinen
- enz...

OVERLEG EN SAMENWERKING

Overleg en samenwerking met verschillende NME-actoren (overheden, onderwijs, verenigingen, centra...) worden per streek georganiseerd en ondersteund.
Gemeenten zijn hierbij prioritaire partners. Dergelijke samenwerkingen worden ook geformaliseerd.
De streeksteunpunten NME hebben hier een specifieke opdracht.

BASISONDERWIJS

Veldwerkkoffers

Voor het basisonderwijs zijn verschillende veldwerkmaterialen ontwikkeld. Daarbij hoort telkens een begeleidende map die afgestemd is op de nieuwe eindtermen en ontwikkelingsdoelen. In samenwerking met de gemeenten worden deze materialen geïntroduceerd via vormingsnamiddagen voor leerkrachten. Dit gebeurt stap per stap, gemeente per gemeente.
Een lijst van publicaties en uitleenpunten verkrijgbaar bij de dienst.

Koffermeesters

Een koffermeester is een leerkracht basisonderwijs (actief of op rust) die een korte opleiding heeft gevolgd rond het werken met leskoffers. Hij of zij geeft tegen vergoeding deze vaardigheid aan andere leerkrachten in eigen streek door.
Aparte folder verkrijgbaar bij de dienst.

Natuurouders

Natuurouders staan de leerkracht bij in de organisatie en de uitvoering van veldwerk, zowel in de klas als de schoolomgeving. Zij krijgen hiervoor een korte methodische opleiding.
Aparte folder verkrijgbaar bij de dienst.

SECUNDAIR ONDERWIJS

Ook voor het secundair onderwijs zijn er verschillende educatieve projecten ontwikkeld, telkens vakoverschrijdend en gekoppeld aan vorming voor leerkrachten. Lijst met projecten verkrijgbaar bij de dienst.

MILIEUZORG OP SCHOOL

Milieuzorg en het stimuleren van milieuvriendelijke attitudes bij de leerlingen is een onderdeel van de pedagogische opdracht van iedere school. Scholen worden hierbij streekgericht ondersteund.

DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

Initiatieven om vrijwilligers en beroepskrachten van NME-organisaties, bezoekerscentra, verenigingen, enz... bij te scholen en te ondersteunen. Meestal in samenwerking met derden...

VOLWASSENEN

In samenwerking met derden zijn er ook programma's en initiatieven om een milieuvriendelijk gedrag bij volwassenen te ondersteunen en te stimuleren. Zo wordt het EcoTeamProgramma ondersteund en zijn er gezinsrugzakjes verkrijgbaar.

NME IN DE PROVINCIEDOMEINEN

De provincie bouwt haar domeinen educatief uit. Dit betekent het realiseren van voorzieningen en het aanbieden van specifieke programma's.
De realisatie gebeurt domein per domein. Speciale domeingidsen worden hiervoor opgeleid.
Op te vragen bij de dienst.

NATUUR- EN MILIEU-INFO

Berichtenblad inzake het natuur- en milieubeleid, projecten en initiatieven van en in de provincie. Met een halfjaarlijkse NME-activiteitenkalender voor West-Vlaanderen.
Gratis verkrijgbaar in bibliotheken, gemeentelijke info- en/of milieudiensten, bij natuur- en milieucentra en verenigingen.
Een prijslijst van de beschikbare publicaties met bestelformulier is verkrijgbaar bij de dienst.

NATUUR EN MILIEU INFO

MET ACTIVITEITENKALENDER JAN-AUG 2000

Januari 200

INHOUDSTAFEL

Natuur en Milieu Info

- Met het gezin de natuur in ! pag 1
- Week van de zee 2000 pag 1
- Plant&Goed, streekeigen groen in eigen gemeente pag 1
- De nieuwe Vlaamse broedvogelatlas pag 2
- Landschapsstudie Leievallei Wevelgem pag 2
- Gidsen in het provinciedomein de Gavers pag 3
- Vier West-Vlaamse scholen krijgen het logo Groene School pag 3
- Snuffelen in de West-Vlaamse huisvuilzak pag 4
- Twee jaar ervaring met herbruikbare bekers pag 4
- Korte berichten over natuur en landschap pag 5

Met het gezin de natuur in...!

Dank zij het nieuw ontwikkelde veldwerkpakket 'het gezinsrugzakje' kan dat nu ook op een actieve manier. Samen met je kinderen de hoogte van een boom meten, kriebelbeestjes zoeken in de humuslaag, vogels observeren, landschappen waarnemen, regenwormen zoeken, het geeft je wandeling dat ietsje meer. In het gezinsrugzakje zitten 5 opdrachtkaartjes met leuke doe-opdrachten en spelletjes (voor thuis). De opdrachten kun je uitvoeren met behulp van eenvoudige materialen zoals zoekkaarten, een boomhoogtemeter, een knopentouw en stokjes, een opzet- en potloep ... Het maakt van je wandeling een boeiende en verrijkende ontdekkingstocht.

De opdrachten uit het rugzakje werden voor de eerste maal voorgesteld aan het grote publiek tijdens de provinciale wandeldag, georganiseerd door de provinciedienst natuur- en milieueducatie en de Bond van Grote en van Jonge Gezinnen. Tweeduizendvijfhonderd ouders en kinderen waren, ondanks het zeer slechte weer, de hele namiddag heel enthousiast bezig.
Wil je het allemaal zelf eens uitproberen met je kinderen of kleinkinderen? Dat kan want de rugzakjes staan ter beschikking in diverse uitleenpunten in de provincie. In ruil voor een waarborg kun je ze daar gratis ontlenen. Een folder met een overzicht van de uitleenpunten kun je gratis verkrijgen bij de provinciedienst natuur- en milieueducatie - tel. (050)40 32 81.

Week van de Zee van 28 april tot en met 7 mei 2000

Het ervaringsgericht project "Week van de Zee" heeft aan de kust zijn waarde bewezen voor het onderwijs. De voorbije drie jaar konden duizenden kinderen uit de tien kustgemeenten volop genieten van het ruime aanbod. Hun ontdekkingstocht met hart en handen aan strand, duin of zee, samen met hun leerkracht en geassisteerd door tientallen enthousiaste zeeanimatoren en natuurouders, verruimde hun actieve kennis.

Voor de vierde editie blijft de doelgroep het basisonderwijs, maar uitgebreid met de scholen in 24 gemeenten uit de provincie. Namelijk in die gemeenten waar een samenwerkingsverband inzake natuur- en milieueducatie loopt met de provincie. Zij krijgen nu ook de kans om dit project te proeven, te ruiken, te horen, te voelen en te zien. In alle kustgemeenten kunnen zij terecht op het strand, aan zee en in de duinen. Hierbij kunnen ze gebruik maken van de vele veldwerkmaterialen die ontwikkeld werden voor een actieve beleef- en leersessie aan zee.

Leerkrachten die willen inspelen op dit project kunnen een laatste keer kennismaken met de materialen en er leren mee werken op VLOED op 16 februari. Voor de leerkrachten van de kustgemeenten is er ZEESPIEGEL met nieuwe werkvormen, op 23 februari. Vraag een inschrijvingsformulier aan uw directie of gemeentelijke milieudienst.
Boreas, Flar en Flora en Faldido staan nu al te trappelen om de vele kinderen de geheimen van zee, strand en duinen te laten ontdekken. Wil je hen leren kennen dan moet je hen maar eens opzoeken tijdens de "Week van de Zee".
Inlichtingen: provinciedienst natuur- en milieu-educatie - Geert Verbeure (050)40 32 82

PLANT&GOED, voor meer streekeigen groen, ook in uw gemeente!

Wanneer we de actualiteit volgen, kunnen we er niet onder uit: aan het leefmilieu wordt door een steeds breder wordende groep van onze bevolking steeds meer belang gehecht. De toenemende vraag naar een zorgzaam omspringen met het landschap vormt hierin een belangrijk aandachtspunt. Op het platteland is het vooral de landbouwer die deze zorgfunctie draagt. Daar steeds meer recreanten het platteland (her)ontdekken, helpt een met groen ingeklede boerderij mee bouwen aan een positief imago van de land- en tuinbouw. Maar ook voor de landbouwer is het aangenamer te werken en te leven tussen met groen ingeklede gebouwen. Het snoeihout van dit groen kan bovendien een aardig voorraadje

hout opleveren. Daarnaast zoekt het vee op een warme zomerdag dankbaar beschutting in de schaduw van een hoogstamboom of een vrij uitgroeiende haag.

Om de landbouwers te stimuleren om meer streekeigen groen rond land- en tuinbouwbedrijven aan te planten werd de actie 'De Groene Zetel' in het leven geroepen. Deze beplantingsactie kwam er op initiatief van het provinciebestuur en het Provinciaal Centrum voor Landbouw en Milieu (PROCLAM) v.z.w. en loopt i.s.m. de gemeentebesturen. Deze aanpak werd in het seizoen 1991 - 1992 in Ieper opgestart en breidde zich stelselmatig uit in de Westhoek onder de naam 'Behaag het Landschap'.

De landbouwers - en soms de bewoners van het landelijk gebied van de deelnemende gemeenten - krijgen met de actie 'De Groene Zetel' de kans om tegen een gunstige prijs streekeigen, gemengde plantpakketten aan te schaffen. Een deel van de aankoopprijs van het plantmateriaal nemen de gemeenten op zich. Tijdens de winter 1998 - 1999 was deze campagne aan haar vijfde uitgave toe. In het totaal werden 57.528 stuks bosplantgoed, 839 stuks hoogstamfruitbomen en 1.054 hoogstambomen aangeplant. Dit betekent voor het West-Vlaamse landschap 20 km haag, 1,8 ha houtkanten, 8,4 ha hoogstamfruitbomen en 10,5 km dreven. Voor de derde keer werden er ook nestkasten aangeboden tegen een verminderde prijs. In het totaal werden 92 nestkasten opgehangen, waarvan 52 voor Koolmees, 9 voor Grauwe vliegenvanger, 8 voor Kerkuil en 7 voor Steenuil.

De actie werd geëvalueerd met de gemeenten en de landbouworganisaties. Omdat de gemeenten vragende partij zijn naar uitbreiding van de campagne naar de andere bewoners en gebruikers van het landelijke gebied drong een naamverandering zich op. De slagkracht van de campagne werd verbeterd door te werken naar één naam voor de ganse provincie en professioneel gemaakt promotiemateriaal.

Een werkgroep met vertegenwoordigers van de provincie, gemeenten, landbouworganisaties en diensten van het Vlaamse Gewest in samenwerking met het bureau DIM&S® tekende de nieuwe campagne 'Plant Goed' uit. Onder deze naam willen het provinciebestuur en PROCLAM v.z.w. in samenwerking met de gemeenten de West-Vlamingen de komende jaren aanzetten tot een zorgzaam omgaan met het landschap bij zijn dagelijks doen en laten. Belangrijke aandachtspunten zijn: het gebruik van streekeigen groen, het ontwikkelen en beschermen van wilde planten en dieren en een landschapsvriendelijke architectuur. Een ruim te verspreiden folder zal jaarlijks een aantal aandachtspunten naar voor brengen. In deze folder worden eveneens de specifieke acties vanuit de gemeenten vermeld.

Dit werkjaar richt de campagne zich in de eerste plaats naar de landbouwers, de belangrijkste vormgevers van ons landelijk gebied. Een uitgebreide brochure en een uitleenbare diareeks moeten helpen de landbouwers te informeren. De campagne krijgt dan ook de medewerking van de landbouworganisaties. Zij willen in overleg met de gemeenten graag de landbouwbevolking stimuleren om hun bedrijfsgebouwen met streekeigen groen in te kleden.
Wie interesse heeft in het inkleden van zijn bedrijfsgebouwen met streekeigen groen kan steeds terecht bij het gemeentebestuur. Je kan er terecht voor informatie over het aangeboden plantmateriaal, de prijs, een bestel- of aanvraagformulier, ... Geïnteresseerden kunnen er ook terecht voor de uitgebreide brochure met praktische informatie en adviezen over aanplant en onderhoud van streekeigen groen. Daarnaast zijn in de brochure ook tips opgenomen rond andere natuurwaarden op het landbouwbedrijf zoals vogels, poelen, ...
Geïnteresseerden in een totaal landschappelijk inkledingsplan voor hun bedrijf kunnen ook steeds contact opnemen met het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw (POVLT). Een gratis advies kan schriftelijk aangevraagd worden bij het POVLT, Ieperseweg 87 te 8800 Rumbeke - Beitem.
Voor meer informatie kan je ook terecht bij PROCLAM v.z.w., Ieperseweg 87 te 8800 Rumbeke - Beitem. Tel. (051)26 14 25 - fax. (051)24 00 20 - E-mail povlt.proclam@west-vlaanderen.be.

De nieuwe Vlaamse Broedvogelatlas: vrijwilligers gezocht!

Waarom een nieuwe broedvogelatlas? De laatste volledige inventarisatie van de broedvogels in Vlaanderen dateert alweer van in de jaren '70. Ondertussen is er heel wat veranderd: een groot aantal soorten zijn erop achteruit gegaan (bv. Veldleeuwerik), andere doen het erg goed (bv. Sperwer) en dan zijn er nog de steeds talrijker optredende 'exoten' (uitheemse soorten die zich permanent bij ons vestigen -bv. Canadese gans).
Van de zeldzame soorten en de koloniebroeders is er goede, recente informatie dankzij het project 'Bijzondere Broedvogels in Vlaanderen'. Over algemenere soorten echter weten we heel weinig. Maar ook van Huismus en Spreeuw willen we nu wel eens weten hoe het ermee gaat in Vlaanderen! De gegevens zullen zowel wetenschappelijk als voor het natuurbeleid van groot belang zijn. Tijd dus om daar werk van te maken!

Wie organiseert dit alles? De Vlaamse Broedvogelatlas is een gezamenlijk project van het Instituut voor Natuurbehoud, AMINAL Afdeling Natuur, De Wielewaal vzw, Natuurreservaten vzw, Vlavico, JNM, Likona, Ankona en de verschillende provincies. De algemene coördinatie en de gegevensverwerking gebeurt op het Instituut voor Natuurbehoud (contactpersonen: Glenn Vermeersch en Anny Anselin, Instituut voor Natuurbehoud, Kliniekstraat 25, 1070 Brussel, Tel. (02)558 18 75 en (02)558 18 26; fax. (02)558 18 05. Ook de provincie West-Vlaanderen zal actief meewerken aan dit project, onder meer via haar samenwerkingsverband met het Instituut voor Natuurbehoud (contactpersoon: Thomas Defoort, (02)558 18 15)
De fijnere coördinatie gebeurt door een netwerk van regiocoördinatoren, verspreid over heel Vlaanderen. Indien je niet weet wie dat in jouw streek is, bel ons even op of stuur ons een briefje en we geven je de naam en telefoonnummer van die persoon door!

Wat moet er gebeuren, wanneer en waar? Vlaanderen is opgedeeld in een 'rooster' van 5x5 km-'hokken', allemaal vierkanten van elk 25 km2. Op dit niveau zal er worden geïnventariseerd. Iedere vrijwilliger neemt dus een bepaald 'hok' op zich en zal daarbinnen inventariseren. Een uitgebreide handleiding (het is echt niet moeilijk!) kan je bekomen op het Instituut voor Natuurbehoud bij de bovengenoemde contactpersonen.
Het is de bedoeling te beginnen met het broedseizoen van 2000 en dit tot en met 2002. Daarna wordt het boek geschreven. Dus gedurende drie seizoenen moet heel Vlaanderen geïnventariseerd zijn! Niet eenvoudig, daarom hebben we jullie hulp hard nodig!

Belangrijk: Wie kan zijn steentje bijdragen? Iedereen die een goede kennis heeft van de broedvogels in Vlaanderen kan meewerken aan dit project. Ook hier geldt het principe 'hoe meer zielen hoe meer vreugd', want hoe meer vrijwilligers zich aandienen, hoe intensiever er kan geïnventariseerd worden. Je hoeft echt geen grote kenner te zijn om mee te doen. Je kan het eerste jaar eens meedoen met een ervaren iemand en misschien kan je het jaar daarna zelf een hok aanpakken! Laat ons hopen dat er binnen zo'n vier jaar een prachtig nieuw boek in de rekken zal liggen!

Landschapsstudie Leievallei Wevelgem

Dat de Leievallei onder zeer sterke druk staat, zal wellicht niemand ontkennen. Uit het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan van Wevelgem kwam de Leievallei als één van de prioritair aan te pakken gebieden naar voor. Gezien de Leievallei één van de aandachtsgebieden is van het provinciale natuur- en landschapsbeleid vroeg de gemeente de medewerking van de provincie. Samen besloten zij eind 1998 over te gaan tot de opmaak van een landschapsstudie voor de Leievallei op het grondgebied van de gemeente Wevelgem.

Het doel van de landschapsstudie was de opmaak van een beleidsplan waarin de kwaliteitsverbetering van de natuur en het landschap centraal stond.

Uitgangspunten hierbij waren de drie E's, nl. ecologie, economie (met in de eerste plaats landbouw) en esthetiek (cultuurhistorische en belevingswaarde). Ook het recreatief medegebruik moest in beschouwing genomen worden.

Na een grondige inventarisatie van het ca. 250 ha grote studiegebied, formuleerde het studiebureau twee gebiedsvisies, nl. een korte en lange termijnvisie.
De gebiedsvisie op korte termijn gaat uit van het volgende basisprincipe: de Leievallei dient als open ruimtegebied maximaal bewaard te worden.
Dit houdt in dat in het valleigebied (open landschap) het graslandkarakter wordt hersteld en dat in het overgangsgebied (half-open landschap) de opgaande KLE (kleine landschapselementen) worden hersteld en uitgebreid. Deze KLE vervullen naast een landschappelijke en natuurhistorische functie, ook een belangrijke visuele functie ter afscherming van de oprukkende bebouwing (gesloten landschap). De KLE bestaan in het valleigebied hoofdzakelijk uit poelen en in het overgangsgebied uit houtkanten, hagen, bomenrijen en solitaire bomen. Op korte termijn wordt verder voorgesteld om ter hoogte van de bestaande meanders, in de boszones (Leiebos) en in de laag gelegen natte gebieden natuurontwikkeling te laten plaats vinden. Ook een betere ontsluiting voor wandelaars, fietsers en ruiters wordt nagestreefd.

De lange termijnvisie stelt naast de hierboven gestelde ontwikkelingen, globaal gezien een vernatting van het valleigebied voor. Hiervoor zullen in de mate van het mogelijke, vrijgekomen gronden aangekocht en eventueel afgegraven worden. Ook zullen opgevulde depressies en kwelgebieden in hun oude staat hersteld worden. Deze gebieden zullen dan als natte en waterrijke valleigebieden ontwikkeld worden waardoor ze een grote ecologische meerwaarde in een natuurarme streek kunnen bieden.

Bij het opmaken van de studie werd veelvuldig overleg gepleegd met de lokale actoren en administraties. Dergelijke studies worden natuurlijk niet opgemaakt om in de kast te leggen. Momenteel is de gemeente Wevelgem bezig met de opmaak van een BPA voor dit gebied, gebaseerd op de principes van deze studie. Ook de betrokken administraties zijn actief aan het overleggen om te bepalen wie welke acties van het plan op zich zal nemen. De eerste inrichtingsmaatregelen zullen hopelijk niet lang meer op zich laten wachten.
Meer info: provinciebestuur - Elly Debever (056)24 99 92

Gidsen opgeleid voor provinciedomein De Gavers

Het provinciebestuur heeft de intentie in haar 14 domeinen, naast recreatie, ook natuur- en milieueducatie uit te bouwen. In de Palingbeek (Zillebeke) loopt reeds een educatief programma. Ook in de andere grote domeinen (Lippensgoed-Bulskampveld en De Gavers) wordt gewerkt aan een educatief programma voor diverse doelgroepen. Daarbij wordt vooral het ervaren en zintuiglijk waarnemen van de natuur (veldwerk) gestimuleerd. Dit blijkt immers de meest beklijvende vorm van leren te zijn. Door de provinciedienst natuur- en milieueducatie werden daarvoor reeds een aantal materialen (o.a. bos-, zee- en landschapskoffer en gezinsrugzakjes) ontwikkeld.

Om deze programma's op een deskundige manier te begeleiden is het noodzakelijk een kern losse medewerkers te vormen die met verschillende doelgroepen kunnen werken en vertrouwd zijn met de methodiek van veldwerk. Na de vorming van Palingbeek- en Bulskampveldgidsen, werden nu Gavergidsen opgeleid. Tijdens 6 voormiddagen volgden 26 enthousiaste deelnemers de opleiding, specifiek rond het provinciedomein De Gavers. Nadat de ontstaansgeschiedenis kort werd belicht, trok men het gebied in voor een excursie waarbij de voornaamste biotopen en de belangrijkste actoren werden voorgesteld. Veldwerk was de boodschap en dit werd dan ook grondig uitgevoerd tijdens de les over wateronderzoek. Beestjes scheppen, afzonderen in potloepes, bestuderen onder de binoculair en determineren aan de hand van zoektabellen ... het was leuk en heel leerzaam. De natte broekspijpen nam men er graag bij. Beheersplannen opmaken en een zonering aanbrengen in een domein waar zoveel gebruikers actief zijn, is niet eenvoudig. Dat bleek toen in kleine groepjes werd gediscussieerd over de bestemming van een stukje van het domein, rekening houdend met de ecologische, economische, educatieve en sociale functies. Lijnen, vormen, kleuren, geuren, elementen en componenten, ... allemaal termen die gebruikt werden tijdens het leren lezen en beleven van de landschappen in de Gavers. Ook de vogels stonden in het middelpunt van de belangstelling. Met behulp van verrekijker en telescoop werden Eenden, Futen, Aalscholvers, Meerkoeten,... van dichterbij bekeken: een boeiende ervaring. Tijdens de laatste les werd de provincieaanpak natuur- en milieueducatie toegelicht en werden boskoffer en kabouterpad voorgesteld. Opnieuw werd, aan de hand van enkele veldwerkoefeningen, kennis gemaakt met de methodiek van ervaringsgericht leren.

De meeste deelnemers kijken al uit naar de uitbouw van de educatieve programma's en willen ook actief betrokken worden bij de uitwerking ervan. Zij kunnen in de toekomst, naast de gidsen van de Natuurwerkgroep De Gavers, klassen en andere groepen begeleiden.
Inlichtingen: provinciedienst natuur- en milieu-educatie - Christine Van Rie - tel. (050)40 32 51.

Vier West-Vlaamse scholen als GROENE SCHOOL bij de eerste logo-ontvangers

Het Sint-Jozefscollege te Izegem, het O.L.V. Hemelvaartinstituut te Waregem, het Sint-Theresia-instituut te Kortrijk en het BUSO Onze Jeugd te Roeselare zijn de eerste scholen in onze provincie die het logo Groene School mogen dragen.

Het project Groene School wil meer bereiken dan het invoeren van een milieuzorgsysteem in de school. Het is belangrijk dat leerlingen van jongs af aan in contact komen met een aantal alternatieven voor een vaak milieuvervuilend gedrag in hun directe dagelijkse omgeving. Het is een belangrijke opdracht voor het onderwijs om aan jonge mensen de zorg voor het eigen milieu mee te geven.
De meerwaarde van een milieuzorgproject op school is niet te onderschatten: binnen het Groene School-project worden de leerlingen van in het begin volop betrokken bij alle aspecten van het project. Een aantal leerlingen vormen samen met leerkrachten, directie en niet-onderwijzend personeel een milieuwerkgroep die het project uitdenkt, plant, organiseert en evalueert. De lijvige projectmap van Groene School en het computerprogramma helpen hen hierbij als leidraad.
Een duurzaam educatief project. Groene School is niet zomaar een poging om de school als structuur een milieuvriendelijker cachet te geven: door het bijzondere concept leent het zich uitstekend tot een verfrissing van de manier van werken op school. Leerlingen en leerkrachten worden uitgenodigd om op een andere, meer open manier met elkaar van gedachten te wisselen, plannen te maken, informatie te verzamelen, problemen te voorzien, strategieën uit te stippelen om weerstanden te overwinnen en niet in het minst zichzelf te evalueren. Het vormend karakter van zo'n activiteit is niet te onderschatten.
Daarenboven biedt het project een mooie gelegenheid tot vakoverschrijdend leren - wat in de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in de eerste graad van het secundair onderwijs als opdracht voor de hele school omschreven wordt. Daarnaast biedt het ook de mogelijkheid om een aantal vakgebonden doelen te realiseren. Dit maakt het project bijzonder geschikt om de traditionele schoolwerking om te vormen tot een leer- en leefomgeving waar het gonst van activiteit en initiatief. Een Groene School is op die manier bezig aan een modern opvoedingsproject: de vorming van jonge bewuste en democratische burgers, via de invalshoek van een milieuproject.
Het logo "Groene School". Van de 30 scholen die een dossier indienden hield een beoordelingscommissie met afgevaardigden uit Aminal en het onderwijs er 21 over op basis van een vijftal criteria. Om aanspraak te kunnen maken op een logo Groene School dient de school op een voldoende planmatige manier aan milieuzorg te werken en moet iedereen op school er in voldoende mate bij betrokken zijn. Verder wordt veel aandacht besteed aan communicatie en dient de school

blijk te geven van een merkbare vooruitgang na een jaar werking. Ten slotte moeten er garanties ingebouwd zijn dat het project niet uitdooft na korte tijd.

Het logo dat nu voor het eerst werd toegekend is het eerste uit een reeks van drie. Enkel het derde logo is volledig ingekleurd, het eerste maar voor de helft en het tweede voor driekwart - dit om de voorlopigheid van het bekomen kwaliteitslabel te benadrukken. Hopelijk mogen we in de komende jaren nog meer West-Vlaamse scholen gelukwensen met het behaalde logo!
Inlichtingen bij de verantwoordelijke voor West-Vlaanderen: Ignace Theys - gsm (0476)95 23 70.

Provincie helpt mee snuffelen in de West-Vlaamse huisvuilzak

Nadat in 1997 al de huisvuilzakken in de werkingsgebieden van de regio's IVBO en IMOG werden doorzocht, hadden OVAM, de afvalintercommunales IVVO, IVOO en IVBO en de provincie wel eens trek in een afvalzak van de Kust. In hun opdracht werd door het studiebureau ABC uit Gent in de zomer van 1998 dan ook in alle badplaatsen een enquête gehouden, gekoppeld aan een sorteeronderzoek van de huisvuilzakken en straatvuilnisbakken.
Omdat de rapporten niet echt onder de categorie "ontspanningsliteratuur" vallen, geven we hier een korte samenvatting.

Eerst en vooral werd het "afvalgedrag" van de toeristen onderzocht en vergeleken met dat van de kustbewoners. Zoals te verwachten springen de toeristen tijdens hun vakantie aan de Kust minder selectief om met hun afvalfracties dan de autochtonen. Dat heeft te maken met een gebrek aan kennis van de inzamelfrequentie en -systemen, eerder dan met gemakzucht. Anderzijds zijn er natuurlijk een aantal voorzieningen die niet echt zijn afgestemd op de toerist (bv. containerparken). Voor heel wat fracties blijkt overigens dat toeristen zelfs bereid zijn deze terug mee naar huis te nemen. Thuis gedragen de meeste toeristen zich afvalbewuster dan de doorsnee-kustbewoner. Minder positief is dat 1/3 van de toeristen zich van zijn restafval ontdoet zonder gebruik te maken van de gemeentelijke huisvuilzak, dus zonder mee te betalen voor de gemeentelijke afvalinzameling.

Door de verspreiding van afvalgidsen (waar, wanneer met welk afval) onder de toeristen zouden reeds belangrijke hoeveelheden die nu nog als restafval worden verbrand gereycleerd kunnen worden. Dit effect zou nog vergroot kunnen worden door gemeentelijke bouwverordeningen die voorschrijven dat in elk appartementsgebouw voldoende plaats voor selectieve inzameling wordt voorzien, door het verstrekken van PMD-zakken (papier, metaal en drankkarton) via de verhuurkantoren en door gemeenschappelijke recipiënten te voorzien voor gescheiden inzameling op campings (weliswaar voorzien in het campingdecreet).
Voor verwerking van het keukenafval is thuiscompostering op het balkon aan de zeedijk niet meteen aangewezen. Een gescheiden GFT-ophaling (groente-, fruit- en tuinafval) zou theoretisch qua volume een grote impact kunnen hebben op de hoeveelheid restafval, maar wordt momenteel niet als een zinvolle optie aanzien. Het realiseren van de nodige verwerkingsinfrastructuur daarvoor is in West-Vlaanderen, behalve dan in de Westhoek, immers niet aan de orde. Praktisch en economisch zijn daar bovendien heel wat bezwaren tegen. Veel ruimte voor afvalscheiding is er in een vakantieverblijf al niet. En zeker het GFT zullen maar weinig toeristen in afwachting van de ophaling een week lang in hun slaapkamer willen opslaan. Opvolging van ervaringen met GFT-inzameling in andere stedelijke omgevingen is in dit verband uiteraard wel zinvol.

Vervolgens werden ook 500 kleinhandelszaken met minder dan 10 werknemers bevraagd.
Restaurants bleken zowel met het keukenafval als met het verpakkingsafval het minst selectief om te springen. Redenen daarvoor zijn dat zij met veel fracties geconfronteerd worden en over weinig plaats beschikken om deze apart te houden.
De meeste winkels maken gebruik van de selectieve huis-aan-huisophalingen, al vinden ze dat die voor hen niet frequent genoeg gebeuren. Het containerpark wordt door drie kwart van de handelszaken (frequent) bezocht. Niet in alle gemeenten staan deze echter open voor bedrijven.
Ander probleem vormen de plastiekfolies. Deze mogen niet meegegeven worden met het PMD (omwille van de moeilijke recycleerbaarheid). Sommige KMO's doen daarom aan preventie door leveranciers te kiezen die het verpakkingsafval terug meenemen.

Ook voor het KMO-afval zijn een aantal oplossingen denkbaar. Selectieve inzameling van het organisch afval van restaurants en voedingszaken zou leiden tot een daling van 19% van de hoeveelheid organisch afval in het restafval. De afhaling zou idealiter echter wel elke dag moeten gebeuren. Veevoeding leek ten tijde van deze studie een mogelijk afzetkanaal voor de voedselresten, ook al was toen al duidelijk dat bijkomende verwerkingsinfrastructuur zou moeten gecreëerd worden. Na de dioxinecrisis van de voorbije maanden ligt deze optie echter niet meer zo voor de hand. Daarnaast werd opgemerkt dat gemeenten die een speciale containerservice aanbieden aan de KMO's op hun grondgebied ook een en ander kunnen doen. Een hogere prijszetting voor het restafval en meer toezicht zouden de selectiviteit van het afval dat langs deze weg wordt aangeboden alleszins ten goede komen. Een aantal gemeenten hebben inmiddels al hun prijzen opgetrokken.

Tenslotte werd ook een onderzoek uitgevoerd bij het merendeel van de campings en de vakantiecentra aan de Kust. Zoals verwacht scoorden diegene die deelnamen aan een of ander Fostplus-proefproject veel beter voor de selectieve inzameling, vooral dan van verpakkingen. Een veralgemening van het "Fostplus-project" naar alle campings en verblijfscentra toe zou het aandeel van papier en karton, glas en PMD in het restafval uit deze sector met 77% doen verminderen. Daartoe moeten dan de nodige inzamelvoorzieningen op de verblijfscentra worden aangebracht en moeten de toeristen voldoende gesensibiliseerd worden. De ophaalfrequentie zou in dat scenario gedurende het hoogseizoen ook moeten opgedreven worden tot eens per week.

Kortom, kluiven genoeg waar de Kustwerkgroep Afval in de toekomst zijn tanden kan in zetten. Meer info: OVAM: "Evaluatie-onderzoek en Sorteeranalyse-onderzoek in de regio Kust", 4 boekdelen - tel. (015)20 32 75.

(Her)Gebruik van herbruikbare bekers: twee jaar ervaring in de provincie West-Vlaanderen

Sinds september 1997 beschikt de provincie over een heel arsenaal herbruikbare bekers. Deze worden in het kader van de strijd tegen de wegwerpbeker uitgeleend aan al wie evenementen organiseert. Na twee jaar was het tijd voor een evaluatie. Hier komen de bevindingen in telegramstijl:

Enkele conclusies uit het stockbeheer
De bekers worden gratis uitgeleend. Wel dient vooraf een waarborg betaald van 5 BEF/beker. Achteraf wordt deze door de Provincie normaliter terug gestort tenzij de bekers te smerig waren of er al te veel ontbraken.

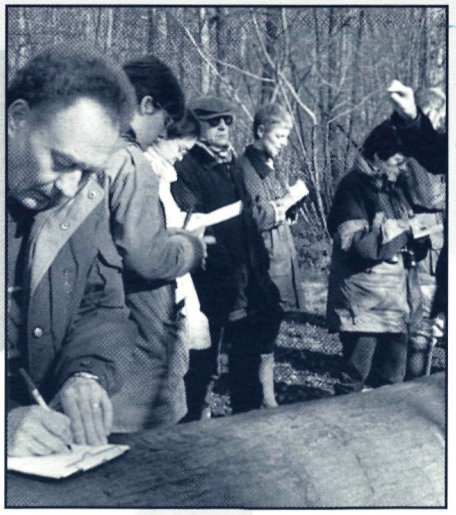

Tussen september '97 en juni '99 werden 52 uitleenbeurten geregistreerd. Daarbij werden alles samengeteld 92719 bekers uitgeleend. Spijtig genoeg raakten wel al 5347 bekers vermist: grofweg kan dus gesteld worden dat elke beker 17x uitgeleend wordt vooraleer hij verloren gaat. Bovenstaande resultaten worden echter vertekend door de proefopzet bij Krakrock '97. Laten we die ervaring eventjes buiten beschouwing, dan gingen er per uitleenbeurt slechts 3,2% bekers verloren. Elke beker wordt dus 32x uitgeleend alvorens hij verloren gaat!
Klaarzetten, reservatiedocumenten versturen, achteraf natellen en desgevallend wat afdrogen vergen van het provinciepersoneel wel heel wat tijd. Maar dat hebben we er graag voor over: aan een gemiddelde turnover van 3x per evenement werd toch al een afvalberg van pakweg 275.000 wegwerpbekers voorkomen.

Tot op heden werd slechts van 6 ontleners een deel van de waarborg ingehouden omdat er buitensporig veel bekers ontbraken.

Waar blijven de natuur- en milieuverenigingen?
Er werd nooit erg veel publiciteit gevoerd voor de bekers. We rekenden vooral op mond-aan-mondreclame. Dit om de groei beheersbaar te houden. Volgende opdeling leert iets over het profiel van de uitleners: 30% van de uitleenaanvragen was afkomstig van gemeenten (hoofdzakelijk jeugddiensten), 25% van jeugdbewegingen en jeugdhuizen, 13% waren uitleningen voor evenementen georganiseerd door personeel van de provincie of door de provincie zelf. Slechts 7% van de uitleningen ging uit van milieuverenigingen. Koudwatervrees, of een gebrek aan kennis van het systeem?

Nog weinig redenen om achterwege te blijven.
Het tekort aan medewerkers voor inzameling of afwas en het feit dat werken met herbruikbare bekers ontegensprekelijk extra organisatie vergt, schrikt sommigen wellicht nog af. Daar staat echter tegenover dat men bespaart op de aankoop van bekers (een wegwerpbeker kost om en bij de 1 BEF) en dat de opkuis binnen en buiten de evenementenruimte stukken sneller verloopt: het zwerfvuil dat elders hoofdzakelijk uit wegwerpbekers bestaat, ontbreekt immers. Bovendien vinden de bezoekers van een evenement de herbruikbare bekers veel aangenamer om uit te drinken dan een wegwerpbeker.

De praktijk heeft inmiddels ook bewezen dat een goede communicatie en een statiegeld- of beloningssysteem echt wel werken. In functie van die communicatie kunnen organisatoren overigens gebruik maken van provinciale affiches en zeildoeken (waarmee de inzamelpunten worden aangegeven). Binnenkort worden ook inzamelkokers ter beschikking gesteld.

De provincie staat trouwens al niet meer alleen met zijn herbruikbare bekers. Kortrijk introduceerde eigen herbruikbare bekers ongeveer op hetzelfde tijdstip als de provincie. En diverse andere gemeenten toonden reeds belangstelling om het voorbeeld te volgen of lieten al bekers aanmaken: Kortemark, Lichtervelde, JOC Ieper, Oostende. Deze navolging inspireerde de dienst Mirona en de dienst Jeugd van de provincie ertoe om binnenkort alle gemeentelijke jeugddiensten en alle jeugdhuizen in de provincie aan te schrijven met de bedoeling een groepsbestelling te plaatsen.

Kortom: met de bekers gaat het goed. Wanneer volgt uw organisatie?
Meer info: bij het provinciebestuur - Kris Laridon (050)40 32 54 of Peter Norro (050)40 32 90.

Korte berichten over natuur en landschap in West-Vlaanderen

In het zuiden van de Westhoek wordt intens samengewerkt in het kader van het Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels. Op korte termijn wordt de officiële erkenning door het Vlaamse Gewest verwacht. Dit betekent na jarenlange onzekerheid duidelijkheid over de Vlaamse ondersteuning. In het najaar wordt een informatiefolder gepost in alle brievenbussen. Een uitgebreide brochure kan aangevraagd worden. Verder verschijnt eveneens de eerste landschapskrant. De winterperiode is voor het Regionaal Landschap een drukke periode. Voor een tiental landbouwbedrijven wordt in samenspraak met de landbouwer een plan opgemaakt voor meer natuur en een mooier landschap op z'n bedrijf. De uitvoering gebeurt door de landschapswacht. De gemeenten en de provincie staan in voor de financiering. De landschapskrant kan aangevraagd worden op het adres van het Regionaal Landschap: Korte Meerstraat 6 - 8900 Ieper - (057)22 90 90.

*****

Ook in het noorden starten de provincie en de gemeenten Beernem, Brugge, Jabbeke, Oostkamp en Zedelgem samen een Regionaal Landschap. Het is de bedoeling om intensief samen te werken rond natuur- en landschapszorg, natuur- en milieueducatie, recreatie, landbouw en tewerkstelling in de streek van de veldgebieden (Bulskampveld, Merkemveld, Vloethemveld, ...). Er wordt gestreefd naar een geïntegreerde benadering van de streek - zowel inhoudelijk als bestuurlijk. Inlichtingen: provinciebestuur - Tom Vermeersch - (050)40 35 42.

*****

In het noorden van de Westhoek werd een samenwerking opgestart tussen de provincie, de gemeenten Nieuwpoort en Veurne en de Werkgroep Kerkuil om de waardevolle broedvogels (Kerkuilen, weidevogels, Blauwe kiekendieven) op het platteland te beschermen. Voor noodgevallen wordt gewerkt aan een alarmsysteem, waarbij via de milieudienst deskundige vrijwilligers kunnen worden ingezet. Een informatiefolder zal volgend voorjaar worden verspreid. Inlichtingen: provinciebestuur - Filip Boury - (051)51 93 62.

*****

Verder is de Werkgroep Kerkuil van de milieuraad Veurne gestart met een actie om de nesten van Blauwe kiekendieven, die steeds meer in graanvelden broeden, te redden in samenspraak met de betrokken landbouwer. Deze aanpak wordt opengetrokken naar andere poldergemeenten. Deze actie wordt ondersteund door de provincie en Aminal - afdeling natuur. Voor meer informatie kunt u terecht bij Degraeve Kris (058)33 05 08 of (058)31 45 48.

*****

In het noorden van de Westhoek lopen tal van ruilverkavelingen. Uit een rondvraag bij de gemeenten bleek dat het beheer van de aan hen toevertrouwde groene ruimten een probleem vormt. Vanuit de provincie worden daarom, telkens bij het beëindigen van de ruilverkaveling, de betrokken partners rond de tafel gebracht om afspraken te maken voor het beheer. De provincie deed ervaring op met deze aanpak in het ruilverkavelingsgebied het Paddegat, waar dit reeds drie jaar loopt. Voor de ruilverkaveling Eggewaartskapelle wordt momenteel een beheersplan 2000 opgemaakt door de VLM, de stad Veurne, de polder Noordwatering en de provincie. De provincie komt voor de helft tussen in het startbeheer. Jaarlijks wordt dit geëvalueerd en bijgestuurd. Inlichtingen: provinciebestuur - Filip Boury - (051)51 93 62.

*****

De werking van de landschapswachten wordt momenteel geëvalueerd en bijgestuurd. Dit gebeurt door het steunpunt Arbeid en Milieu binnen het Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw. Dit moet uitmonden in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de verschillende vzw's actief op het vlak van de sociale tewerkstelling. Het is de ambitie om de werking uit te breiden over de ganse provincie door de opstart van een landschapwacht Kortrijk-Roeselare-Tielt. De partner wordt er vzw De Poort. Verder wordt er gezocht naar duurzamere tewerkstelling via het opstarten van sociale werkplaatsen. Begeleid door één instructeur kan een ploeg van vijf medewerkers in vast dienstverband aan het werk. Inlichtingen: provinciebestuur - Filip Boury - (051)51 93 62.

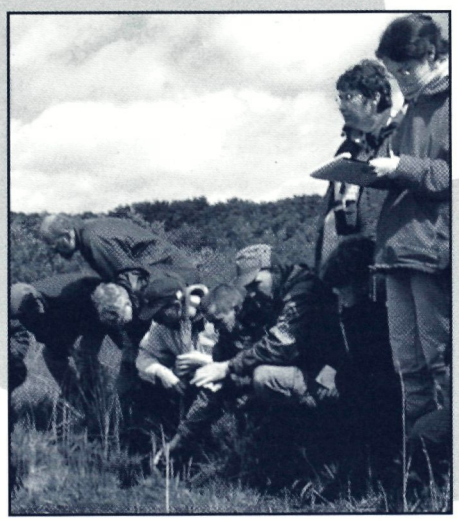

Werkten mee aan dit nummer: Filip Boury, Elly Debever, Thomas Defoort, Dominique Huits, Wim Mestdagh, Peter Norro, Christine Van Rie, Geert Verbeure, Tom Vermeersch.
Eindredactie: Wim Mestdagh.

Alle suggesties en opmerkingen zijn welkom op het adres: NATUUR en MILIEU INFO, provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, B-8200 Sint-Andries.
Tel.: (050)40 32 81 - Fax.: (050)40 34 03
E-mail: nme@west-vlaanderen.be

NATUUR- & MILIEU-EDUCATIEVE GIDS VAN WEST-VLAANDEREN
JANUARI-AUGUSTUS 2000

In deze gids zijn alle NME-activiteiten van verschillende natuur- en milieuverenigingen, VVV's en gemeentebesturen voor de periode van januari tot en met augustus 2000 opgenomen. Telkens wordt het aanvangsuur vermeld, alsook de plaats van afspraak en de organiserende vereniging. Die vereniging wordt bij elke activiteit in afgekorte vorm weergegeven. De volledige benaming en de contactadressen van de verenigingen vindt u achteraan de gids weer in een aparte rubriek. De wandelingen zijn voor iedereen toegankelijk en gratis, tenzij dit anders vermeld wordt bij de activiteit.

INHOUDSTAFEL
NATUUR EN MILIEU GIDS

Activiteitenkalender	pag 6
Provinciedomeinen	pag 16
Vaste activiteiten	pag 16
Paddenoverzetacties	pag 17
Beheerswerken	pag 17
Cursussen	pag 18
Tentoonstellingen	pag 19
Organiserende verenigingen	pag 19

ZONDAG 9 JANUARI
Ganzenwandeling

Uitkerke. Het noordoosten van de Vlaamse polders herbergt tijdens het winterhalfjaar een belangrijk deel van de Kolganzen, Kleine - en Grote rietganzen-populaties. Verrekijker is handig. Gratis voor leden NR en kinderen -16 jaar; anderen 50 Bef.
Afspraak: om 9u00 aan het bezoekerscentrum Groenwaecke (borden volgen vanaf kerk Uitkerke) (Org.: NR.Bl.).

Winterse Kleiputten

Kortrijk. We drinken op het nieuwe jaar en we wandelen het nieuwe millennium in. Laarzen zijn aanbevolen.
Afspraak: om 10u00 aan het NEC De Steenoven, hoek St.-Denijsweg, Schaapsdreef en Kleiputstraat (Org.: NR. Kor.).

Overwinteraars en eendachtigen

Oudenburg. Bezoek aan het reservaat De Hoge Dijken in Roksem.
Afspraak: om 13u30 op parking Sunparks, Kinderlaan, Oostduinkerke of om 14u15 aan het bezoekerscentrum de Grote Zaagbek (Org.: WW.Wkust).

Nog maar eens ganzen

Damme. Als de winter in aantocht is komen de ganzen naar hier afgezakt.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: HMG).

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden

Ieper. De twee waterbergingsbekkens van Zillebeke vijver en de Verdronken Weiden zijn tot een uniek natuurgebied uitgegroeid. Talrijke watervogels vinden hier beschutting, voedsel en broedmogelijkheden. Het gebied is uitgegroeid tot een paradijs voor vogels, amfibieën, libellen en waterplanten.
Afspraak: om 9u30 aan het Vijverhuis, Vijverdreef 2, Zillebeke (Org.: WW.West.).

Vogels kijken

Zeebrugge-havengebied. We duimen op deze tocht voor vriesweer, ietwat ijzige wind doch met de zon als gezel. Met de wagen gaan we in de omgeving op zoek naar waterpartijen. Daar kunnen we met wat geluk duizenden overwinterende watervogels observeren. Duiker, Fuut, Smient, Nonnetje, Meerkoet, Wilde eend..., met wat geluk krijgen we ze in het vizier. De lager gelegen stukjes polder zijn dan weer het ideale biotoop voor steltlopers. Voor elk wat wils. Wie weet krijgen we ook groepen ganzen voor onze lens? Carpooling. Laarzen, verrekijker, telescoop, vogelboeken en aangepaste kledij gewenst.
Afspraak: om 14u00 aan café de Drie Zwanen in Dudzele dorp (Org.: NR.Bru.).

Tel de stootvogels

Brugge. Tijdens de wintermaanden verblijven opmerkelijk meer roofvogels in de regio: Buizerd, Sperwer en Torenvalk zijn vrij algemene soorten. Zeldzamer zijn het Smelleken, de Slechtvalk en de Rode wouw.
Afspraak: om 9u00 aan de Dampoort. Einde voorzien om 12u30 (Org.: WW.Br.).

DINSDAG 11 JANUARI
St.- Martens Latem en de Leiestreek

Oudenburg. De seniorenwerkgroep Natuur en Cultuur organiseert maandelijks een uitstap waarin natuur en cultuur gecombineerd worden. Bent u geïnteresseerd, schrijf dan zo snel mogelijk in want de plaatsen zijn beperkt. De uitstappen kosten 500 BEF over te schrijven op rek nr. 979-9265452-17, Eikendreef 12, 8490 Varsenare. Lunchpakket en carpooling.
Afspraak: om 8u30 aan Domein De Hoge Dijken of om 10u00 aan de kerk St.-Martens Latem (Org.: Senacu).

ZATERDAG 15 JANUARI
Internationale Watervogeltellingen

Waregem. Over een groot deel van Vlaanderen worden watervogels geobserveerd en geteld. Een ideale gelegenheid om deze vogels beter te leren herkennen onder leiding van een specialist. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Filiep T'jollyn tel.(056)60 02 17 of met Jean-Marie Van den Meerschaut tel.(056)68 04 58 (Org.: WW.War.).

Wetlandstelling in de Achterhaven

Brugge. Al jaren worden op vaste midmaandelijkse teldagen de overwinterende watervogels in Europees verband geteld. Vandaag uitzonderlijk op zaterdag.
Afspraak: om 9u00 parking De Jaegher, Havenstraat (Org.: WW.Br.).

ZONDAG 16 JANUARI
Roofvogeltelling in de regio Westhoek

Ieper. Op verschillende plaatsen worden in het Westland roofvogels geteld. Een tiental mensen noteren op verschillende locaties alle waarnemingen van roofvogels om een beeld te verkrijgen van het aantal van deze overwinterende vogels (Org.: WW.West.).

Internationale Watervogeltellingen

Waregem. Info: zie 15 januari (Org.: WW.War.).

Winterse strandwandeling
Westende. Lekker induffelen en uitwaaien.
Afspraak: om 10u00 aan het kruispunt Koninklijke Baan met E. Scottisch- en Strandlaan (Org.: Str.Wg. & NR.Mkust).

ZATERDAG 22 JANUARI
Vogels kijken in Uitkerke
Uitkerke. Winterwandeling in de Uitkerkse polders. We gaan de ganzen van dichtbij bekijken. Laarzen en verrekijker zullen van pas komen.
Afspraak: om 14u00 aan de parking Damse Vaart of om 14u30 aan het bezoekerscentrum Groenwaecke (Org.: NR.Dam.).

ZONDAG 23 JANUARI
In de voetsporen van Stijn Streuvels
Ingooigem. Nieuwjaarswandeling in het mooie land van deze Vlaamse schrijver.
Afspraak: om 14u00 aan de kerk. We wandelen tot 17u00 (Org.: WW.Kr.An.).

Op zoek naar roofvogels
Oudenburg. Tijdens de wintermaanden vertoeven heel wat roofvogels in onze polders. We zoeken hen op. Laarzen en verrekijker meebrengen.
Afspraak: om 14u00 aan de Plassendalebrug (Org.: NR.Mkust).

Laag, lager, laagst
Wenduine. Bij laagtij geeft het strand het meeste van zichzelf bloot en daardoor kunnen we er gemakkelijk kennis maken met de voornaamste wieren en dieren. Warme kledij en laarzen zijn noodzakelijk.
Afspraak: om 9u30 aan het tramstation (Org.: NR.DH.).

Over de Franse grens
Duinkerke. De fameuze "jetée" met de vele duikers werd in het verleden al eens bezocht met windkracht 10! Wij doen het opnieuw en hopen op wat minder guur weer om de pleisterende watervogels in het vizier te krijgen. In de namiddag verkennen we de Platier d'Oye.
Afspraak: om 8u00 parking station Brugge (voorkant) (Org.: WW.Br.).

Het Zwin en de baai van Heist
Knokke. We genieten een ganse dag van de natuur rondom ons.
Afspraak: om 8u30 op het marktplein van Ingelmunster (Org.: Buiz.).

DONDERDAG 27 JANUARI
Zonnig Spanje
Brugge. **Diavoorstelling**. Patrick Keirsebilck en Yan Verschueren gaan de Spaanse toer op en laten ons de winter vergeten.
Afspraak: om 20u00 in de chalet Retorica te Sint Michiels (Org.: WW.Br.).

ZONDAG 30 JANUARI
Mossen en korstmossen
Kortrijk. Bekijk de groene tapijten van nabij en je ziet een dicht woud of een kleurrijk tafereel. Het Kennedybos is meer dan een bezoekje waard. Breng wel laarzen mee.
Afspraak: om 9u30 aan de ingang, kruispunt van de Kennedylaan met de Munckendoorn-straat (Org.: NR.Kor.).

Bomen en struiken in het Sterrebos
Rumbeke. Hoe bomen en struiken de winterperiode overbruggen en de lente in zich dragen ontdekken wij op deze wandeling. Laarzen zijn meestal nodig.
Afspraak: om 14u00 aan de parking Sterrebosdreef (Org.: CVN Roes.).

Win water
Koksijde. De Doornpanne is een uniek natuurgebied waar waterwinning door de intercommunale IWVA en natuurontwikkeling een evenwicht proberen te vinden. Een gids vertelt ons over de toekomstplannen en leidt ons rond in een stukje reservaat dat niet vrij toegankelijk is.
Afspraak: om 10u00 aan het bezoekerscentrum, Doornpannelaan 1 (Org.: NR.Oka.).

Nieuwjaarswandeling
Nukerke. Om het nieuwe jaar goed in te zetten, maken we een landschapswandeling in een prachtige omgeving. Het traject is makkelijk toegankelijk voor kinderwagens. Na de wandeling, rond 16u30, hebben we in een gezellig dorpscafé onze traditionele nieuwjaarsdronk.
Afspraak: om 14u00 aan de kerk (Org.: WW.War.).

De Baai in de vroege morgen
Heist. Een excursie met extra aandacht voor meeuwen, steltlopers, strandleeuwerikken en sneeuwgorzen.
Afspraak: om 9u00 aan het station van Brugge of om 9u30 aan de ingang van het reservaat (Org.: WW.Br.).

Snoeien om te groeien
Veldegem. We krijgen zowel de theorie als de praktijk van het snoeien van de druivenstok.
Afspraak: om 9u30, Hoogveld 1 (Org.: Velt Zed.).

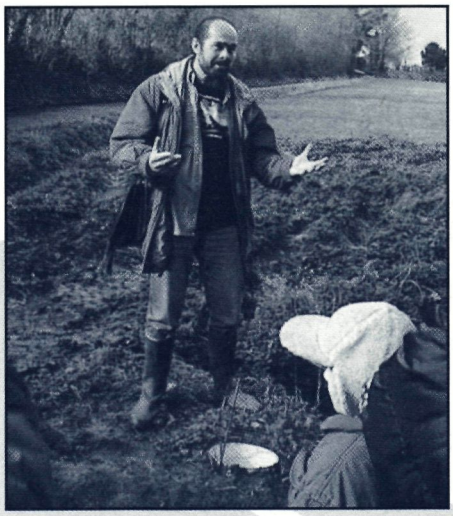

VRIJDAG 4 FEBRUARI
Kraanvogelshow
Brugge. **Diavoorstelling**. Ludo Goossens is een uitstekend natuurfotograaf. Voer voor vogelaars en natuurfreaks.
Afspraak: om 20u00 in het ontmoetingscentrum BBL, Grote Markt. Inkom: 100 BEF. (Org.: WW.Br.).

ZATERDAG 5 FEBRUARI
Vragen staat vrij over torenvalkers
Tielt. Deze avond maken we kennis met de vereniging die het opneemt voor natuur, landschap en milieu in de regio.
Afspraak: om 18u00 in het centrum Sint Paulus achter de GB (Org.: Tor.).

ZONDAG 6 FEBRUARI
De laatste ganzen
Uitkerke. Voor de terugtocht van de ganzen gaan we ze nog even van dichtbij bekijken in de Uitkerkse Polder. Breng een verrekijker mee.
Afspraak: om 9u00 aan het bezoekerscentrum Groenwaecke (borden volgen vanaf de kerk in Uitkerke) (Org.: NR.Bl.).

Over ganzen, zaagbekken en ander gevederte
Oostduinkerke. Een daguitstap naar de Oosterschenge en het Veerse meer.
Afspraak: om 7u45 op parking Sunparks, Kinderlaan, (Org.: WW.Wkust).

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden
Zillebeke. Info: zie 9 januari (Org.: WW.West.).

Vogelkijken over de grens
Schouwen-Duiveland. Een dagtocht naar dit prachtige vogelgebied. Ornithologie of vogelkijken op zijn winters best. Carpooling.
Afspraak: om 7u30 op de parking van het station te Brugge (voorkant) (Org.: WW.Br.).

Vogels in de miserie
Beernem. De eeuwenoude kanaalbermen van de Miseriebocht en het naastliggende zandeiland van 60 ha lokken tal van vogels. De kijkwand aan het westpunt van het eiland biedt extra observeergelegenheid! Wapen jezelf met stevige schoenen en verrekijker.
Afspraak: om 9u00 aan de dam bij het oude kanaal, Smissestraat te Sint-Joris (Org.: NR.Be.).

DINSDAG 8 FEBRUARI
Waar Dender en Schelde elkaar ontmoeten
Oudenburg. Uitstap naar Dendermonde en St. Amands. Info: zie 11 januari (Org.: Senacu).

ZATERDAG 12 FEBRUARI
Ontwakende amfibieën
Torhout. Helpende handen gevraagd om de vangfolies te plaatsen aan Groenhove en in de Bakvoordestraat.
Afspraak: om 8u00 op de parking van het Groenhovebos, Bosdreef (Org.: HMG).

Internationale Watervogeltellingen
Waregem. Info: zie zaterdag 15 januari (Org.: WW.War.).

ZONDAG 13 FEBRUARI

Mossen en korstmossen, een wereld apart

Kortrijk. In de Kleiputten gaan we door onze knieën en bekijken we het mostapijt vanuit een ander perspectief. Een wereld van kleuren en vormen gaat voor ons open.
Afspraak: om 10u00 aan het Natuureducatief Centrum De Steenoven (Org.: NR.Kor.).

Excursie Bourgoyen-Ossemeersen

Gent. Dit groene eiland op 3 km van het Gentse stadscentrum is meer dan de moeite waard om te bezoeken. Met haar 200 ha grootte vormt dit landschap een groene long niet ver van een sterk verstedelijkt gebied. In de winter is het een vogelparadijs voor honderden watervogels en steltlopers. Mede dank zij de inzet van het Gentse stadsbestuur en de actiegroep Bourgoyen Ossemeersen is dit waarschijnlijk het grootste Oost-Vlaamse natuurreservaat in wording. Carpooling.
Afspraak: om 13u30 aan het station van Brugge kant St. Michiels (Org.: NR.Bru.).

Internationale Watervogeltellingen

Waregem. Info: zie zaterdag 15 januari (Org.: WW.War.).

Wetlands-telling in de Achterhaven

Zeebrugge. Info: zie 15 januari (Org.: WW.Br.).

VRIJDAG 18 FEBRUARI

Op zoek naar warmte in een koude maand

Oostkamp. **Diavoorstelling**. Natuurfotograaf en globetrotter Yan Verschueren neemt ons mee doorheen Namibië en Botswana. Met zijn sfeervolle dia's tracht hij een beeld te scheppen van de fascinerende planten- en dierenwereld tussen de 20ste en de 30ste zuiderbreedte graad.
Afspraak: om 20u00 in de Valkaart, Rodenbachstraat (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

ZATERDAG 19 FEBRUARI

Hot spot Zuid-Afrika

Geluwe. **Diavoorstelling**. Piet Comeyne neemt ons mee op een trip door dit prachtige land.
Afspraak: om 20u00 in café Absurd, Ieperstraat 16 (Org.: WW.West.).

Bosuilen in de schemerzone

Harelbeke/Deerlijk. Wie de bosuilen wil horen en hun geluiden wil leren kennen, kan eens deelnemen aan een uilenwandeling. Carpooling.
Afspraak: om 17u00 aan de parking West van het provinciedomein (Org.: N.Gav.).

ZONDAG 20 FEBRUARI

Speuren naar sporen

Damme. We gaan op zoek naar de aanwezigheid van dieren aan de hand van sporen die ze nalaten. We speuren langs de Romboutswerve-Veersevaartdijk. Laarzen en verrekijker meebrengen.
Afspraak: om 14u00 op de Markt (Org.: NR.Dam.).

Schuimen over het strand

Blankenberge. We schuimen het winterstrand af op zoek naar allerlei vondsten. Laarzen en warme kledij zullen ons beschermen tegen de frisse zeebries.
Afspraak: om 9u00 aan het begin van de pier (Org.: NR.Bl.).

Grenzeloos vogelkijken

Schouwen-Duiveland. Dit gebied is in de ogen van de "vogelaar" een klassieker. Verrassingen zijn niet uitgesloten: verschillende soorten duikers of een zeehondje aan de Brouwersdam, de Grote zee-eend, de pestvogels of de massa's ganzen her en der in het vredig landschap. Neem warme excursiekledij, picknick, guldens en warme drank mee, uiteraard ook verrekijker, telescoop en vogelgidsen.
Afspraak: om 6u50 (boot van 8u20), aan het Cultureel Centrum De Schakel te Waregem. Terug rond 18u30 (Org.: WW.War.).

Gezinswandeling in het Bulskampveld

Beernem. Een winterse verkenning door het bos
Afspraak: om 14u30 aan de parking van het Aanwijs (Org.: Tor.).

Blankaart en Broeken

Woumen. Een ganse dag rondzwerven en genieten van alles wat de natuur ons biedt.
Afspraak: om 8u30 op het marktplein van Ingelmunster (Org.: Buiz.).

Snoeien om te groeien

Torhout. Snoeien is een kunst. Hoe fruitbomen het best gesnoeid worden leert ons dhr. E.Pollet.
Afspraak: om 9u30, Koolskampstraat 37 (Org.: Velt Tor.).

Slapende kraaien en wakkere wandelaars

Oostende. Een nocturne waarbij we op zoek gaan naar slaapplaatsen van vogels.
Warme kledij voorzien.
Afspraak: om 20u00 aan het cafetaria Walraeve, Domein prins Karel (Org.: NR. Mkust).

WOENSDAG 23 FEBRUARI

Voorjaarsbloeiers

Oostkamp. **Diavoorstelling**. Bij de eerste zonnestralen verschijnt het speenkruid gevolgd door witte tapijten bosanemonen. Een avond over inheemse voorjaarsbloeiers, de aankondigers van de lente.
Afspraak: om 20u00 in de bovenzaal van CC. de Valkaart, A. Rodenbachlaan 42 (Org.: NR.Oka.).

Boeiend Afrika

Brugge. **Diavoorstelling**. Marcel Pottier neemt ons mee naar natuurparadijzen in Zuid-Afrika: Augrabies, Krugerpark en het Kalahari gemsbokpark.
Afspraak: om 20u00 in zaal Retorica te Sint Michiels (Org.: WW.Br.).

ZATERDAG 26 FEBRARI

Wintersnoei

Aartrijke. Hoog- en laagstam fruitbomen. Ook zij houden van een wintersnit.
Afspraak: om 14u00, Ossebilkstraat 41 (Org.: Velt Zed.).

ZONDAG 27 FEBRUARI

Elk boompje heeft een naampje

Kortrijk. We trekken door het Kennedybos en leren er de bomen herkennen.
Afspraak: om 9u30 aan de ingang (Org.: NR.Kor.).

Natuur zit in de knop

De Haan. We zoeken naar silhouetten, schors en knoppen in het duinbos.
Afspraak: om 14u00 op de hoek Zwarte Kiezel en de Wenduinsesteenweg (tussen De Haan en Wenduine) (Org.: NR.DH.).

Winterse bomen

Torhout. Ook in de winter is de natuur niet dood. Onze gids weet er alles van.
Afspraak: om 10u00 op de parking van domein d'Aertrycke, Zeeweg (Org.: HMG).

Gezwind door het Zwin

Knokke. Vogels observeren in de winterse slikken en schorren. Het kan vriezen en misschien ook sneeuwen. Wij duffelen ons goed in maar wat doen de vogels?
Afspraak: om 13u30 parking voorkant station Brugge of om 14u10 ingang Zwin (Org.: WW.Br.).

ZONDAG 5 MAART

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden

Zillebeke. Info: zie 9 januari (Org.: WW.West.).

Vogels in de miserie

Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

Lente in de Mandelhoek

Ingelmunster. We zoeken de eerste schuchtere sporen van de lente
Afspraak: om 9u30 thv. de Waterstraat (Org.: Buiz.).

ZATERDAG 11 MAART

Kruip uit je schelp

De Haan. Samen met de Strandwerkgroep speuren we het strand af naar allerlei vormen van zeeleven. Niet alleen de levende organismen krijgen aandacht, maar ook de recent afgestorven en fossiele vondsten worden van nabij belicht.
Afspraak: om 10u30 aan het tramstation (Org.: NR.DH & Str.Wg.).

Zijn de eerste weidevogels al terug?

Zandvoorde. De lentekriebels beginnen wanneer de eerste weidevogels in de Zwaanhoek aankomen.Tijd om ze eens op te zoeken. Laarzen en verrekijker zijn aangewezen.
Afspraak: om 14u00 aan café de Leegaard (Org.: NR.Mkust).

ZONDAG 12 MAART

De lente in zicht

Kortrijk. Lentekriebels in het reservaat de Kleiputten. Het geheel (met de stad Kortrijk als eigenaar) werd uitgebouwd tot een Natuureducatief centrum.
Afspraak: om 10u00 aan het NEC De Steenoven, hoek St.-Denijsweg, Schaapsdreef en Kleiputstraat (Org.: NR.Kor.).

Het prille voorjaar

Oudenburg. Lentewandeling in de Hoge Dijken. Misschien zijn zaagbekken, nonnetjes, smienten en ijseenden nog van de partij.
Afspraak: om 13u30 aan de parking van het station te Brugge of om 14u00 aan de ingang van het reservaat (Org.: WW.Br.).

Snoeien om te groeien

Ruddervoorde. Demonstratie van de snoei bij appel en peer op laagstam- en halfstam fruitbomen. Snoeier van dienst is E. Pollet.
Afspraak: om 9u30 in de mooie tuin van de familie Vanbelle-Vansteenkiste, Speienstraat 9 (Org.: Velt Tor.).

DINSDAG 14 MAART

Bij onze noorderburen

Oudenburg. Busuitstap naar Zeeland met als stopplaatsen het Veerse meer, Zierikzee en Neeltje Jans.
Info: zie 11 januari (Org.: Senacu).

ZATERDAG 18 MAART

Gevederde vrienden

Uitkerke. **Spreekbeurt**. Hoe herken ik vogels, hoe observeer ik hen... .
Afspraak: om 20u00 in het bezoekerscentrum Groenwaecke (borden volgen vanaf kerk Uitkerke) (Org.: NR.Bl.).

Internationale Watervogeltellingen

Waregem. Info: zie zaterdag 15 januari (Org.: WW.War.).

ZONDAG 19 MAART

Strandwandeling

Knokke. Met de lente in aantocht wandelen we door de Zwinbosjes
Afspraak: om 14u00 op de Markt in Damme (Org.: NR.Dam.).

Voorjaarstrekkers in de IJzervallei

Lo-Reninge. Uitstap naar de oevers van de IJzer en de broeken van Noordschote.
Afspraak: om 14u00 op de parking van de Hooipiete, Fintele (Org.: WW.Wkust).

De Kleiputten

Rumbeke. In deze sterk geïndustrialiseerde regio vormen de Kleiputten een klein maar waardevol natuurgebied. Dit kleinood wordt dan ook gekoesterd. Laarzen zijn aangewezen.
Afspraak: om 10u00 parking Babillestraat (Org.: CVN Roes.).

Internationale Watervogeltellingen

Waregem. Info: zie zaterdag 15 januari (Org.: WW.War.).

Wetlands-telling in de Achterhaven

Zeebrugge. Info: zie 15 januari (Org.: WW.Br.).

Met de pad op stap

Zedelgem. In de omgeving van het Merkemveld wordt het speuren naar kruipende padden, springende kikkers en sierlijke salamanders. Even prutten in een sloot om een wondere onderwaterwereld te ontdekken is altijd leuk.
Afspraak: om 10u00 parking Scoutsheem Merkemveld, ingang via Leliestraat (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

Wat kriebelt er in de Groenenburgbossen

Zonnebeke. Sinds jaren organiseert de toeristische dienst een aantal geleide wandelingen. Deze worden telkens opgebouwd rond een bepaald thema.
Afspraak: om 14u30 aan het kruispunt Vijfwegen (Org.: Di.To.Zon.).

Is de Zeehond er al?

Nieuwpoort. Zeehonden worden wel al eens waargenomen voor onze kust, maar kunnen ze daar al overleven of is er nog werk aan de winkel? We bezoeken het natuurreservaat 'de IJzermonding' en kijken hoe ver het staat met het plan Zeehond. Laarzen en verrekijker zijn aangewezen.
Afspraak: om10u00 aan de ingang van het reservaat (naast de mariene haven) (Org.: NR.Mkust).

MAANDAG 21 MAART

Houden dieren van onze tuin?

Staden. Een avond diervriendelijk tuinieren in samenwerking met de milieuraad.
Afspraak: om 19u30 in het station (Org.: Velt Stad.).

ZATERDAG 25 MAART

Paddestoelen in de Houtsaegerduinen

De Panne. Wie dacht dat paddestoelen enkel in het najaar voorkwamen moet zeker eens meewandelen. Niets is minder waar!
Afspraak: om 9u00 aan de parking Koksijdeweg thv. de Oosthoek (Org.: PadWHoek).

ZONDAG 26 MAART

Alles wordt groen

Kortrijk. Een frisse lentewandeling in het Kennedybos.
Afspraak: om 9u30 aan de ingang (Org.: NR.Kor.).

Broedvogels kijken

Uitkerke. Wandeling in de Uitkerkse Polder. Om het drukke vogelgedoe van op afstand te bekijken is een verrekijker aangewezen.
Afspraak: om 9u00 aan het bezoekerscentrum Groenwaecke (Org.: NR.Bl.).

Een vroeg in de morgen tocht

Waregem. Nog voor de jetset het veld opkomt voor een partijtje golf, zullen wij een portie vogelzang achter de rug hebben. Vergeet je golfpetje niet.
Afspraak: om 6u30 aan de parking van het Happy Golfterrein in de Bergstraat. Het einde is voorzien omstreeks 8u45 (Org.: WW.War.).

Lentekriebels bij vogels en planten

Damme. Wie heeft zin in een goed gelaarsde polderwandeling in de Romboutswerve en de Veersevaart? Een kennismaking met een weidevogelreservaat en met het historisch erfgoed van het Zwin.
Afspraak: om 14u00 ontmoetingscentrum Huyse De Groote Sterre op de markt (Org.: WW.Br.).

Natuurlijke poppen

Uitkerke. **Tentoonstelling en doenamiddag**. Mie De Vos leert ons poppen maken met natuurlijke materialen.
Afspraak: van 14u00 tot 17u00 in het bezoekerscentrum Groenwaecke (Org.: NR.Bl.).

In levende lijve

Ruiselede. We maken een verkwikkende voorjaarswandeling in de Vorte Bossen.
Afspraak: om 9u00 aan de kerk van Doomkerke (Org.: NR.Oka.).

Het landschap van Rijkevelde

Sint Kruis. Met de lente in het land biedt dit stuk open ruimte altijd stof voor een boeiende wandeling. Afwisseling troef in dit oude veldgebied rond Brugge. Een kasteelpark, loof- en dennenbossen, stuifduinen met een unieke flora en fauna, prachtige oude dreven, nieuwe bosaanplantingen. Trek je wandelschoenen aan en proef met ons de eerste lentewaarnemingen.
Afspraak: om 14u00 aan het kasteel van Rijckevelde (Org.: NR.Bru.).

Vogels kijken in de Verdronken Weiden
Ieper. We wapenen ons met een verrekijker, een telescoop en een vogelgids en leren er vogels kijken in dit verdronken gebied. Carpooling.
Afspraak: om 7u00 op de West parking van het provinciedomein de Gavers in Harelbeke (Org.: N.Gav.).

ZONDAG 2 APRIL
Natuurlijke poppen
Uitkerke. **Tentoonstelling en doenamiddag**. Poppen maken met natuurlijke materialen.
Afspraak: van 14u00 tot 17u00 in het bezoekerscentrum Groenwaecke (borden volgen vanaf kerk Uitkerke) (Org.: NR.Bl.).

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden
Zillebeke. Info: zie 9 januari (Org.: WW.West.).

Baltsen in de Blankaart en Stuivekenskerke
Woumen. Een dagtocht met als ingrediënten voor deze weidevogelexcursie: Baardmannetjes, Rietzangers, Karekieten, baltsende Bruine kiekendieven en Grutto's. Carpooling.
Afspraak: om 9u00 ingang parking station Brugge (Org.: WW.Br.).

Vogels in de miserie
Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

ZATERDAG 8 APRIL
Duinen en schelpen in het Schipgat
Koksijde. Deze wandeling leidt ons naar de Schipgatduinen. De nabijheid van de zee zorgde er voor een specifieke plantengroei, die men wat verder landinwaarts niet meer aantreft.
Afspraak: om 9u30 aan Zeedijk/Zouavenplein (Org.: Di.To.Ko.).

Hoog op een duin
Koksijde. De Doornpanne en de Hoge Blekker, samen ruim 200 ha groot, vormen het derde grootste duinmassief van onze kust. De Doornpanne is vrij toegankelijk op de wandelpaden. Wandeling van 4 km.
Afspraak: om 14u30 aan Hotel La Péniche (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 9 APRIL
Kriebelwandeling
Kortrijk. Lente in de Kleiputten.
Afspraak: op 10u00 aan het Natuureducatief Centrum de Steenoven (Org.: NR.Kor.).

Vogels rond Le Platier d'Oye
Noord-Frankrijk. **Daguitstap**. In de voormiddag bezoeken we het natuurreservaat Le Platier d'Oye. In de namiddag staat het Forêt de Tournehem op het menu.
Afspraak: om 8u00 voor het station van Adinkerke (Org.: WW.Wkust).

De rijkdom van de Vorte Bossen
Ruiselede. We maken een halve dagtocht. Laarzen en verrekijker zijn aanbevolen. Carpooling.
Afspraak: om 13u00 op de parking West van het provinciedomein de Gavers in Harelbeke (Org.: N.Gav.).

Mandelhoek
Ingelmunster. Een wandeling met alle charmes van de lente.
Afspraak: om 9u30 thv. de Waterstraat (Org.: Buiz.).

MAANDAG 10 EN DINSDAG 11 APRIL
Bij onze zuiderburen
Oudenburg. Keuze uit 1 of 2 dagen. Bezoek aan de Baie de Somme en St. Valery en de Marquenterre.
Info: zie 11 januari (Org.: Senacu).

ZATERDAG 15 APRIL
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 8 april (Org.: Di.To.Ko.).

Doornpanne
Koksijde. Info: zie 8 april (Org.: Di.To.Ko.).

Ruilen van zaden en planten
Roeselare. Allen die planten en zaden wensen te ruilen, kunnen terecht op deze ruilbeurs. Deze beurs loopt in samenwerking met de Volkstuinen. Inkom is gratis.
Afspraak: van 9u00 tot 11u00 in Ten Elsberge, Mandellaan (Org.: Velt Roes.).

ZONDAG 16 APRIL
De Braakman in laagland
Zeeuws-Vlaanderen. Een ideaal moment voor de observatie van doortrekkende roofvogels en zangvogels. Vluchtpatronen, zang en balts zijn de themapunten van deze dagtocht. Carpooling.
Afspraak: om 8u30 ingang parking station Brugge (Org.: WW.Br.).

Planten leren kennen
Vijvekapelle. Samen ontdekken wij een minder bekend stukje van West-Vlaanderen. Bij ons leer je de inheemse flora herkennen. Laarzen en flora meebrengen.
Afspraak: om 8u25 aan de kerk (Org.: Flo.Wer.).

Plantenruilbeurs
Uitkerke. Iedereen is welkom om stekjes, zaden, planten... te ruilen.
Afspraak: om 14u00 in het bezoekerscentrum Groenwaecke (Org.: NR.Bl.).

DAG VAN DE AARDE
Moeder Aarde, doorploegd, omgewoeld, bezoedeld, ontworteld... blijft taai incasseren. Overal ter wereld gaan sensibiliserende activiteiten door en symboliseert deze dag de bezorgdheid om de planeet AARDE. De Bond Beter Leefmilieu coördineert de activiteiten in Vlaanderen.
Het thema van dit jaar is "HET PLATTELAND". In onze provincie zijn volgende wandelingen in waardevolle plattelandsgebieden gepland:

Vogelrijk polderland
Uitkerke. Landschapswandeling met bezoek aan de Uitkerkse Polder.
Afspraak: om 9u00 aan het bezoekerscentrum Groenwaecke (Org.: NR.Bl.).

Het land van Booitshoeke
Booitshoeke. Een uitgebreide polderwandeltocht.
Afspraak: om 14u00 voor de kerk (Org.: WW.Wkust).

Fietsen op het platteland
De Haan. Het polderlandschap vertoont hier op vele plaatsen nog het karakteristieke microreliëf dat het gevolg is van de ontstaansgeschiedenis van de polders. Het gebied staat dan ook op het gewestplan terecht aangeduid als landschappelijk waardevol agrarisch gebied.
Afspraak: om 14u00 aan het tramstation (Org.: NR.DH.).

Hoe plat is het land
Kortemark. We bezoeken het nieuwe natuurgebied aan de voet van de Ruidenberg.
Afspraak: om 14u00 aan het kerkje van Edewalle, tussen Koekelare en Kortemark (Org.: HMG).

Abdijkriebels
Damme. Moeder Aarde in een lentekleed nabij de mooie abdij van Male.
Afspraak: om 14u00 aan de poort van de abdij van Male (Org.: NR.Dam.).

Heuvels in het platteland
Wijtschate. Een wandeling in een golvend landschap.
Afspraak: om 13u30 aan de kerk Heuvelland (Org.: WW.West.).

Brakke monniken
Lissewege. Na de indijking van onze polders speelden de monniken van Ter Doest een belangrijke rol bij de ontginning van de zilte schorren. Het lekken van het brakke Boudewijnkanaal zorgt vandaag nog voor vergelijkbare zoute toestanden. Een paradijs voor menig zoutliefhebber onder de steltlopers zoals de Tureluur en Grutto. Met telescopen halen we de paringsdans binnen het gezichtsveld van ieder wandelaar. Vier Jaar beheer maken van Ter Doest een natuur- en landschapspareltje.
Afspraak: om 14u00 aan de kerk (Org.: NR.Bru.).

De eerste zwaluwen
Ruddervoorde. Langs landelijke wegen, doorheen akkers, weiden en bossen verkennen we een minder gekend landschap. We maken tijd en ruimte om in de bermen naar voorjaarsbloeiers te speuren en hopen dat de eerste zwaluwen op het appèl zullen zijn. Na regenweer zijn laarzen aanbevolen.
Afspraak: om 14u00 aan de Sporthal, Sportstraat (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

Hagen en heggen
Staden. Onze speciale aandacht gaat uit naar lijnvormen in het boerenlandschap.
Afspraak: om 9u30 aan het station (Org.: Velt Stad.).

DINSDAG 18 APRIL
Hoe is de vangst vandaag?
Middelkerke. Kruiers laten ons meegenieten van hun vangst. Zo maken we kennis met organismen die zelden op het strand te zien zijn.
Afspraak: om 10u00 aan de Calidris, Koninklijke baan op de grens met Westende. (Org.: NR.Mkust).

ZATERDAG 22 APRIL
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 8 april (Org.: Di.To.Ko.).

Doornpanne
Koksijde. Info: zie 8 april (Org.: Di.To.Ko.).

Vroeg uit de veren
Oostende. Het bosje van Oostende heeft heel wat te bieden. Nachtegalen, Zwartkoppen en vleermuizen zullen we zeker ontmoeten.
Afspraak: om 6u00 aan de nieuwe watertoren (Org.: NR.Mkust).

Van duinen en paddestoelen gesproken
Oostduinkerke. Afspraak: om 9u00 aan de parking van het bezoekerscentrum aan natuurreservaat De Doornpanne, Doornpannestraat (Org.: PadWHoek).

ZONDAG 23 APRIL
Leven tussen zandkorrels
Zeebrugge. Stilstaan bij onze stappen in het zand, is stilstaan bij het leven onder onze voeten. Een apart verhaal over rijkdommen op het strand.
Afspraak: om 14u00 aan het toeristisch infokantoor (kruispunt Zeedijk en St. Thomas Morusstraat) (Org.: NR.Bru.).

Vlaamse Ardennendag
Ingelmunster. De Vlaamse Ardennen, warm aanbevolen.
Afspraak: om 8u00 op het marktplein (Org.: Buiz.).

WOENSDAG 26 APRIL
Op zoek naar schatten in de wegbermen
Ingelmunster. We maken kennis met alles wat groeit en bloeit op de wegbermen.
Afspraak: om 20u00 in de GBS school (Org.: Buiz.).

ZATERDAG 29 APRIL
Goedemorgen Bulskampveld
Beernem. Onze jaarlijkse afspraak met andere vroege vogels. Gezellig ontbijten na de wandeling kan door 125 BEF over te schrijven op het rek. 473-8081201-92 van Daniël Boens, Keibergstraat 95 met vermelding van naam.
Afspraak: om 5u00 op de parking van het provinciedomein (Org.: HMG.).

ZONDAG 30 APRIL
Vlaamse Ardennendag
Harelbeke/Deerlijk. We laten ons deze keer verwennen door de blauwe tapijten van boshyacinten. Carpooling.
Afspraak: om 8u00 op de parking West van het provinciedomein de Gavers (Org.: N.Gav.).

Tiegempark en Bassegembos in volle bloei
Tiegem. Traditionele wandeling omtrent voorjaarsbloeiers.
Afspraak: om 14u00 op de gemeentelijke parking aan taverne 't Fonteintje in de Kapellestraat. Einde om 17u00 (Org.: WW.Kr.An.).

Vogels terug uit het Zuiden
Kortrijk. Het Kennedybos is een geschikte locatie om de teruggekeerde vogels waar te nemen.
Afspraak: om 9u30 aan de ingang (Org.: NR.Kor.).

Lente in het land van Uilenspiegel
Damme. We besteden speciale aandacht aan weidevogels, eenden en aan de eerste zangvogels die reeds terug zijn in hun broedbiotoop. Laarzen en verrekijker gewenst.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Fietsen langs een kanaal
Oostkamp. Met de tweewieler verkennen we de berm van het kanaal Brugge - Gent. Wie weet, misschien vangen we een glimp op van de Ijsvogel. We stoppen voor een drankje in een sfeervol cafeetje te Knesselare. Kortom, het wordt een leuke zondag!
Afspraak: om 14u30 aan het oorlogsmonument te Moerbrugge, Patersonstraat 121 (Org.: NR.Oka.).

Ploeteren door moerassen
Harchies. De Borinage met zijn verlaten terrils en landschappen herbergt een uniek natuurgebied met rietkragen, waterplassen en oude kanalen. Plantenfanaten en vogelfreaks komen aan hun trekken. Carpooling.
Afspraak: om 8u00 ingang parking station Brugge (Org.: WW.Br.).

Heide op zijn Westvlaams
Wingene. Een verfrissende voorjaarswandeling in de Gulke Putten.
Afspraak: om 11u30 aan café Ponderosa, Predikherenstraat 80 (Org.: NR.GP.).

Adellijke stinze in het park
Loppem. Het gemeentepark van Caloen is in Vlaanderen befaamd om zijn voorjaarsbloeiers. In deze periode van het jaar zijn voor menig plantenliefhebber de adellijke trekjes van de stinzeplanten in het kasteelpark het bewonderen waard.
Afspraak: om 14u00 parking Sporthal aan het park (Org.: NG.Oka.+ NR.-NG.Zed.).

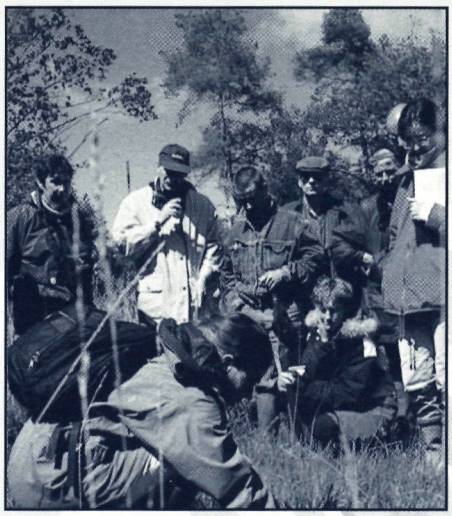

MAANDAG 1 MEI
Goedemorgen West-Vlaanderen
In de stilte van de duisternis vangen we de geluiden op van het ontwakende bos. Warme kledij en bij regenweer zijn laarzen aanbevolen.

De Panne. **Ochtendstemming met zangvogels**
Afspraak: om 5u30 aan het Natuureducatief centrum de Nachtegaal, Olmendreef (Org.: WW.Wkust).
Zillebeke. **De Gasthuisbossen en omgeving.** Mogelijkheid tot ontbijt in restaurant Palingbeek, Palingbeekstraat 1.
Afspraak: om 5u00 aan de grote parking van de Palingbeek (Org.: WW.West.).
Beernem. **Bulskampveld**. We beluisteren het ontwaken van het gevederd volkje: Nachtegaal, Gekraagde roodstaart, Bonte vliegenvanger, Zwartkop, Tuinfluiter en noem maar op. Ze bieden ons een gratis ochtendconcert aan. Een heerlijk ontbijt staat klaar voor wie vóór 25 april 200 BEF overschrijft op rek. 380-0077237-96 van NR Beernem met vermelding: naam en ontbijt.
Afspraak: om 4u45 parking Aanwijs (Org.: NR.Be + NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).
Knokke-Heist. Traditionele vroegmorgenexcursie **in de Zwinbosjes.**
Afspraak: om 5u00 aan de ingang van het reservaat (Org.: Het Zwin).
Middelkerke. **Vroegmorgen 'vogelfietstocht' met ontbijt**
Afsrpaak: om 5u30 aan de kerk (Org.: NR.Mkust).

ZONDAG 7 MEI
Blind date vroeg in de morgen
Wie fluit er het eerste deuntje? Wie verdedigt het best zijn territorium? Raken wij even vroeg uit de veren als de vogels?
Warme kledij en bij regenweer zijn laarzen aanbevolen.
Dit zalig moment van stil ochtendgloren en intens concert kan op de volgende zeven plaatsen.

Rumbeke. **Sterrebos en Kleiputten**. Afspraak: om 5u00 hoek Vijfwegen (Org.: CVN Roes.).
Beveren-Leie. **De Zavelput**. Afspraak: om 5u30 aan het Basisschooltje, Grote Heirweg (Org.: WW.War.).
Dudzele. **De achterhaven**. Afspraak: om 5u00 ingang parking station Brugge (Org.: WW.Br.).
Wildenburg. In de mooie **Vagevuurbossen** genieten we van de eerste vogelzang.
Afspraak: om 5u00 aan het kerkje (Org.: Tor.).
Zonnebeke. **Doelbos**. Wandeling met ontbijt.
Afspraak: om 5u30 aan de parking (Org.: Di.To.Zo.).
Kortrijk. **Het Sterrebos en de Kleiputten.** Nadien gezellig samen ontbijten.
Info: Velt secretariaat tel.(051)22 22 85. (Org.: Velt Roes.).
Bredene. **De Paelsteenpanne**. Wandeling gevolgd door ontbijt.
Afspraak: om 6u00 aan de tramhalte renbaan 'Hippodroom' (Org.: NR.Mkust).

Over klei, putten en rum
Rumbeke. Een reservaatswandeling in de Kleiputten.
Afspraak: 13u00 aan de parking Babillestraat. Einde rond 18u00 (Org.: CVN Roes.).

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden
Zillebeke. Info: zie 9 januari (Org.: WW.West.).

Vogels in de miserie
Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

Lente in de eblijn
Koksijde. Een frisse zeebries waait de winterzorgen weg.
Afspraak: om 10u00 strand einde Scottlaan tegenover boothotel La Peniche (Org.: Str.Wg.).

Wandelen in Harchies
Harchies. Een ganse dag genieten van de lente in het land.
Afspraak: om 8u00 op het marktplein te Ingelmunster (Org.: Buiz.).

Tweemaal gezellig biomarkten
Torhout. Aankopen en ruilen van biologisch geteelde plantjes, groenten, kruiden...
Afspraak: op de kinderboerderij (Org.: Velt Tor.).
Veldegem. Plantenverkoop, natuurwinkels, boekenstanden, groenten en fruit met bio-garantie...
Afspraak: vanaf 13u00 in het domein Hoogveld, Ruddervoordestraat (Org.: Velt Zed.).

DINSDAG 9 MEI.
Beloeil en Paradiso.
Oudenburg. **Busuitstap**
Info: zie 11 januari (Org.: Senacu).

VRIJDAG 12 MEI
De groene linten langs Vlaamse wegen
Ingelmunster. Wegbermen zijn de verkeersaders van plant en dier. Bij goed beheerde wegbermen (jaarlijks maaien en het maaisel afvoeren) wordt de bodem verarmd. Ruigtekruiden krijgen hierdoor minder kansen om zich te ontwikkelen en maken plaats voor een bonte berm.
Afspraak: om 14u00 aan het spoorwegdomein, centrumbrug (Org.: Buiz.).

ZONDAG 14 MEI
Vogelgeluiden
Kortrijk. We zetten onze ogen en oren open en laten ons verrassen door de vele vogelgeluiden.
Afspraak: om 10u00 aan het Natuureducatief Centrum de Steenoven van het natuurgebied de Kleiputten (Org.: NR.Kor.).

De Mandelhoek
Ingelmunster. Twee natuurverenigingen kozen dit gebied uit om op deze lentezondag de natuur te ontdekken.
Afspraak: om 9u30 aan de ingang van het reservaat thv. de Waterstraat (Org.: CVN Roes.+ Buiz.).

De Oude Stadswallen
Damme. Een wandeling in een reservaat heeft altijd zowel cultuur- als natuuraspecten in petto. In de zeventiende eeuw is Damme immers omgebouwd tot een vestingstad in zevenstervorm.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Bloemenpracht
Oostkamp. De Leiemeersen raken stilaan gekend door hun uitzonderlijke bloemenpracht. Ook een ideaal jaargetijde om de kikkers op hun best te zien. Misschien zien we ook al een beginnend resultaat van het voltooide natuurontwikkelingsproject.
Afspraak: om 10u00 aan het oorlogsmonument te Moerbrugge, Patersonstraat 121 (Org.: NR.Oka.).

Planten leren kennen
Stalhille. Info: zie 16 april.
Afspraak: om 8u25 aan de kerk (Org.: Flo.Wer.).

Adellijke trekjes in park De Maere
Wijnendale. Een kasteelpark heeft altijd wel een apart verhaal. Het kasteel, het bootshuisje, oude bizarre bomen, een vijver, graspartijen, een doorkijk.... Deze elementen samen vormen een geheel waar het leuk vertoeven is en er altijd wat te beleven valt. Deze wandeling zal heel zeker enkele adellijke trekjes van het park prijs geven. Tot dan!
Afspraak: om 14u00 aan de parking van het kasteel d'Aertrijke (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

Vroegmorgenstonde
Harelbeke/Deerlijk. Vroeg uit de veren om een frisse neus te halen en daarna te genieten van een heerlijk ontbijt.
Afspraak: om 5u00 aan de parking West van het provinciedomein de Gavers (Org.: N.Gav.).

ZATERDAG 20 MEI
De Toontuinen
Appeltern. Een **busreis** naar onze noorderburen (Org.: Velt Roes.).

ZONDAG 21 MEI
Dagtocht in de Scheldemeersen
Ieper. We laarzen en sporen ons door het winterbed van de Scheldestroom.
Afspraak: om 8u00 aan het station (Org.: WW.West.).

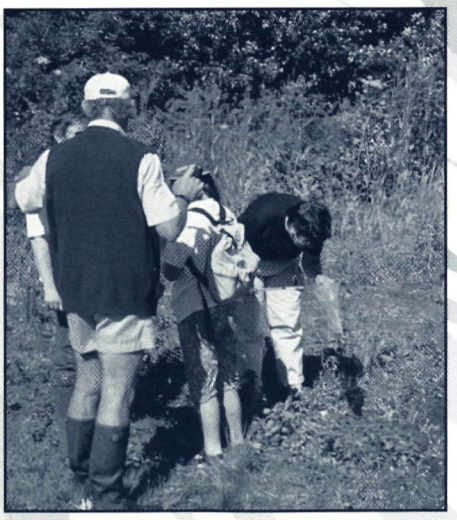

Vroegmorgentocht op de Oude Spoorwegberm
Waregem. We beluisteren vogelzang. Daarna wordt een ontbijt aangeboden in het Kapelhuis te Zulte tegen de democratische prijs van 200 BEF.
Afspraak: om 5u00 op de parking aan de achterkant van het ziekenhuis (Org.: WW.War.).

Lentegezwam in Hannecart
Oostduinkerke. Het Hannecart-bos (eigendom van Aminal) is niet vrij toegankelijk. Paddestoelen verraden op deze tocht het geheim van dit kwetsbare gebied.
Afspraak: om 14u00 aan de Zeelaan (langs het Hannecart-bos) (Org.: PadWHoek).

OPEN NATUURDAGEN
Een initiatief van Natuurreservaten vzw om de deuren van hun reservaten wijd open te zetten. Natuur op zijn best kan je vinden in een van de volgende blikvangers.

De Haan. **Amfibieën in de Zandpanne**. De conservator zal groot en klein boeien bij een rondleiding in dit unieke reservaat. Rond de duinpoelen zullen kikkers, salamanders en heel wat waterinsecten bekeken kunnen worden.
Afspraak. om 14u00 op de hoek Zwarte Kiezel en de Wenduinsesteenweg (Org.: NR.DH.).
Damme. **De Oude Stadswallen**. De uit de 17de eeuwse stadsgrachten gevormde drijftillen, rietvelden en moerasbossen herbergen nu voor de polderstreek, zeldzame planten. Het Blaasjeskruid, de Pluimzegge en de Moerasvaren vinden hier nog een vaste stek. De rust van het moerasgebied vormt voor tal van vogels een uitstekend broed- en doortrekgebied. Waterral, Dodaars, Zomertaling en Ransuil zijn regelmatig te gast. Een drankje, een hapje, een rustig moment en kinderanimatie zijn van de partij.
Afspraak: doorlopend gans de dag (Org.: NR.Bru. NR.Dam. NR.Oka.).
Kruiskerke. **Jubileumwandeling in de Vorte Bossen**. Geleide wandelingen en nog veel meer...Info bij Frank Debeil, tel.(051)40 41 26 (Org.: Tor.).
Blankenberge. **Orchideeëntocht**. We speuren in het duinenreservaat de Fonteintjes naar orchideeën. Laarzen zijn aangewezen.
Afspraak: om 9u00 op de parking van het speelplein de Nordic (langs de koninklijke kustweg Blankenberge-Zeebrugge) (Org.: NR.Bl.).

ZONDAG 28 MEI
Vroegmorgenwandeling in de Palingbeek
Roeselare. Vroeg uit de veren en genieten van de natuur.
Afspraak: om 4u00 aan Roularta Meiboomlaan of om 4u30 aan parking Palingbeek (Org.: CVN Roes.).

Dicht bij huis
Veurne. Laat ons eens rondwandelen in het Stadspark.
Afspraak: om 15u00 aan de Toeristische Dienst op de Grote Markt (Org.: Di.To.Veu.).

De zevensterwandeling
Damme. We nemen een kijkje in het gebied dat we steunden met de opbrengst van onze folkavond.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: HMG).

Op stap in de Damvallei

Gent. Een leerrijke uitstap voor iedereen. Carpooling.
Afspraak: om 14u00 op de parking West van het provinciedomein de Gavers in Harelbeke (Org.: N.Gav.).

OPEN NATUURDAGEN

Een initiatief van Natuurreservaten vzw om de deuren van hun reservaten wijd open te zetten. Natuur op zijn best kan je vinden in een van de volgende blikvangers.

Uitkerke. **Feest in de Uitkerkse Polder**. Dit jubileum wordt luister bijgezet met een viering en een receptie voor de genodigden tijdens de voormiddag.
In de namiddag staan huifkarrentochten, natuurwandelingen en doorlopende animatie op het programma.
Afspraak: om 14u00 in het bezoekerscentrum Groenwaecke (bordjes volgen vanaf de kerk van Uitkerke) (Org.: NR.Bl.).
De Haan. **Kijkuit**. Heel wat zangvogels weten dit oudste duinreservaat van Natuurreservaten te appreciëren.
Afspraak: om 14u00 op de parking van het Zeepreventorium ter hoogte van de slagboom (Koninklijke Baan te De Haan) (Org.: NR.DH.).
Kortrijk. **Planten op hun mooist**. Plantenrijkdom in het Kennedybos.
Info: zie 30 januari (Org.: NR.Kor.).
Damme. **De rijke heemtuin Ryckevelde**. Een bezoek aan een heemtuin loont altijd de moeite omdat er op een relatief kleine oppervlakte zeer veel kan worden waargenomen. Laarzen zijn aanbevolen.
Afspraak: om 14u00 aan het kasteel (Org.: NR.Dam.).
Loppem. **Kruiden in het Sijzen**. De in het zand getrokken dreven verraden een bijzondere botanische rijkdom in dit landschap. Het lappendeken van kleinere perceeltjes, geprangd tussen abdij en priorie, vormen er een apart wandeldecor.
Afspraak: om 14u00 aan parking abdij van Zevenkerke te Sint Andries (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

ZATERDAG 3 JUNI
Leven als god in Frankrijk

Loppem. Een **daguitstap** naar enkele natuurgebieden in het noorden van Frankrijk. Carpooling.
Afspraak: om 8u00 aan de kerk van Loppem (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

ZONDAG 4 JUNI
Orchideeëntocht

Blankenberge. Op zoek naar orchideeën in het duinenreservaat de Fonteintjes. Laarzen aangewezen.
Afspraak: om 9u00 op de parking van het speelplein de Nordic (langs de Koninklijke kustweg Blankenberge-Zeebrugge) (Org.: NR.Bl.).

Orchideeën in de buurt

Oostkamp/Beernem. Met de bus gaan we richting Kortrijk. De bermen van het kanaal Kortrijk-Bossuyt bestaan uit een kalkrijke helling met kwelwater. Hier werden 12 verschillende soorten orchideeën geteld. Daarna gaan we een bezoekje brengen aan de Gavers. Misschien gaan we ook nog wat nieuws oprakelen bij een natuurontwikkelingsproject in de buurt.
Afspraak: aan de Valkaart in Oostkamp en aan de carpoolparking te Beernem. Uur van vertrek en aankomst worden later nog bepaald (Org.: NR.Be. NR.Oka.).

Vogels in de miserie

Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

Kruidentocht in de Palingbeek

Zillebeke. We kijken naar alles wat groeit en bloeit.
Afspraak: om 14u30 aan de parking van het provinciedomein (Org.: Velt Stad.).

Het land van Schelde en Durme

Torhout. **Busexcursie**. Wie mee wil schrijft 500 Bef. over op het rek. 473-8009391-62 van Daniël Boens, Keibergstraat 95 met vermelding van naam.
Afspraak: om 7u00 aan de parking bij het zwembad (Org.: HMG.).

VRIJDAG 9 JUNI
Avondwandeling in de Bergelenput

Gullegem. Een avondlijke wandeling heeft steeds een eigen sfeer en nodigt uit tot natuurexploratie.
Afspraak: om 19u00 aan het station van Ieper (Org.: WW.West.).

ZATERDAG 10 JUNI
Wat leeft en bloeit

Zeebrugge. We verkennen vandaag de voorhaven.
Afspraak: om13u00 kerk Stella Maris, Sint-Christianastraat (Org.: Str.Wg.).

Paddestoelen leren kennen

De Panne. Met veel geduld leren wij hoe we paddestoelen op naam kunnen brengen.
Afspraak: om 9u00 aan het Vlaams bezoekerscentrum 'de Nachtegaal', Olmendreef 2 (Org.: PadWhoek).

ZONDAG 11 JUNI
Folklore en geneeskracht in de Kleiputten.

Kortrijk. Onze voorouders kenden reeds de krachten van de (on)kruiden en gebruikten deze als kruid of geneesmiddel. Heel wat gebruiken zijn nog terug te vinden in de folklore.
Info: zie 9 januari (Org.: NR.Kor.).

De Mandelhoek

Ingelmunster. Hoe ziet de Mandelhoek in de zomer eruit?

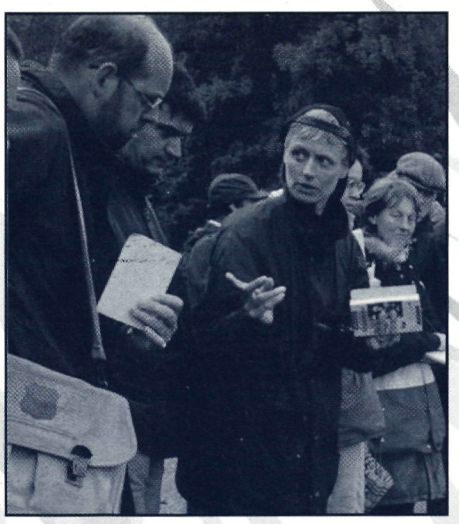

Afspraak: om 9u30 aan de ingang van het reservaat (Org.: CVN Roes.+ Buiz.).

De Oude Stadswallen

Damme. Een reservaat als de Stadswallen beheren kost meestal wel wat moeite. In de winter gaan vooral vrijwilligers aan de slag om te knotten en riet of ruigten te maaien. In de zomer laten we het beheer over aan echte ezels en enkele Galloway-koeien. Deze medebeheerders zijn ware publiekstrekkers. Maar ook het knuppelpad, de loopbrug door het moerasbos en de kijkhut zijn leuke trekpleisters voor de bezoekers.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Planten leren kennen

Westkerke. Info: zie 16 april.
Afspraak: om 8u25 aan de kerk (Org.: Flo.Wer.).

DINSDAG 13 JUNI
Sant in eigen land

Oudenburg. Eerst wandelen langs de Grote Keignaert en de Zoute kreken om daarna gezellig te keuvelen bij een feestmaal.
Info: zie 11 januari (Org.: Senacu).

ZATERDAG 17 JUNI
Avondwandeling over de grens

Groede. Gierzwaluwen observeren op hun nest! Bij mooi weer brengen we ook nog een bezoek aan de boomkikkers in Retranchement.
Afspraak: om19u30 ingang parking station Brugge (Org.: WW.Br.).

Nocturneactiviteit

Zedelgem. Tussen de illegale weekendverblijfjes in het Merkemveld sluipen we naar nachtvlinders, uilen en vleermuizen.
Afspraak: om 21u00 aan parking Scoutsheem Merkemveld, ingang via Leliestraat (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

Strand- en duinen

Koksijde. Afwisselend een tocht door de Doornpanne en het Schipgat.
Afspraak: om 9u30, voor het Doornpannewandelpad hoek Zeelaan / Panoramalaan en voor het Schipgatwandelpad hoek Zeedijk/Zouavenplein (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 18 JUNI
De Kuifeend en de Kalmthoutse Heide

Blankenberge. Bustrip naar bijzondere Vlaamse landschappen
Afspraak: vooraf inschrijven is verplicht. Info en inschrijving bij Rosa Dekempe tel.(050)41 78 77.

Wat ruist er door het struikgewas

Roeselare. Een spoorwegberm is altijd een speurtocht waard. Je vindt er planten en dieren die je nergens anders aantreft.
Afspraak: om 14u00 einde Meiboomlaan (Kleine Weg) (Org.: CVN Roes.).

Heuvelland

Brugge. Het Heuvelland nodigt uit tot wandelen. We

gaan op ontdekkingstocht door dit West-Vlaamse regionaal landschap. Tijdens onze zoektocht plukken we een vleug ontstaansgeschiedenis, natuur en cultuur. We laten ons verrassen door de merkwaardige flora en fauna. Carpooling.
Afspraak: om 8u30 aan het station van Brugge (kant St. Michiels) (Org.: NR.Bru.).

De laatste orchideeën
Wingene. Tijdens deze zomerse wandeling vinden we de laatste bloeiende orchideeën in de Gulke Putten.
Afspraak: om 14u30 aan café Ponderosa, Predikherenstraat 80 (Org.: NR.GP.).

Parels voor de mensen.
Middelkerke. De Warandeduinen.
Afspraak: aan de witte watertoren (Org.: NR.Mkust).

ZATERDAG 24 JUNI
Fladderen op D'Heye
De Haan. Tussen de Galloway-runderen zal de conservator van dit middeloud duingebied ons laten kennis maken met een veelzijdige vlinderwereld. De lijst van waargenomen dagvlinders en dagactieve nachtvlinders is immers vrij indrukwekkend: Blauwtje, Bruinblauwtje, Koevinkje, Bruin- en Bont zandoogje, St.Jacobsvlinder...
Afspraak: om 14u00 aan de ingang Danckaertstraat VMW (gemeentegrens De Haan-Bredene) (Org.: NR.DH. + NR. Mkust).

Laat in de avond
Harelbeke/Deerlijk. Op deze eindeloze zomeravonden genieten we volop van de heerlijkheden van de natuur.
Afspraak: om 21u00 op de parking West van het provinciedomein de Gavers (Org.: N.Gav.).

Strand- en duinenwandeling
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

Paddestoelen in het Galgebos
Ieper. Ook in de zomer is er voor paddestoelen heel wat voedsel voorradig.
Afspraak: om 9u00 aan de parking van de Gasthuisstraat thv. de Vuile Seulehoek te Elverdinge (Org.: PadWhoek).

ZONDAG 25 JUNI
Einde schooljaar wandeling
Anzegem. Zoals elk jaar wandelen de Vichtse scholen het schooljaar uit. Dit jaar doen we de prachtige omgeving van het kasteelpark Hemsrode aan in Anzegem.
Afspraak: om 14u00 op de parking van de Delhaize Anzegem. Einde rond 16u00 (Org.: WW.Kr.An.).

De overvloed nadert
Kortrijk. Zomerovervloed in het Kennedybos.
Info: zie 30 januari (Org.: NR.Kor.).

Zomerzoet in de klei
Rumbeke. Wandeling in de kleiputten. De zomer kondigt zich aan in al zijn pracht.
Afspraak: om 10u00 aan de parking Babillestraat (Org.: CVN Roes.)

Fietstocht in eigen streek
Torhout. Voor de elfde editie van onze fietstocht zoeken we het niet te ver. We blijven in onze eigen mooie streek.
Afspraak: om 10u00 op de parking bij het zwembad (Org.: HMG).

Zandstuiven, picknicken en wegwezen
Zedelgem. Fietstocht van 45 tot 50 km over stofferige wegen in de omgeving van de groene as Tillegembos en Vloethemveld.
Afspraak: om 10u00 op de parking van het provinciedomein Tillegembos, kant Torhoutsesteenweg te St. Michiels – Picknick niet vergeten (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.).

VRIJDAG 30 JUNI
Avondstonde
Ieper. Vandaag wandelen we bij valavond langs het Hoornwerk en de Verdronken Weiden.
Afspraak: om 19u00 aan het jeugdstadion Leopold III-laan (Org.: WW.West.).

ZATERDAG 1 JULI
Strand en duinen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. De Doornpanne en de Hoge Blekker, samen ruim 200 ha groot, vormen het derde grootste duinmassief van onze kust. De Doornpanne is vrij toegankelijk op de wandelpaden. Wandeling van 4 km.
Afspraak: om14u30 aan hotel La Péniche (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 2 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Info: zie 11 juni.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Watervogels tellen in de Verdronken Weiden
Zillebeke. Info: zie 9 januari (Org.: WW.West.).

Vogels in de miserie
Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

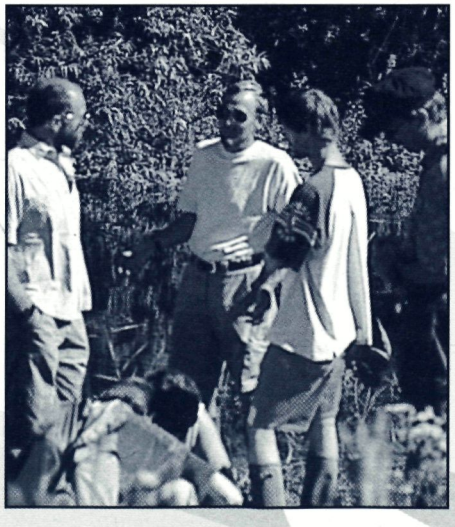

Fluwelen fladderaars
Ingelmunster. De vroege zomer is een ideale tijd om vlinders te zien en te leren kennen.
Afspraak: om 10u00 aan het spoorwegdomein (Org.: Buiz.).

Sint-Janskruidwandeling.
Ledegem. Oude spoorwegbermen zijn een geliefkoosde stek voor kruiden. Gidsen onthullen de geneeskundige werking van de meest voorkomende kruiden.
Afspraak: om 14u00 aan de parking van de feestzaal 'Cycloon', Sint – Pietersstraat (Org.: Kol.).

MAANDAG 3 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Natuurreservaten VZW zet al enkele jaren een "Zomercampagne Kuststreek" op. Daarbij worden wekelijks een aantal interessante reservaten aan de kust bezocht. Voor Damme gebeurt dit telkens op maandagmorgen. Laarzen en verrekijker kunnen nuttig zijn. Leden en kandidaat leden kunnen gratis deelnemen. Andere deelnemers betalen 50 Bef./pers of 100 Bef./gezin.
Afspraak: telkens om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

WOENSDAG 5 JULI
Rustige wegen
Ichtegem. Voor de thuisblijvers wordt er wekelijks een rustige avondwandeling georganiseerd. Telkens wordt een nieuw stukje van onze regio verkend.
Afspraak: om 20u00 aan het station (Org.: Ruid.).

VRIJDAG 7 JULI
Ransuilen en glimwormen
Tiegem. Bij deze avondwandeling doen we het Sint-Arnolduspark en het Bassegembos aan. Bij normale weersomstandigheden krijgen we zeker glimwormen en diverse soorten vleermuizen te zien. Ook de bedelroep van de ransuiljongen staat op het programma.
Afspraak: om 21u00 op de parking bij 't Fonteintje in de Kapellestraat. Einde omstreeks middernacht (Org.: WW.Kr.An.).

ZATERDAG 8 JULI
Nachtvlinders van dichterbij bekeken
Zillebeke. Met speciale lampen proberen we zoveel mogelijk nachtvlinders aan te trekken. We benoemen hen en zoeken uit welke soorten in welke hoeveelheden hier nog voorkomen. Een unieke kans om soorten te zien, waar je anders maar weinig kans toe krijgt.
Afspraak: om 9u00 aan het restaurant van het provinciedomein de Palingbeek (Org.: WW.West.).

Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 9 JULI
Met je vleugels van papier
Kortrijk. Vlinders krijgen het steeds moeilijker door het verdwijnen van geschikte biotopen. Hoe het in de Kleiputten wordt aanpakt om geschikte leefplaatsen voor vlinders te behouden, zien we op deze wandeling. Info: zie 9 januari (Org.: NR.Kor.).

Gezinswandeling in de Baliekouter
Dentergem. Met het ganse gezin maken we een stevige zomerwandeling.
Afspraak: om 14u00 aan de hoeve Baliekouter, Ommeganckstraat te Wakken (Org.: Tor.).

Mooie tuinen
Hooglede. Een opentuindag in samenwerking met de Volkstuinen Hooglede.
Afspraak: om 14u00 in de Delaeystraat (Org.: Velt Stad.).

De Mandelhoek
Ingelmunster. Een zomerwandeling die deugd zal doen.
Afspraak: om 9u30 thv. de Waterstraat (Org.: Buiz.).

MAANDAG 10 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne Info: zie 3 juli
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Leugenboombos
Koekelare. Telkens een ander, misschien onbekender stukje West-Vlaanderen.
Afspraak: om 20u00 aan de site Lange Max, Clevenstraat (Org.: N.Ruid.).

VRIJDAG 14 JULI
Thuisblijvers wandelen 's avonds
Torhout. Wie niet op reis is kan met ons de eigen streek verkennen.
Afspraak: om 19u00 aan de kerk van Moerbrugge. Wie wil carpoolen komt om 18u30 naar de parking bij het zwembad (Org.: HMG).

Avondwandeling in het Westhoekreservaat
De Panne. We trekken nachtelijke schoenen aan en verkennen een buitengewoon reservaat.
Afspraak: om 19u00 aan het station te Ieper (Org.: WW.West.).

ZATERDAG 15 JULI
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 16 JULI
De baai van Heist
Heist. We maken een uitstap naar het nieuwe reservaat. De bedoeling is het ontstaan en de evolutie van dit reservaat te bestuderen evenals de flora en de fauna van de omgeving.
Afspraak: om 13u30 op parking Sunparks, Kinderlaan, Oostduinkerke (Org.: WW.Wkust).

Planten leren kennen
Zarren. Info: zie 16 april.
Afspraak: om 8u25 aan de kerk (Org.: Flo.Wer.).

MAANDAG 17 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

DINSDAG 18 JULI.
Een schapenweide zonder schapen.
Oostende. Afspraak om 10u00 parking Carpetland nabij het vliegveld (Org.: NR.Mkust).

Nieuw natuurreservaat
Kortemark. We maken een gloednieuwe avondwandeling.
Afspraak: om 20u00 aan de kerk van Edewalle, deelgemeente Kortemark (Org.: Ruid.).

ZATERDAG 22 JULI
Beheerswerken
Assebroek. Gemene weiden (Org.: NR.Bru.).
Info: zie rubriek Beheerswerken.

Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

MAANDAG 24 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Warandebos en vijver
Ichtegem. Een mooie avondwandeling op een zomerse avond.
Afspraak: om 20u00 aan de vijverwijk, Moerdijkstraat, feestzaal de Vrede (Org.: Ruid.).

ZATERDAG 29 JULI
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

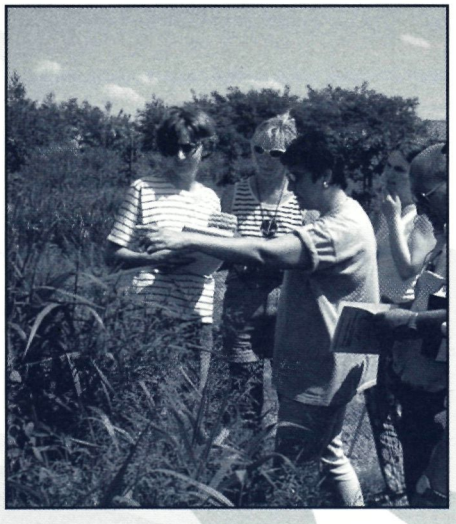

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 30 JULI
Fietsen langs de Oostendse Vaart
Brugge. Deze fietstocht brengt ons naar een aantal mooie hoekjes langs de Oostendse Vaart. Speien, Meetkerkse Moeren, Kwetshage zijn een greep uit de gebieden waar nog mooie natuurwaarden te bewonderen zijn. Zorg voor een veilige fiets en je verrekijker.
Afspraak: om 14u00 aan de Scheepsdalebrug Brugge Sint Pieters (Org.: NR.Bru.).

MAANDAG 31 JULI
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

De Zwaanhoek
Oudenburg. Een wandeling met oog voor het landschap en hier en daar een stop bij een plant.
Afspraak: om 20u00 aan het Wielewaal reservaat (Org.:.Ruid.).

ZATERDAG 5 AUGUSTUS
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di. To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 6 AUGUSTUS
Vogels in de miserie
Beernem. Info: zie 6 februari (Org.: NR.Be.).

MAANDAG 7 AUGUSTUS
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Een wandeling op het platteland
Diksmuide. Een rustige midzomerwandeling voor thuisblijvers.
Afspraak: om 20u00 aan het restaurant De Meerlaan, Steenstraat (Org.: Ruid.).

ZATERDAG 12 AUGUSTUS
Van schilder tot schilder
Van Damme naar Oostkerke. Twee landschapsschilders stellen in dit weekend hun atelier open voor bezoekers. Herman De Vaere doet dit in de Juliaan Opdendrinkstraat 1 in Damme . Werner Demuynck ontvangt in de St-Kwintensstraat 13 in Oostkerke. Zij nodigen de wandelaars uit kennis te maken met hun schilderijen die meestal geïnspireerd zijn op de indrukwekkende landschappen en de verborgen hoekjes van Damme en de Zwinstreek. In elk van de ateliers kan een brochure bekomen worden die de aandacht trekt op een aantal interessante waarnemingen op de wandeling van Damme naar Oostkerke.
Afspraak: doorlopend van 9u00 tot 12u00 en van 13u30 tot 17u00 in de opgegeven ateliers (Org.: NR.Dam.).

Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 13 AUGUSTUS
Van schilder tot schilder
Van Damme naar Oostkerke. Info: zie 12 augustus (Org.: NR.Dam.).

Nachtvlinders bewonderen
Zillebeke. Info: zie 8 juli (Org.: WW.West.).

Zomerzoet voor thuisblijvers
Kortrijk. Zomerschoonheid in de Kleiputten.
Info: zie 9 januari (Org.: NR.Kor.).

De Mandelhoek
Ingelmunster. Hoogzomerwandeling in een verkwikkende omgeving.
Afspraak: om 9u30 thv. de Waterstraat (Org.: Buiz.).

MAANDAG 14 AUGUSTUS
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Zomeren in de avond
Bekegem. Langs rustige wegen en mooie plekjes, een aanrader voor thuisblijvers.
Afspraak: om 19u00 aan de kerk (Org.: Ruid.).

ZATERDAG 19 AUGUSTUS
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 20 AUGUSTUS
Met het stalen ros langs de Zwinroute
Ieper. Lekker uitwaaien en genieten van de mooie Zwinroute. Vooraf inschrijven voor fietsvervoer.
Afspraak: om 9u30 aan het station te Ieper (Org.: WW.West.).

Planten leren kennen
Meulebeke. Info: zie 16 april.
Afspraak: om 8u25 aan het containerpark Meulebeke, hoek Randweg en Bosterhoutstraat (Org.: Flo.Wer.).

Met de fiets en picknickplunje
Vichte. Een fietsdagtocht naar Avelgem met op de middag een groene picknick.
Afspraak: om 10u00 aan de Stringe te Vichte (Org.: WW.Kr.An.).

Hoogtevrees op de Schobbejakshoogte
St. Kruis. 10 000 tot 70 000 jaar geleden vormden zich aan de rand van de Vlaamse vallei zogenaamde landduinen. Deze zandgronden zijn van nature extreem voedselarm. Oorspronkelijk waren ze bebost. Door landbouwactiviteiten en erosie verdween de dunne humuslaag en in de plaats kwam schrale, heideachtige begroeiing. Met het plan Heivlinder wenst men de heide in stand te houden.
Afspraak: om 14u00 aan de ingang van het reservaat (einde van de Lorreinendreef) (Org.: NR.Bru.).

MAANDAG 21 AUGUSTUS
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Laten zomeren
Koekelare. s'Avonds langs rustige wegen rondkuieren met vooral aandacht voor het landschap.
Afspraak: om 19u00 aan de parking van het bos, Litterveldstraat (Org.: Ruid.).

ZATERDAG 26 AUGUSTUS
Duinen en schelpen
Koksijde. Info: zie 17 juni (Org.: Di.To.Ko.).

De Doornpanne
Koksijde. Info: zie 1 juli (Org.: Di.To.Ko.).

ZONDAG 27 AUGUSTUS
Fietsen in Moerkerke
Moerkerke. We fietsen van Moerkerke tot De Hoorn.
Afspraak: om 14u00 aan de kerk (Org.: NR.Dam.).

Allemaal beestjes
Kortrijk. Het kriebelt in het Kennedybos.
Info: zie 30 januari (Org.: NR.Kor.).

MAANDAG 28 AUGUSTUS
De Oude Stadswallen
Damme. Zomercampagne. Info: zie 3 juli.
Afspraak: om 10u00 op de markt (Org.: NR.Dam.).

Een zomeravond in de Swal
Koekelare. Deze avond wandelen we in De Swal en omgeving. Traditioneel worden de zomerwandelingen afgesloten met een barbecue in de Klyteput. Je moet wel vooraf inschrijven bij E.Cafmeyer, tel.(051)58 06 19.
Afspraak: om 18u00 aan de Klyteput (Org.: Ruid.).

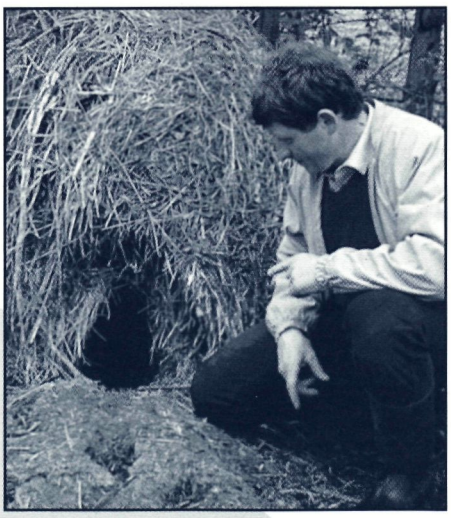

PROVINCIEDOMEINEN

Iedere 3de zondag van de maand, telkens om 10u00, onder leiding van een natuurgids in het domein van uw keuze:
Lippensgoed-Bulskampveld – Beernem
afspraak: parking cafetaria
Tillegembos – Sint-Michiels Brugge
afspraak: parking Witte Molenstraat
Sterrebos – Rumbeke-Roeselare
afspraak: ingang kasteel
De Gavers – Deerlijk-Harelbeke
afspraak: parking Oost
't Veld – Ardooie
afspraak: ingang parking
d'Aertrycke – Torhout
afspraak: parking Zeeweg

VASTE ACTIVITEITEN

Speelplan Brugge
Gedurende de zomervakantie bieden wij, in samenwerking met VZW Speelplan, die in Brugge de speelpleinwerking organiseert, gevarieerde boerderijnamiddagen (brood bakken, boerderijwerk, tuinwerk, crea-atelier en kooknamiddagen). Deze worden gedurende 8 weken telkens op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 14u00 tot 17u00 georganiseerd. De doelgroep van de activiteiten zijn de kinderen van 6 tot 12 jaar. Inschrijven op tel.(050)33 66 00 van Speelplan Brugge,'s Gravenstraat 44, 8000 Brugge. De kostprijs bedraagt 100 BEF per namiddag. Alle activiteiten gaan door op de Stedelijke Kinderboerderij "De Zeven Torentjes", Canadaring 41, Assebroek, tel.(050)35 40 43.

Het Zwin en de Vlindertuin
Knokke-Heist. Het Zwin was in de Middeleeuwen de poort van Europa. Nu is het een uniek natuurreservaat, het belangrijkste schorren- en slikkengebied.
Op korte afstand van het Zwin vind je de Vlindertuin die evenzeer een bezoek waard is. Honderden exotische vlinders fladderen hier van bloem tot bloem tussen tropische planten.
Het Zwin gaat open om 9u00 en sluit om 19u00 van Pasen tot september, om 17u00 van oktober tot Pasen. Gesloten op woensdag van november tot einde maart. Geleide wandelingen elke zondag om 10u00 aan de ingang. Ook op donderdag van Pasen tot september. Groepen gans het jaar mits schriftelijke aanvraag. Laarzen zijn noodzakelijk.
De Vlindertuin is open vanaf de Paasvakantie tot en met het eerste weekend van oktober, en dit elke dag van 10u00 tot 17u30. Geleide wandelingen kunnen eveneens op aanvraag.
Zowel in het Zwin als in de Vlindertuin kan men zijn lunchpakket nuttigen. Het Zwin en de Vlindertuin zijn toegankelijk voor minder-validen, tel.(050)60 70 86.

Het Vogelopvangcentrum in Bulskampveld

Beernem. Het Opvangcentrum te Beernem vangt zieke en gewonde in het wild levende dieren op en verzorgt ze tot ze opnieuw in de natuur kunnen vrijgelaten worden. Het VOC te Beernem stelt zijn deuren open voor groepen en klassen die graag eens een kijkje komen nemen achter de schermen. Van 9u00 tot 16u30 kan je ons in de week steeds bereiken op tel.(050)79 09 59 of per fax.(050)79 05 72. Dieren verzorgen kost echter geld en daarom wordt een kleine vergoeding gevraagd. Per gids betaal je 1000 BEF, een gids leidt max. 25 mensen rond. Voor klassen geldt een ander tarief, leerlingen betalen 50 BEF en krijgen dan ook werkblaadjes mee naar school.
VOC, Bulskampveld 8, 8730 Beernem. Het VOC is een samenwerkingsverband tussen Vogelbescherming Vlaanderen VZW en De Torenvalk VZW met de steun van de provincie West-Vlaanderen.

Doornpannewandelingen

Koksijde. Wandeltochten in het natuurgebied de Doornpanne. **Iedere 1ste zaterdag van de maand om 14u00: 8 jan.– 5 feb.– 4 ma.– 1 apr.– 6 mei– 3 jun. In juli en augustus iedere donderdag om 14 uur.** Alle activiteiten zijn gratis. Groepen en scholen kunnen gratis een gidsbeurt in het natuurgebied De Doornpanne aanvragen. Ook een gratis bezoek aan het bedrijf behoort tot de mogelijkheden. De gids is iedere dag ter beschikking (niet op zon- en feestdagen). Info: IWVA Doornpanne 1, 8670 Koksijde tel.(058)52 15 55; fax.(058)52 16 04; e-mail: water@iwva.be).

Op toer in Cabour

Adinkerke. **De Cabourduinen** zijn de oudste duinen aan de Vlaamse kust. Ze zijn minstens 5000 jaar oud. Gedurende de Eerste Wereldoorlog werd door het Belgisch leger een waterwinning gestart in het duingebied van Cabour. In 1914 werd de IWVA opgericht. De nieuwe maatschappij nam de waterwinning van Cabour over van het Belgisch leger. De waterwinning werd geleidelijk uitgebouwd en gemoderniseerd. Nu bevindt er zich in de Cabourduinen een **museum**, dat de historiek van de IWVA weergeeft. Geleide bezoeken, **elke woensdagnamiddag van de schoolvakanties**.
Afspraak: om 14u00 start voor bezoek aan het museum, gevolgd door een natuurwandeling in de Cabourduinen. Om 15u00 start voor een bezoek aan het museum alleen. Info: IWVA, Doornpanne 1, 8670 Koksijde tel.(058)52 16 04 (Org.: IWVA).

Natuurgebied De Gavers

Harelbeke. Het provinciedomein de Gavers is een zeer belangrijke pleisterplaats voor vogels. Meer dan 250 vogelsoorten werden al waargenomen. De kolonie Blauwe reigers is enig in de regio. Midden in het reservaat staat een observatiehut die altijd vrij toegankelijk is. Deze kijkhut is bereikbaar via parking Zuid (BLOSO). **Elke eerste zondag van de maand** organiseert de natuurwerkgroep de Gavers een geleide wandeling rond een bepaald thema.
Afspraak: telkens om 9u00 aan het provinciedomein parking Zuid (Org.: N.Gav.).

Natuurreservaat De Blankaart

Woumen. De Blankaart, een parel in de IJzervallei. Langs de rechteroever van de IJzer, tussen Oost-Vleteren en Diksmuide liggen de IJzerbroeken. Dit zijn laaggelegen weiden en hooilanden die het winterbed van de IJzer vormen. Centraal en op het laagste punt ligt de Blankaart, een vogel- en plantenparadijs. De Blankaart is een natuurreservaat met internationale uitstraling. Wandelen o.l.v. een gids kan **elke eerste zondag van de maand om 10u30 en om 14u30. In juli en augustus elke zondag om 10u30 en om 14u30.** Afspraak aan het kasteel De Blankaart, Iepersesteenweg 56, baan Diksmuide-Ieper. Geleide wandelingen kunnen ook op afspraak. Info: tel.(051)54 52 44 (Org.: NR.IJz.+ CVN-gidsen)

Helleketelbos

Poperinge. Het natuurleerpad in het Hellleketelbos is een geleide wandeling van ongeveer 5 km. Via genummerde borden kan je er een natuureducatieve wandeling maken, eventueel met boskoffer.
Info: Milieudienst Poperinge, Wally Dequidt, tel.(057)33 40 81 binnenpost 246 (Org.: Stadsbestuur Poperinge).

Natuurgebied Bergelenput

Gullegem. De Bergelenput is een oude zandwinnigput met waterplas, die belangrijk is voor heel wat vogels. Dit gemeentelijk domein van 15 ha heeft nog heel wat potenties voor de toekomst. De provincie kocht reeds 30 ha voor het realiseren van een provinciedomein. **Elke eerste zondag van de maand** is er een geleide wandeling.
Afspraak: telkens om 9u30 aan het Natuureducatief Centrum De Rand, Bergelenput, bewegwijzerd vanaf afrit Gullegem (Org.: NR.Wev.).

Beleef de Westhoek met Iseranthus en vzw De Boot

Diksmuide. Iseranthus en De Boot organiseren dynamische dagtochten met vooral oog voor natuur en landschap zonder aan de culturele aspecten voorbij te gaan. Stappend, fietsend, peddelend onder begeleiding van een natuurgids is de beste manier om de mooiste hoekjes en kantjes van de IJzerstreek te leren kenen en vooral te beleven! Er bestaat een aanbod aan geplande tochten, er zijn dagtochten op aanvraag, er worden specifieke arrangementen aangeboden en er kunnen aangepaste daguitstappen voor scholen en plattelandsklassen worden georganiseerd.
Info: Wim Packet, IJzerdijk 11, 8600 Nieuwkapelle-Diksmuide, tel.(058)28 94 20.

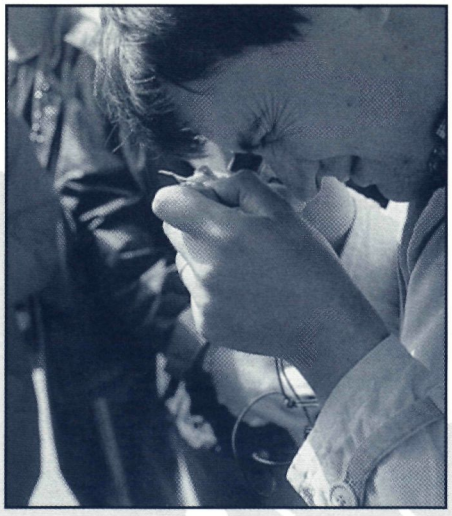

Op stap in de natuur rond Brugge

De Brugse groendienst staat in voor de begeleiding van natuur- en landschapswandelingen in de Brugse omgeving, zijnde Tudor, de Brugse Vestingen, de Assebroekse Meersen, Strand en Duin te Zeebrugge, de Moeren van Meetkerke en Ganzenexcursie. Deze wandelingen zijn op afspraak, u dient zich daarvoor te wenden tot de Stedelijke Groendienst, Buiten de Smedenpoort 2 te 8000 Brugge, tel.(050)31 98 03. Voor Brugse scholen is de begeleiding en het gebruik van werkbladen kosteloos, niet-Brugse scholen betalen 150 BEF per 5 leerlingen, andere groepen 1000 BEF per gids. Enkel op werkdagen.

PADDENOVERZETACTIES

"**Zet de pad over het pad!**". Tijdens het voorjaar riskeren padden hun wrattenvel als zij zich op liefdespad begeven. Ook salamanders en kikkers haasten zich bij zachtere avonden naar hun liefdespoel of sloot. Voor vele van de weerloze amfibieën is hun liefdesverhaal soms fataal. Wie wil meewerken aan één van de acties neemt contact op met de organiserende verenigingen.
Oostkamp. Wilgenbroeklaan, overzetactie (Org.: NG.Oka.+ NG.-NR.Zed.+ Stek.).
Oostkamp. Legeweg, raapactie (Org.: NG.Oka.+ Stek.).
Ruddervoorde. Terluchtestraat, raapactie (Org.: NG.-NR.Zed.).
Loppem. Diepstraat, raapactie (Org.: NG.-NR.Zed.).
Torhout. Groenhove, overzetactie (Org.: HMG).

BEHEERSWERKEN

Kruiskerke. **De Vorte Bossen**. Op **za.15/01,12/02 en 11/03** vinden er beheerswerken plaats in de Vorte Bossen. Tijdens deze werkdagen wordt er aan bosbeheer gedaan. Info: Kris Vandekerckhove, tel.(09)245 61 72.
Afspraak: om 8u30 aan het station van Tielt of om 9u00 aan het reservaat (Org.: Tor.).
Sankt Vith. **Herresbach**. In samenwerking met Réserve Naturelle en Duitstalige natuurvrienden een beheersweekend op **za. 8/04 en zo 9/04**. Info en inschrijvingen bij Rik Dewulf tel.(050)38 41 13 (Org.: NR.Bl.).
Uitkerke. **Uitkerkse Polder**. Beheersweekend in de Uitkerkse Polder in het kader van samenwerking tussen Vlaamse, Waalse en Duitstalige natuurvrienden van Natuurreservaten VZW en Réserve Naturelle op **za. 15/07 en zo. 16/07**. Info en inschrijvingen bij Rik Dewulf tel.(050)38 41 13 (Org.: NR.Bl.).
Assebroek. **Ghemene weede en Kleyne Assebrouckmeersch**. Sinds 1983 wordt er in de Gemene Weiden een klein perceel beheerd als hooiland. Wij steken de handen uit de mouwen en bouwen verder aan dit stukje mooie natuur. Deze activiteit gebeurt in samenwerking met de Heemkundige Kring Arsbroek.
Afspraak: werkdag op **za. 18/03** om 9u00 aan de kerk van Ver-Assebroek. Wees stipt op tijd want de percelen zijn moeilijk te vinden. De werkzaamheden duren tot 12u00. Voor een drankje en een hapje wordt gezorgd. Breng mee: werkkledij, werkhandschoenen en aangepast schoeisel. Info: Roland Dufoort tel.(050)35 01 62 (Org.: NR.Bru.).

Geluwe. **De Molenhoek**. We werken om de Molenhoek te bewaren.
Afspraak: werkdagen op **za. 22/01 en za 8/07** telkens om 13u30 aan de Molenhoek te Geluwe. Info: Luc Depoorter tel.(056)31 39 39 (Org.: WW.West.).
Waregem. **De Oude Spoorwegberm**. Langsheen de oude spoorwegberm is een nieuwe sloot gegraven. Tegelijkertijd werd het wandelpad verbreed en beter toegankelijk gemaakt. Dankzij deze werken is er een mooie schuine berm ontstaan die reeds na het eerste jaar wemelt van diverse typische planten. De stad zal de berm maaien. Van ons wordt verwacht dat we alles hooien. Met vele handen is die klus zo geklaard.
Afspraak: werkdagen op **zo. 13/02 en zo. 2/07** telkens om 7u30 aan het Koestraatje op de spoorwegberm (Org.: WW.War.).
Ledegem. **De Oude Spoorwegberm**. Elke **tweede** en **vierde zaterdag** van de maand werkvoormiddag. **Beheersweek van maandag 3/07 tot 8/07** wordt er naar jaarlijkse gewoonte gewerkt.
Afspraak: telkens om 9u00 aan de bergplaats van de natuurwerkgroep, Stationsplein (Org.: Kol.).
Waregem. **De Zavelput**. In dit Stedelijk natuurreservaat worden een aantal schuine bermen gemaaid en gehooid. Het maaien en daarna het afvoeren heeft als doel een verschraling van de grond te beogen, zodat bloemrijke onkruiden en planten de overhand krijgen. Alleen is dat onbegonnen werk. Samen met jullie is de klus op één dag geklaard. Drank wordt u gratis aangeboden.
Afspraak: werkdag op z**o. 20/08** om 7u30 aan het reservaat (Org.: WW.War.).
Damme. **De Oude Stadswallen**. Voor de mensen die voor het eerst komen nog even vermelden dat er gewerkt wordt van 9u00 tot 12u00 en van 13u00 tot 17u00 naar eigen mogelijkheden. Laarzen of stevige schoenen zijn aangewezen, werkhandschoenen kunnen handig zijn. Werkdagen op **za. 8/01 - 5/02 – 4/03 – 01/ 04 – 02/07.**
Info bij Rudy Deplae tel.(050)37 50 73 (Org.: NR.Dam.).
Harelbeke. **De Gavers**. We verzamelen drie maal in het vroege voorjaar om te werken in het domein de Gavers. Ons trefpunt is de observatiehut De Fuut. Deze kijkhut is bereikbaar via parking Zuid.
Afspraak: om 8u00 op de volgende **za.15/01, 19/02 en 18/03** (Org.: N.Gav.).
Beernem. **De Miseriebocht**. Graag uw helpende hand voor het afvoeren van het maaisel. Info: bij Filip Jonckheere, conservator, tel.(050)82 51 89 en bij Gabriël Wieme tel.(050)78 94 85 (Org.: NR.Be.).
Kortrijk. **De Kleiputten**. We steken er telkens de handen uit de mouwen van 9u00 tot 12u00. Info: bij Jan Desmet tel.(056)22 49 33 (Org.: NR.Kor.).
Ingelmunster. **De Mandelhoek**. In de winter worden de wilgen geknot, in de zomer wordt er gemaaid. Info: bij Jacqui Stragier, conservator tel.(051)30 47 31 en bij Hendrik Debeuf tel.(051)31 21 62.
Afspraak: werkdagen op **za. 19/01 en 18/03** telkens om 8u30 aan de ingang van het reservaat, Waterstraat (Org.: WW.Man.&De Buizerd).
Ingelmunster. **Het spoorwegdomein**. We steken de handen uit de mouwen en werken aan de uitbouw van dit mooie domein.
Afspraak: werkdagen op **zo. 30/01 en 27/02** aan de centrumbrug te Ingelmunster (Org.: Buiz.).
Damme. **Romboutswerve**. Info Roland Vannieuwenhuyse tel. (050)82 64 72
Woumen. Sluit aan bij het interventieteam "**De Blankaart**"!
Sommige beheerswerken kunnen enkel uitgevoerd worden als het weer het toelaat. Bij harde vorst kan riet gemaaid worden op plaatsen die anders niet toegankelijk zijn. Precies dan hebben we extra handen nodig. Deze rietwerkdagen kunnen we niet lang op voorhand plannen. Wie zich geroepen voelt om bij vriesweer zich in het zweet te werken, mag zijn naam opgeven op de Blankaart. Als het ijs dik genoeg is, bellen we je op en rukken uit!
Info: De Blankaart, Iepersesteenweg 56 tel.(051)54 52 44 (Org.: NR.IJz.).

CURSUSSEN

***Velt – cursus**

De siertuin.

Les 1: Vormgeving van de tuin
Les 2: De beplanting
Les 3: Kleine bomen en struiken
Les 4: Strooisel en kruidlaag
Afspraak: de lessen gaan door op 16 en 30 januari en op 13 en 20 februari van 9u00 tot 11u00 in Ten Elsberge, Mandellaan, Roeselare.
De kostprijs bedraagt voor leden: 300 BEF voor de reeks of 100 BEF per les. Voor niet-leden: 500 BEF voor de reeks of 150 BEF per les (Org.: VELT Roes.).

Lekkere mannen

Zedelgem. Een cursus biologisch koken voor mannen. De lessen gaan door op vrijdag 24 en 31 maart. Vooraf inschrijven is noodzakelijk. Prijs per les bedraagt 250 BEF Info: bij Marc Stael, tel.(050)27 61 84.
Afspraak: in de keuken van de Groene Meersen (Org.: VELT Zed.).

Amfibieën, wespen en bijen, onderwaterleven

Ingelmunster. Drie korte cursussen laten u kennismaken met deze diersoorten.
Amfibieën: theorie op vrijdag 4 en 11 februari om 19u30 in de gemeentelijke basisschool gevolgd door een praktijkles op zondag 5 maart om 10u00 aan de Mandelhoek.
Wespen en bijen: theorie op vrijdag 9 en 16 juni om 19u30 in de gemeentelijke basisschool en de praktijk op zondag 18 juni om 10u00 aan de Mandelhoek.
Onderwaterleven: theorie op vrijdag 25 augustus om 19u30 in de gemeentelijke basisschool. De theorie wordt omgezet in de praktijk op zondag 27 augustus om 10u00 aan het spoorwegdomein centrumburg. (Org.: Buiz.).

***CVN – cursussen**

Het Centrum Voor Natuur- en milieueducatie is een erkende instelling voor volksontwikkeling met volwassenen. De voornaamste taak is het inrichten van cursussen over natuur en milieu. Hiervoor zorgen een landelijk team, één CVN medewerker.
Door middel van cursussen, wandelingen en beleidsondersteuning wil het CVN een breder draagvlak creëren voor milieuzorg en natuurbehoud.
Ons cursusaanbod voor dit voorjaar is het volgende maar er kunnen ook cursussen op aanvraag georganiseerd worden.

Cursus NATUUR-IN-ZICHT

Een groene basiscursus voor iedereen die de eerste stappen zet in de natuur en voor wie de natuur samen met anderen wil leren beleven.
Van de deelnemers wordt geen enkele voorkennis vereist. Tijdens een tiental activiteiten maakt men kennis met planten, dieren, ecologie en landschappen. Natuurkennis en –beleving vullen elkaar aan tijdens binnenactiviteiten en excursies in de nabije omgeving. De kostprijs bedraagt 1900 BEF.
Deze cursussen Natuur-in-Zicht worden georganiseerd in:

Oostende
i.s.m. Horizon Educatief vzw en Natuurreservaten vzw afdeling Middenkust
Oostende: Duin en Zee, Fortstraat 128, 8400 Oostende
Binnenlessen: dinsdagavond 21 maart, 28 maart, 25 april, 16 mei en 30 mei (20u – 22u30)
Excursies: zaterdagvoormiddag 2 april, 6 mei, 13 mei, 20 mei en 3 juni (9u – 12u)
Info Wim Haghebaert tel.(059)32 21 83 of CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10.

Diksmuide
i.s.m. Natuurreservaten vzw afdeling IJzervallei
Woumen: De Blankaart, Iepersesteenweg 58, 8600 Woumen
Zaterdagvoormiddag vanaf 26 maart tot 25 juni (9u–12u)
Info: De Blankaart tel.(051)54 52 44 of CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10

Ieper
i.s.m. Regionaal Landschap West-Vlaamse Heuvels en de groendienst Ieper
Donderdagvoormiddag vanaf 23 maart tot 8 juni. (9u-12u)
Info: Leen Demarez tel.(057)21 72 89 of CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10

Cursus Natuurgids

Voor wie inzicht wil verwerven in de natuur en dit inzicht door wil geven aan anderen.
De cursus omvat een dertigtal bijeenkomsten, waarvan zowat de helft excursies, gespreid over één jaar. Wie deelneemt en een opdracht volbrengt kan bovendien het attest natuurgids behalen. Van de deelnemers wordt een minimale voorkennis verwacht. De kostprijs van deze cursussen bedraagt 5900 BEF.

Damme
i.s.m. Natuurreservaten vzw afdeling Damme en de Toeristische dienst Damme
Sijsele; Centrum De Rosthune, Stationstraat 13, Sijsele
Zaterdagvoormiddag vanaf 5 februari 9u-12u15 (tot eind januari 2001)
Info Guido De Laender tel(050)35 19 43 of CVN West-Vlaanderen tel(050)33 35 10
Waregem
i.s.m. De Wielewaal vzw afdeling Waregem
Plaats nog te bepalen
Zaterdagvoormiddag vanaf 26 februari 9u-12u15 (tot eind februari 2001)
Info CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10

Cursus Kijk op Natuur

Kortrijk
organisatie Natuurreservaten vzw afdeling Kortrijk
Kortrijk: Natuur Educatief Centrum "De Steenoven", op de hoek van de Sint Denijsweg en de Schaapsdreef, nabij het natuurgebied "De Kleiputten 't Hoge"
15 activiteiten
Zaterdagvoormiddag vanaf 11 maart tot 4 november (9u-12u)
Info Frank Vandendriessche tel.(056)22 71 39
Kostprijs 1800 BEF.

Korte cursussen

Geologie van de Maritieme polders door Prof. C. Baeteman.
organisatie Natuurreservaten vzw afdeling Blankenberge
Blankenberge: Bezoekerscentrum "Groenwaecke", Uitkerke Polders, Kuiperscheeweg Uitkerke
3 activiteiten op zaterdagnamiddag 22 januari, 5 februari en 19 februari (14u-17u)
Info Rosa Dekempe tel.(050)41 78 77
Kostprijs 600 BEF leden NR. – 700 BEF niet leden NR.
Grassen
organisatie Natuurreservaten vzw afdeling Blankenberge
Blankenberge: Bezoekerscentrum "Groenwaecke", Uitkerke Polders, Kuiperscheeweg Uitkerke
3 activiteiten: theoretische les op vrijdagavond 12 mei (20u-23u) en twee excursies op zaterdag 13 mei (9u-12u) en 20 mei (9u –17u)
Info Rosa Dekempe tel.(050)41 78 77
Kostprijs 750 BEF leden NR. – 850 BEF niet leden NR.
Natuur in de stad
i.s.m. Natuurreservaten afdeling Brugge en de groendienst Brugge
Van muurbloemen, straatmadeliefjes en stadsmussen of wat heeft een stad als Brugge een natuurgids te bieden?
Tijdens 4 activiteiten (1 binnenles en 3 excursies) gaan we daar dieper op in
Zaterdagnamiddag 6 ,13, 20, 27 mei (14u-17u)
Info CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10
Kostprijs 750 BEF.

Vakantiecursussen

Een groen cursusaanbod, leerrijk en ontspannend tegelijk.
Landschapsverkenning in de IJzervallei
i.s.m. Natuurreservaten vzw afdeling IJzervallei
Woumen: De Blankaart,
Vier dagen (22, 23, 24, 25 augustus) doorkruisen wij de IJzervallei vanaf Kasteel de Blankaart tot de ijzermonding in een combinatie van fietsen, wandelen en kanovaren.
Info CVN West-Vlaanderen tel. (050)33 35 10.
Kostprijs 2500 BEF.
Tussen Eb en Vloed
i.s.m. Natuurreservaten vzw afdeling Blankenberge
Blankenberge: Bezoekerscentrum Groenwaecke, Uitkerkse Polders, Kuiperscheeweg, Uitkerke
Drie dagen (6, 7, 8 juli) op zoek naar leven en sporen van leven op de golfbreker, strand en zee
Info Rosa Dekempe tel.(050)41 78 77 of CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10
Kostprijs 2000 BEF.
Planten
Brugge; Domein Beisbroek, Zeeweg Sint-Andries.
Een korte cursus voor wie niet genoeg kan krijgen van de studie van planten.
Maandag 3 juli tot en met woensdag 5 juli telkens een volledige dag
Kostprijs 2000 BEF.
Landschapscursus Zwinstreek
i.s.m. natuurreservaat het Zwin
Knokke: het Zwin, Ooievaarslaan
De Zwinstreek, een nooit eindigend verhaal, wordt traditiegetrouw de derde week van augustus (14 – 18 augustus) onder de loep genomen.
Info CVN West-Vlaanderen tel.(050)33 35 10
3000 BEF.

Ook in de andere provincies worden vormingen georganiseerd. De vormingskrant is te verkrijgen op het landelijk secretariaat tel.(03)226 02 91.

TENTOONSTELLINGEN

Bezoekerscentrum Doornpanne

Koksijde. In de tentoonstellingsruimte wordt het ontstaan van de duinen belicht. Daarnaast wordt uitgelegd hoe de IWVA ruw water uit de duinen omzet tot drinkwater. De geschiedenis en de werking van de IWVA (Intercommunale Waterleidingsmaatschappij van Veurne-Ambacht) wordt er gevisualiseerd. Ook de fauna en de flora van ons natuurgebied de Doornpanne wordt er besproken. Naast de permanente tentoonstelling worden er ook thema tentoonstellingen georganiseerd. Gedurende de Paasvakantie en de Grote vakantie hebben wij de reizende tentoonstelling **"Water, wind en mens boetseren het landschap"**. Voor de openingsuren van het bezoekerscentrum neem je het best contact op met het IWVA, Doornpanne 1, 8670 tel.(058)52 15 55 (Org.: IWVA)

Natuurcentrum Beisbroek interactief

Brugge. De tentoonstelling is opgebouwd rond drie thema's. Het centraal thema binnen de nieuwe en interactieve permanente tentoonstelling vormt het bos. In het tweede wordt ruim aandacht besteed aan de laatste restjes heide in de streek. Een derde maar daarom niet onbelangrijk thema vormt de natuur in de wijde Brugse omgeving, met al haar mogelijkheden maar ook met haar knelpunten en kansen op herstel en ontplooiing. In principe is het centrum elke dag open van 14u00 tot 17u00. Behalve op zaterdag en tijdens de winterperiode. De toegang is gratis. Gidsbeurten kunnen enkel op afspraak. Info: de Groendienst tel.(050)31 98 03.

ORGANISERENDE VERENIGINGEN

Provincie West-Vlaanderen
dienst Natuur- en Milieu-Educatie
Leopold III-laan 41, 8200 Brugge, (050)40 32 81.

Centrum Voor Natuur- en milieueducatie (CVN)
*CVN-West-Vlaanderen:
Kristien Van Hoorebeke
Ganzenplein 5A, 8000 Brugge, (050)33 35 10.
*CVN-secretariaat:
Ommeganckstraat 20, 2018 Antwerpen, (03)226 02 91.

Jongerenwerking
***De Stekker(tje)s**
Beernem en Oostkamp. De Stekker(tje)s is een vereniging voor jongeren tussen 8 en 16 jaar die geïnteresseerd zijn in de natuur.
Contactadres: Stijn Burggraeve - Van Arteveldestraat 33, 8020 Oostkamp, tel.(050)82 27 25.
***De Woudpekkers**
Zedelgem. De Woudpekkertjes is een vereniging voor kinderen tussen de 9 en 12 jaar die geïntereseerd zijn in de natuur.
Contactadres: Chris Werbrouck, Bosduivenpad 4, 8210 Loppem tel.(050)38 54 52
***Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming**
De JNM richt zich naar jongeren die belang stellen in natuurbeleving, de natuur een handje willen toesteken tijdens beheerswerken of daadwerkelijk willen opkomen voor bedreigde natuur.
*JNM Brugge: Bart Vanelslander, Biezenbos 14, 8200 Sint-Michiels, tel.(050)39 48 76.
*JNM Middenkust: Violierenlaan 53, 8400 Oostende, tel.(059)50 28 76.
*JNM – Nationaal secretariaat, Kortrijkse Poort 140, 9000 Gent,tel.(09)223 47 81.

Seniorenwerking
Senioren Natuur en Cultuur
Bent u 50-plusser en geïnteresseerd in de natuur, dan kunt u met ons mee! Tien leerzame dag-uitstappen per jaar in een ontspannen sfeer (car-pooling, lunchpakket).
Voor meer inlichtingen neem je contact met één van onze vaste medewerkers: Bob Lamps tel.(050)81 27 89 of Maaike Klaarenbeek, Eikendreef 12, 8490 Varsenare, tel.(050)38 42 21 (Org.: SeNaCu.).

Natuurgidsen:
*NG.Oka.- Oostkamp
p/a Catherine Priem
Kapellestraat 32, 8020 Oostkamp, (050)82 34 02.

*NG.-NR. Zed. - Zedelgem
p/a Erwin Derous
Koornemoezen 5, 8210 Zedelgem, (050) 38 96 21.
*NG.Roes. - CVN Roeselare
p/a A. Veranneman
Constant Permekestraat 6, 8800 Roeselare, (051) 22 84 67.

Natuurreservaten
*NR.Zed. - afdeling Zedelgem
p/a Roger Muylle
Bakkershoflaan 14, 8210 Loppem, (050).82 69 21
*NR.Oka. - afdeling Oostkamp
p/a Martine Ameye
Kattestraat 72, 8020 Oostkamp, (050).82 54 51
*NR.IJz. - afdeling IJzervallei
p/a De Blankaart
Iepersesteenweg 56, 8600 Woumen, (051).54 52 44
*NR.Be. - afdeling Beernem
p/a Gabriël Wieme
Elzenstraat 15, 8730 Beernem, (050) 78 94 85.
*NR.Br. - afdeling Brugge
p/a Filip Roos
Evert van 't Padstraat 38, 8310 Assebroek, (050) 37 76 01.
*NR.We. - afdeling Wevelgem
p/a Kristina Naeyaert
Normandiestraat 158, 8560 Wevelgem, (056) 40 19 79.
*NR.Dam. - afdeling Damme
p/a Guido De Laender
Zwaanstraat 54, 8340 Damme, (050) 35 19 43.
*NR.DH. - afdeling De Haan
p/a Peter Decoo
Dorpsplaats 1, 8421 Vlissegem, (059) 23 59 09.
*NR.Kor. - afdeling Kortrijk
p/a Frank Vandendriessche
Steenbakkerstraat 18A, 8500 Kortrijk, (056) 22 71 39.
*NR.Bl. - afdeling Blankenberge
p/a Dirk Content
Blankenbergse Dijk 136, 8370 Blankenberge,
(050) 41 62 39.
*NR.Kn.H. – afdeling Knokke-Heist
p/a Patrick Demaecker
Graaf D' Ursellaan 14 / Ver3, 8301 Knokke-Heist
(050) 51 91 01
*NR. Grleie – afdeling Grensleie
p/a Mario Lacante
Ooststraat 56, 8940 Wervik, (056) 31 00 34.
*NR. Wkust – afdeling westkust
p/a Walter Wackenier
Ammanswalle 7, 8760 Oostduinkerke, (058) 51 62 06.
*NR.GP – natuurreservaat de Gulke Putten
Conservator Christine Verscheure
Lindeveld 4, 8730 Beernem, (050) 78 94 63.
*Natuurreservaten VZW
Kon. St-Mariastraat 105, 1030 Brussel, (02) 240 43 00.

Wielewaal
*WW.Br. - afdeling Brugge
p/a Guido Orbie
Rietlaan 33, 8200 St-Michiels, (050) 38 25 76.
*WW.Kr.-Anz.- afdeling Krekel-Anzegem
p/a Erik Cooman
Meuleberg 6, 8573 Tiegem (056) 61 04 55.
*WW.West. - afdeling Westland
p/a Rudi Claeys
Haiglaan 75, 8900 Ieper (057) 20 24 54.
*WW.War. - afdeling Waregem
p/a Peter Depodt
Aststraat 35, 8790 Waregem (056) 61 04 55.
*WW.Oost. – afdeling Oostende
p/a Didier Finet
Pareloesterlaan 32, 8400 Oostende, (059) 80 28 25.
*WW.ZWVL. – afdeling Zuid-West-Vlaanderen
p/a Philippe Debaene
Deerlijkstraat 2, 8570 Vichte, (056) 77 88 88.
*WW.Man. –afdeling Mandelstreke
p/a Piet Desmet
Verbrandhofstraat 156, 8800 Roeselare, (051) 22 58 52.
*WW.Wkust.-afdeling Westkust
p/a Godfried Warreyn
Petunialaan 8, 8670 Koksijde, (058) 51 80 80.

*Wielewaal vzw
Graatakker 11, 2300 Turnhout, (014) 41 22 52.

Regionale verenigingen en werkgroepen
*VHD - Vrienden van de Hoge Dijken
Bezoekerscentrum De Grote Zaagbek
Oude Bruggeweg 239, 8460 Oudenburg, (059) 26 60 99.
*Hor.Ed. - Horizon Educatief vzw
Fortstraat 128, 8400 Oostende, (059) 32 21 83.
*MEC - Marien Ecologisch Centrum
Langestraat 99, 8400 Oostende, (059) 80 67 66.
*HMG - Houtlandse MilieuGroep
p/a Johan De Smet
Burg. Callewaertlaan 94, 8810 Lichtervelde, (051) 72 35 38.
*Str.Wg. - Strandwerkgroep
p/a F. Kerckhof,
Muscarstraat 14, 8400 Oostende, (059) 50 72 94.
*Kol. - Natuurwerkgroep de Kolleblomme
p/a Roland Allegaert
Stationsstraat 55, 8880 Ledegem, (056) 50 17 42.
*N.lei. – Natuurwerkgroep de Leiemeersen
p/a Bernard Vantomme
Bruggestraat 195, 8770 Ingelmunster,
*N.Gav. - Natuurwerkgroep De Gavers
p/a Gerrit Glabeke
Pikkelstraat 13, 8570 Gijzelbrechtegem, (056) 68 95 46.
*Flo.Wer. - Floristische Werkgroep West-Vlaanderen
p/a Filip Jonckheere
Legeweg 27, 8020 Oostkamp, (050) 82 51 89.
*Tor. - De Torenvalk
p/a Geert Desmet
Tieltseweg 5, 8720 Dentergem, (051) 40 97 14.
*Buiz. De Buizerd vzw
p/a Hendrik Debeuf
Bruggestraat 195, 8770 Ingelmunster, (051) 31 21 62.
*Ruid. Milieugroep De Ruidenberg
p/a Georges Pollentier
Bergstraat 2, 8680 Koekelare, (051) 58 94 18.
*Vleermuizenwerkgroep
P/a Paul Voet
Tinhoutstraat 183, 8730 Oedelem, (050) 79 01 76.
*Serinus Vogel- en natuurvrienden
p/a Silvain Vanneste
Warande 2, 8730 Beernem, (050) 79 01 76.
*Pad. Whoek. Paddestoelen Werkgroep Westhoek
p/a Pol Debaenst
Burgweg 19 8630 veurne, (058) 31 39 69.

Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze
*Velt Wevelgem-Gullegem-Moorsele
p/a H De Brabanderestraat 42, 8560 Wevelgem,
(056) 51 06 96.
*Velt Brugge
p/a Norbert Hoflack, St. Arnolduslaan 53, 8200 Brugge,
(050) 38 48 16.
*Velt Torhout-Lichtervelde

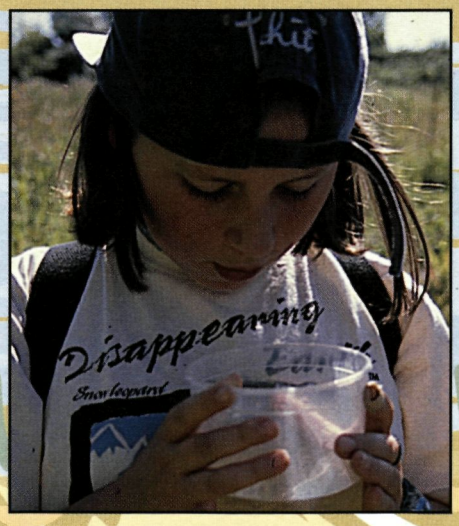

p/a Johan Deblaere
Koolskampstraat 37, 8820 Torhout, (050) 21 72 76.
*Velt Zedelgem
p/a Johan Logier
Ossebilkstraat 41, 8211 Aartrijke, (050) 20 80 99.
*Velt Oostkamp
p/a Jan Demulder
Maciebergstraat 32, 8020 Oostkamp, (050) 82 66 58.
*Velt Roeselare
p/a D. Reynaert
Groenestraat 525, 8800 Roeselare, (051) 22 22 85.
*Velt Staden
p/a Roger Deleu
Delaeystraat 52, 8830 Hooglede

Vogelopvangcentrum
* VOC - Bulskampveld
Provinciedomein, Bulskampveld 8, 8730 Beernem,
tel.(050)79 09 59, fax. (050)79 05 72

Gemeentebesturen en toeristische diensten
*Di.To.Zon. - Dienst voor Toerisme Zonnebeke
Ieperstraat 5, 8980 Zonnebeke, (051) 77 04 41
*Di.To.DP.- Dienst voor Toerisme De Panne
Zeelaan 21, 8660 De Panne, (058) 42 18 18
*Di.To.DH. - Dienst voor Toerisme De Haan
Markt 2, 8420 Wenduine, (059) 24 21 34
*Milieudienst Poperinge
Grote Markt 1, 8970 Poperinge, (057) 33 40 81
*Stadsbestuur Torhout
Markt 1, 8820 Torhout, (050) 22 11 22
*VVV Nieu. - Dienst Toerisme en Cultuur Nieuwpoort
Marktplein 7, 8620 Nieuwpoort, (058) 23 39 23
*Stedelijke Groendienst Brugge,
Buiten de Smedenpoort 2, 8000 Brugge,
(050) 31 98 03 of 31 33 97
*Di.To.Kok. – Dienst voor toerisme Koksijde
Gemeentehuis 8670 Koksijde, (058) 53 30 55.
*Di.To.Veu. – Dienst voor Toerisme Veurne
Grote Markt 29, 8630 Veurne, (058) 31 21 54.

Andere
*IWVA - Intercommunale Waterleidingsmaatschappij
van Veurne-Ambacht
Doornpanne 1, 8670 Koksijde, (058) 52 15 55.
*Het Zwin
Ooievaarslaan 8, 8300 Knokke-Heist, (050) 60 70 86,
fax (050) 62 20 00.
*De Vlindertuin
Bronlaan 14, 8300 Knokke-Heist, (050) 61 04 72,
fax (050) 62 41 51.
*Scaldis VZW
Akenkaai 2bis, 1000 Brussel, (02)201 10 50.
* Vakantiegenoegens Oostkamp
p/a Joris callebert
Tijl Uilenspiegelstraat 11, 8020 Oostkamp, (050) 82 64 19.
*Iseranthus en vzw De Boot
p/a Wim Packet
IJzerdijk 11, 8600 Diksmuide (058) 28 94 20.

NME-Gids Januari - Augustus 2000
Coördinatie en redactie: Roger Muylle, Kristien Van Hoorebeke en Wim Mestdagh
Foto's: Hans Debackere
Typwerk: Bea Verreet

Initiatieven en aankondigingen voor volgende NME-gids sturen naar:
CVN West-Vlaanderen, Ganzenplein 5A, 8000 Brugge. Tel/fax. (050) 33 35 10.

Verantwoordelijke uitgever: Provinciegriffier H.Ost, Provinciebestuur West-Vlaanderen, Koning Leopold III-laan 41 te 8200 Brugge
Lay-out: Folio - Druk: De Windroos Beernem